This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, February 11, 2003

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

ALp (LK) 2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 6 (2761) 2003 FEBRUARY-VASARIS 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Belieka stiprėti

Vasario 16-tosios vėliavą, tą laisvės, džiaugsmo ir pergalės simbolį šiemet keliame jau 85-tąjį kartą, įvykį palydėdami himno žodžiais "vienybė težydi". Tėvynės meilė ir išgyvenama tikrovė susilieja į viena. Šiandien betgi šalia viso šito vertėtų giliau susimąstyti – rimtai pažiūrėti, ar laisvę atgavę neišsilakstėm šunkeliais, užuot ėję "Baltijos keliu" ?

NEPRIKLAUSOMYBĖS atstatymo įvairiai sąlygojamų minėjimų bei švenčių laikotarpiu jau kone per devynis dešimtmečius vos tik 34 metus dviem tarpsniais, kaip laisvi savo krašto šeimininkai, galėjome kurti ir tvirtinti valstybinę nepriklausomybę. Visas kitas laikas – okupacijos, kruvinos ir nekruvinos kovos už laisvę, kažkoks ilgas ir šiurpus tautos vienybės egzaminas, tautinis priaugančių kartų brandinimas ateičiai. Egzaminas išlaikytas, už laisvę sumokėta labai aukšta didelės tautos dalies netekties bei suvedžiotos, sužalotos visuomenės pasimetimo kaina. Kas toliau? Šiandien Lietuva laisva. Po patirtų smūgių ir žaizdų, atrodo, belieka stiprėti, atgimti, nušvisti savitu veidu, atstatyti ne tik Valdovų rūmus, bet ir okupacijų užverstą tautinę sąmonę bei savigarbą. Šitoje vietoje ir kyla susimąstymas, susitelkia dėmesys. Ir ne vien tik tai. Mąstydami ir nieko neveikdami nedaug ką pakeisime. Bet ir vėl – ar norime keistis, kad atkovota nepriklausomybė pagaliau pradėtų atrodyti ne vien tik kaip gera proga nevaržomai tenkinti savo asmeninių poreikių beribius gundymus. Ar norime? Klausimas sunkus, žodžiai skaudūs. Bet ką reikštų tyla, kai jau daugelis ir plačiai tik apie atvirą visuomenę kalba kaip apie būdą, padedantį kurti šviesesnį rytojų. Taigi atviroj visuomenėj tinka ir atviras žodis. Juo turėtume reikšti ne tik džiaugsmus, bet ir klaidų bei kalčių pripažinimą; ne tik iškilmingas prakalbas sakyti, bet ir būtinas pastabas skelbti

NORINT atvirai išsikalbėti ir prieiti kokių nors išvadų, pirmiausia reikia susitarti dėl terminų. Pvz. žodis "pasiaukojimas" vieniems reiškia kilnią, dorą, garbingą žmogaus savybę, kitiems – tai visiškai nesuprantama, arba jei ir suprantama, tai reiškia tik paprastą kažkokių senų laikų liekaną, jeigu ne kvailybę, nebesiderinančią su šių dienų pažangiu gyvenimu. Vis dėlto kaip ir kas tai mėgintų aiškinti, patirtis rodo, kad be pasiaukojimo, vien tik už sutartus atlyginimus dirbant, padaroma ne tik daug mažiau, bet ir daug prasčiau. Ypač tai nesunkiai pastebima visuomeninėje veikloje, taipgi ir valstybiniame gyvenime. Kai valstybininkai jaučiasi esą tik tarnautojai, kai nepriklausomybė prilyginama darbovietei – valstybės ateitis niūri, nes tada dažnam vizija tampa ne tautos ateitis, bet paprasčiausiai – užtarnauta pensija. Žinoma, ne visi savanaudžiai, ne visi pasiaukojantys. Būtų neteisinga teigti, kad dabartinėje Lietuvoje nėra valstybės gerovei nuoširdžiai dirbančių ir pasiaukojančių eilinių bei vadovų. Yra, ir garbė jiems! Tačiau kai nepriklausomybė dar tokia jauna ir įvairiomis kliūtimis apstatyta, kai sutelktinis dėmesys ir ilgos okupacijos subrandinta vienybė, atrodo, turėtų tapti visokeriopą valstybinę gerovę kuriančia jėga – atskiros savųjų interesų asmeninės ar partinės painiavos bendrą linkmę kreipia kažkur kitur, tautos ir valstybės poreikiams skiriant tik energijos likučius. Jei kam atrodytų, kad viskas daroma gerai, žinotina, kad nėra būklės, kurios negalima būtų pagerinti. Besidžiaugdami tik tuo ką turime, lengvai galime įklimpti į būseną, kuri, ištikus vėl kokiai tragedijai, verstų prisipažinti, jog neįvertinome to, ką, siauro egoizmo suvedžioti, praradome. Užtat išlaikykime per okupacijas užgrūdintą vienybę, lengva ranka neatmeskime "senienų", jeigu tik jos gali būti naudingos nepriklausomybei išlaikyti ir stiprinti. **Č.S.**

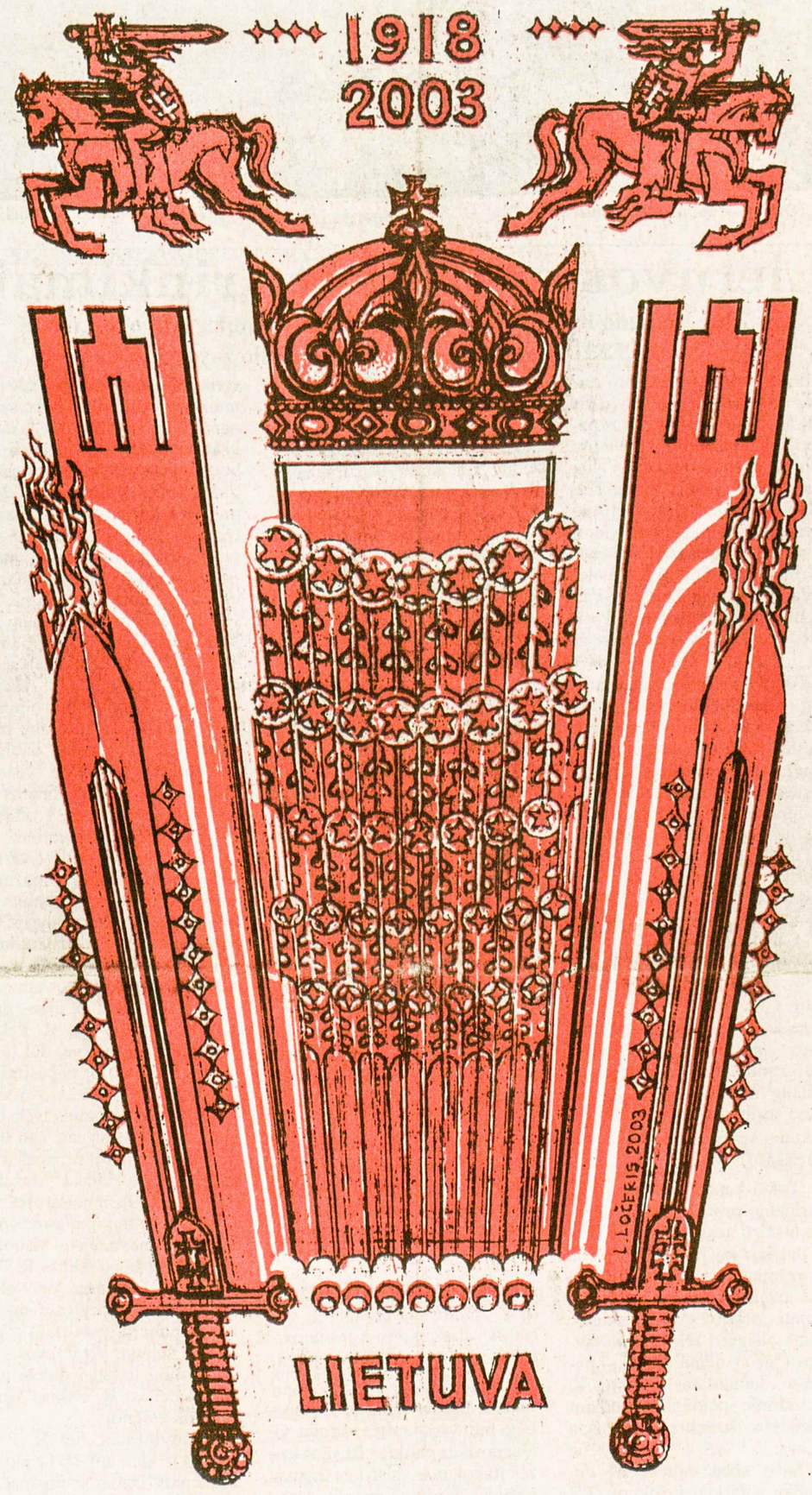

"Lietuva, Tėvyne mūsų, Tu didvyrių žeme, iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia

Iliustracija dail. **Laimučio Ločerio**

Savaitė Lietuvoje

Rengs referendumą

ELTOS/LGTIC žiniomis, Lietuvos seimas sausio 23 d. pritarė nutarimo projektui, siūlančiam, kad referendumas dėl Lietuvos narystės Europos sąjungoje būtų surengtas gegužės 11 d. Referendume Lietuvos piliečiai turės atsakyti į klausimą, ar jie pritaria Lietuvos narystei ES. Rengti referendumą įpareigoja Konstitucija ir naujasis referendumo įstatymas, numatantis, jog Lietuvai jungiantis į tarptautines organizacijas ir perduodant joms tam tikras valstybės veiksnių kompetencijas, privalu atsiklausti tautos.

Sausio pabaigoje atlikta gyventojų nuomonės apklausa rodo, jog Lietuvos siekį tapti ES nare remia 67.7% jos gyventojų, arba 4.1% daugiau negu gruodžio mėnesį. Kitos būsimos narės – valstybės, išskyrus Kiprą, irgi rengs referendumus įvairiomis datomis, nuo š.m. kovo iki rugsėjo mėn. Visos balandžio 16 d. Atėnuose pasirašys Stojimo į ES sutartį, pilnateisėmis narėmis taps 2004 m. gegužės 1 d.

Vykdo ŠAS įsipareigojimus

Sausio 23 d. ŠAS (NATO) būstinėje Briuselyje įvyko antrasis oficialus derybų susitikimas. Jame Lietuvos atstovai patvirtino jos įsipareigojimą skirti gynybos reikmėms pakankamus biudžeto išteklius, įnašus į ŠAS civilinį ir karinį biudžetą, saugumo investicijų programą bei dalyvauti ŠAS agentūrų veikloje, rašo ELTA/LGTIC. Taip pat buvo aptarti teisės ir paslapčių apsaugos klausimai, patvirtintas įsipareigojimas skirti Lietuvos atstovus į ŠAS tarptautinį personalą, karines struktūras.

Lietuvos delegacijai vadovavo Užsienio reikalų ministerijos sekretorius, vyriausiasis Lietuvos įsijungimo į ŠAS koordinatorius Giedrius Čekuolis. Derybų tvarkaraštyje numatytas dar vienas – visų 19 valstybių ir Lietuvos atstovų susitikimas vasario pabaigoje arba kovo pradžioje. Kovo 26 d. vadovai pasirašys 7 naujųjų narių prisijungimo prie ŠAS protokolus. Pilnateisė narystė Lietuvai turėtų būti suteikta iki 2004 m. gegužės mėnesio.

Derybos dėl tranzito

Vilniuje sausio 23 d. vyko Lietuvos ir Rusijos diplomatų pasitarimas dėl Rusijos piliečių tranzito į ir iš Karaliaučiaus srities per Lietuvos teritoriją. Kaip skelbia ELTA/LGTIC, Lietuvos pareikšta pozicija išlieka "konstruktyvi ir lanksti, kiek tai nepažeidžia Lietuvos suvereniteto ir netrukdo jos siekiui prisijungti prie Šengeno sutarties erdvės". Derybų metu Rusijos delegacija prašė, kad Lietuva ir toliau pripažintų tinkamais kelionės dokumentais Rusijos karių knygeles bei vaiko gimimo liudijimus.

Lietuva sutiko iki liepos 1 d. leisti keliauti tranzitu vaikams su gimimo liudijimu, jei jie įrašyti į tėvų pasus ir bent vieno lydimi. Pasitarime pareikšta, kad Lietuvos vykdytos informacijos platinimas padėjo išvengti įtampos pasienyje. Nuo sausio 1 d. Lietuva pradėjo taikyti laikinąjį sienos kontrolės tvarką tranzitinių traukinių keleiviams. Nuo liepos 1 d. įsigalios nauja Rusijos piliečių tranzito per Lietuvos teritoriją tvarka – bus įvesti paprastesni tranzito dokumentai.

Pasitarimai dėl energetikos

Lietuvos ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas sausio 28 d. Vilniuje su Latvijos ir Estijos atstovais aptarė transporto ir energetikos klausimus. Visų trijų Baltijos valstybių vyriausybių vadovai sutaria, jog reikia labiau bendrauti su Lenkija, kad būtų spartinami "Via Baltica" magistralės tiesimo darbai Lenkijos ruože. Kaip rašo ELTA/LGTIC, A. Brazauskas taip pat pranešė, jog apie 50% Europos sąjungos "Sanglaudos" fondų lėšų turės būti skirta geležinkeliams, todėl reikia tam jau rengti projektus. Pasitarime kalbėta ir apie bendros Baltijos valstybių elektros energijos rinkos sukūrimą ir jos įjungimą į Vakarų Europos ir Skandinavijos rinkas.

Estijos ir Latvijos delegacijos taip pat susitiko su seimo pirmininku Artūru Paulausku ir krašto apsaugos ministeriu Linu Linkevičiumi. Pastarasis pažymėjo, jog "trijų Baltijos šalių bendradarbiavimas gynybos srityje yra vertinamas kaip pavyzdys, kurį galima pritaikyti ir kituose regionuose".

Dar viena partija

Sausio pabaigoje Teisingumo ministerijoje įregistruota dar viena nauja politinė jėga – Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partija. Kaip rašo ELTA/LGTIC, dauguma jos narių yra buvę Lietuvos krikščionių demokratų partijos nariai, kurie 2001 m. pavasarį atsisakė jungtis su Kazio Bobelio vadovaujamais Lietuvos krikščionimis demokratais. Naujosios partijos pirmininko Ignaco Uždavinio duomenimis, šiuo metu jo partijoje yra apie 800 narių. Jo teigimu, šeši partijos atstovai jau pateko į naujai išrinktas savivaldybių tarybas, dalyvaudami Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir konservatorių sąrašuose. Ji žada dalyvauti ir 2004 m. seimo rinkimuose.

Nauja komisija

Sausio 29 d. Lietuvos ministerių kabinetas nusprendė sudaryti Informcijos apie valstybę

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Abiturientų perteklius

Ontario gimnazijos šių mokslo metų pabaigoje išleis dvigubai daugiau abiturientų, nes jas baigia XII ir (paskutinį sykį, nes ji panaikinama) XIII klasės. Tuo būdu Ontario universitetai gavo 47% daugiau prašymų 2003/04 mokslo metams. Nors universitetai tam buvo atitinkamai pasiruošę, net vienas naujas universitetas atsidarys š. m. rugsėjį (*University of Ontario Institute of Technology* su 3,000 vietų), abiturientų atranka bus neišvengiamai griežtesnė ir daugeliui teks keliauti į kitų provincijų ar net užsienio universitetus. Pagal Kanados žiniasklaidoje paskelbtą statistiką, Ontario universitetai, sulaukę daugiau negu perpus daugiau prašymų 2003/04 mokslo metams negu buvo gavę 2002/03 metams, buvo Nipissing univ. (+201.5%), Brock univ. (+138.8%), Trent univ. (+133.6%), Laurentian univ. (+126.5%), U. of Guelph (+104.6%), U. of Ottawa (+102.6%), Ontario College of Art & Design (+101.4%) ir Lakehead univ. (+101.1%).

Patys didžiausi universitetai pridėtinių prašymų skaičiuojant nuošimčiais gavo mažiau: U. of Toronto (iš viso 64,159 prašymai arba +57.1% daugiau negu pernai), York univ. (953,007 arba +80.9%), McMaster univ. (43,664 arba +95.2%), Western Ontario univ. (53,413 arba +71.5%), Ryerson univ. (35,179 arba +73.4%). Skaičiuojant prašymus į atskirus fakultetus, arba universitetų kursų programas, daugiausia prašymų paduota menų (*arts*) studijoms (184,217 arba +88.2%) ir griežtųjų mokslų (*sciences*) studijoms (101,877 arba +92.4%); toliau – verslo vadyba (84,427% arba +82.5), inžinerija (40,940 arba +62%). Tačiau daugiausia susidomėjimo sulaukusia studijų šaka tapo med. slaugymas (*nursing*), į kurią prašymų padaugėjo 127%.

Pamestinukė Mira, vos gimusi, nuoga, tik ant jos užmesta antklode, palikta ant šaltų cementinių laiptų Toronto Nathan Phillips aikštėje, ją radusių buvo atgabenta į St. Michael's ligoninės traumos skyrių. Jos

(Nukelta į 8-tą psl.)

Besivienydama Europa skaldosi

Aštuonių Europos valstybių laiškas, pritariantis Amerikos politikai Irano klausimu

DR. JONAS KUNCA

Lietuva apsidžiaugė gavusi pakvietimą įstoti į ES. Aišku, kad mums turi rūpėti suvienytos Europos įvykiai, nes nuo jų gali priklausyti ir mūsų pačių likimas. Viešas pareiškimas su 8 Europos valstybių vadų parašais labai nudžiugino Vašingtoną ir T. Blair, tos iniciatyvos autorių, bet ne europiečius, kurių dauguma (išskyrus Daniją) yra prieš vienašališką karinę intervenciją Irake. Ar tai reiškia tik nuomonių skirtumą pasaulinėje politikoje? Ar Europa skaldosi prieš susivienijimą? Tai labai svarbūs klausimai.

Minėtame pareiškime tos 8 valstybės remia Vašingtono politiką, kuri šiuo metu nori nuginkluoti Iraką su JT pritarimu arba be jo. Saugumo taryba, atrodo, yra už tolimesnį nuginklavimo inspekcijos darbą, po kurio ji apsvarstys tolimesnę akciją šitame reikale. O JAV norėtų JT pritarimo karinei intervencijai nelaukiant inspekcijos rezultatų, nes Vašingtonas esąs įsitikinęs, kad inspektoriai tų masinio naikinimo ginklų nesuras. Kartu jis tvirtina žinąs, kad Saddam Husein tokių ginklų turi. Įdomu, kodėl iki šiol JAV nepasako inspektoriam, kur jie laikomi? Tokia informacija palengvintų ir pagreitintų nuginklavimo komisijos darbą. Kaip tik dėl to pasaulis abejoja ir nemato reikalo pradėti karą iki viskas paaiškės.

Sąjungininkų tikslas – daryti spaudimą JT, kad ši legalizuotų JAV vadovaujamą karinę intervenciją Irake. Mat visas pasaulis nusistatęs prieš tokį žygį. JAV ir Anglija jaučiasi labai vienišos, o Saugumo taryboje iki šiol nesuranda pritarimo. Berods spaudimą pajuto ir Baltijos valstybės, pastatytos prieš alternatyvą: pritarti Vašingtono politikai arba nebūti priimtom į NATO. Lietuva ir Latvija jau prisidėjo. Estija dar galvoja.

ES iniciatorės Vokietija ir Prancūzija yra už nuginklavimo komisijos darbo tąsą ir prieš vienašališką karinę intervenciją be Saugumo tarybos pritarimo. Dėl Europai visiškai svetimo dalyko įvyko lyg ir susiskaldymas. O tai jau gana pavojinga. ES steigėjos dosniai rėmė naujas nares, kaip Ispaniją ir Portugaliją, ir taip padėjo joms atsigauti. Ko gero, jos galėtų įžiūrėti šitokiame naujų narių elgesyje dėkingumo stoką ir prarasti norą toliau joms teikti paramą. Tikėkimės, kad taip neįvyks.

Savaime kyla klausimas, kodėl JAV taip stengiasi įsivelti į karą su Iraku ir nustatyti prieš save visą musulmonų pasaulį? Ar šiandien JAV-bėms bei Anglijai iš Irako pusės gresia pavojus, kuris verčia tai daryti? Masinio naikinimo ginklų iki šiol Irake nerasta. Be to, Irakas tikrai neturi tokių raketų, kurios galėtų pasiekti Niujorką ar Londoną. Taigi negalėtų pavartoti minėtų ginklų prieš tas valstybes, jei jų ir turėtų. Vėl, jei dėl

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Belieka stiprėti
Kai nepriklausomybė prilyginama darbovietei – valstybės ateitis niūri
Besivienydama Europa skaldosi
Kodėl JAV taip stengiasi įsivelti į karą su Iraku?
Lietuvos prezidento rinkimai
Visuomenei į galvas buvo įkaltas R. Pakso įvaizdis
Lietuvai įsijungus į europines struktūras
Narystė NATO ir ES – tai tik naujo, daug žadančio kelio pradžia
Nepraradęs spindėjimo šviesulys
Žavėjo (ir kartu baidė) Karsavinas ir savo istorijos samprata
Vėl garbinsim stabus?
Antaną Sniečkų mes galime vertinti tik kaip tautos išdaviką
Galvos skausmas
Nemažos naudos duoda individuali muzikos ir kvapų terapija
Auga nauja lošėjų karta
Vaikams peršama nuomonė, kad viską galima išlošti
"Visados viltis"
Dėkoju Dievui, kad Jis nesutvėrė manęs verteiva
Vydūnas ir jo kūrybinis palikimas
Labai aukštino dorovinį žmogaus auklėjimą, dvasinį tobulėjimą

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių paširašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

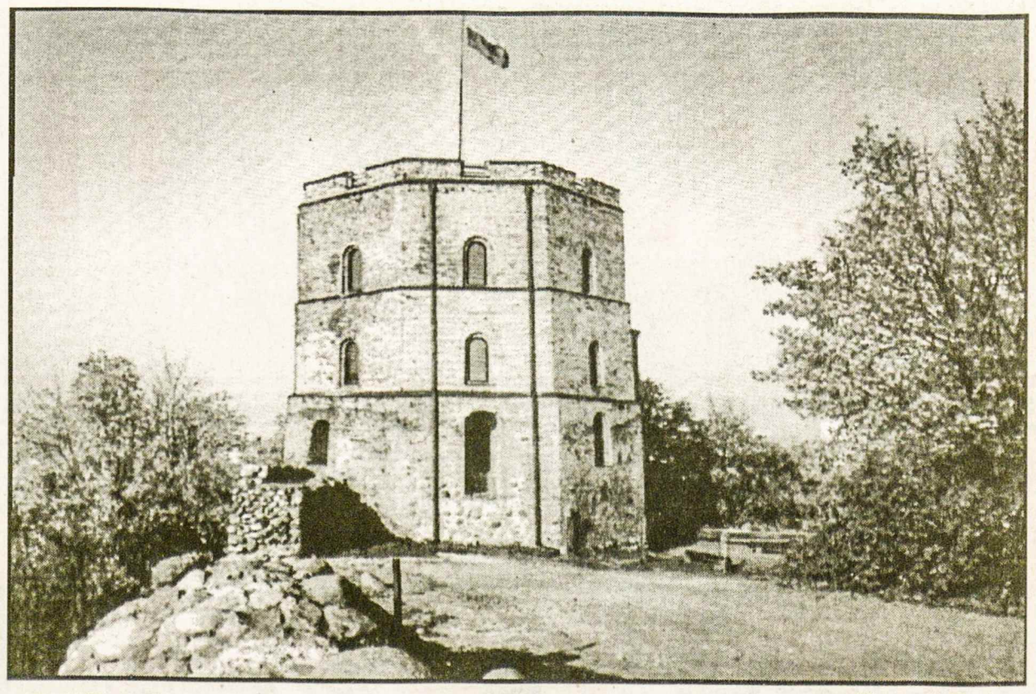

VILNIUS. Gedimino pilies bokštas — Nuotr. G. Pociaus

RELIGINIAME GYVENIME

Naujųjų metų išvakarėse kai kuriose Vilniaus šventovėse vyko Padėkos Mišios. Arkikatedroje Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kardinolas A. J. Bačkis; Naujuosius metus jau ne pirmą kartą šventovėse sutiko Šv. Pranciškaus ir Bernardinų šventoves lankantys tikintieji. Pamaldos, kurioms vadovavo kun. J. Sasnauskas, OFM, vyko Švč. Sakramento koplyčioje. Mišias koncelebravo pranciškonai kunigai ir svečiai L. Nedveckas ir A. Šimkus. Naujųjų metų vigilija buvo švenčiama Šv. Kazimiero, Pal. J. Matulaičio ir Kalvarijų Šv. Kryžiaus atradimo šventovėse. Kaune Šv. Pranciškaus Ksavero šventovėje vyko Eucharistinė adoracijos naktis, skirta atsiprašymui ir padėkai.

Šančių vaikų dienos centro vadovai praeitų metų gruodžio 9 d. lankėsi Varšuvoje, susitiko su paramos ir pagalbos organizacijos "Atviros durys" vadovais. Delegaciją lydėjo kunigai V. Vepravskas ir O. Volskis. Sumažėjus vakariečių paramai, nuo 2002 m. Varšuvoje atidarytas tarpusavio pagalbos centras "Namai už vartų". Didžioji centro užduotis – rūpintis benamiais, bedarbiais, rizikos grupės jaunimu. Ieškomos darbo vietos, tariamasi su sociologais. Dirba tik keturi etatiniai tarnautojai ir dešimtys savanorių. Darbuotojai veikia pagal nuostatą, kad materialinės pagalbos suteikimas nemokamai yra demoralizavimas. Už gautą pagalbą asmuo turi atsilyginti bendruomenei. Ligi šiolei pagalbos yra sulaukę apie 12,000 jaunų žmonių.

Kauno arkivyskupijos bazilikoje š.m. sausio 5 d. arkivyskupas S. Tamkevičius oficialiai paskelbė apie pasirengimo Kauno arkivyskupijos antrajam sinodui pradžią. Pirmasis arkivyskupijos sinodas, šauktas arkivyskupo Juozo Skvirecko, įvyko 1934 m. Tiksli šio antrojo sinodo data bus paskelbta vėliau. Anot arkivyskupo S. Tamkevičiaus, naujų religijų antplūdis ir globalizacija yra dideli iššūkiai, į kuriuos nelengva atsakyti; pastebima įtampa tarp tradicinės tikėjimo praktikos ir naujų dvasingumo formų, trūksta pozityvaus dialogo tarp vyresnės ir jaunesnės kartos kunigų bei tikinčiųjų. Arkivyskupas priėmė sinodo rengimo komisijų pirmininkų priesaiką. Arkivyskupui talkins kunigai J. Ivanauskas ir A. Grušas. Komisijoms vadovaus visa eilė kunigų. Šalia komisijų parapijose bus sudarytos sinodo grupės.

Klaipėdos Kristaus Karaliaus šventovėje praeitų metų gruodžio 10 d. buvo surengta konferencija apie parapijos katechezę. Jos reikšmę įžanginiame savo žodyje pabrėžė Telšių vyskupas J. Boruta, SJ. Vilniaus arkivyskupijos Katechetikos centro vadovė G. Rugevičiūtė aptarė katechezės sampratą, išdėstė tikybos pamokų tikslus ir uždavinius. Konferencijos dalyviai susipažino su literatūra apie katechezės programas bei mokymo metodus. Parapijos klebonas mons. K. Latoža pateikė originalių metodų siekiant tikslų įgyvendinimo. Marijos Taikos Karalienės parapijos klebonas kun. P. Smilgys dėkojo svečiams iš Vilniaus už naudingus pranešimus.

Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje š.m. sausio 6-8 d.d. vyko seminarijų vadovybių konferencija, kurią vedė svečiai iš JAV: mons. J. Šarauskas, kunigai J. C. Kiley ir L.J. Cameli. Dalyvavo ir Rygos seminarijos rektorius vysk. A. Justs ir joje dirbantys kunigai. Kalbėta apie kandidatų priėmimo tvarką, kandidatams keliamus reikalavimus, apie klierikų brendimą, įvairius požiūrius, įskaitant ir ugdymą celibatui. Vyko diskusijos, visų dalyvių buvo kalbama Valandų liturgija, švenčiama Eucharistija.

"Prūsijos lietuvių bažnytinės giesmės. Nuo Mažvydo iki Kleino" – tai Klaipėdos universiteto garbės daktaro, Italijos Parmos universiteto profesoriaus Guido Michelini knyga, kurios sutiktuvės įvyko š.m. sausio 8 d. Lietuvos dailės muziejuje. Tai jau šeštasis italų profesoriaus darbas lietuvių kalbos paminklų tyrinėjimo tema. Sutiktuves vedė muziejaus direktorius Romualdas Budrys. Prof. Vyt. Ambrazas pabrėžė autoriaus nuopelnus, kad jis surado ir paskelbė giesmių originalus kartu su pačiais tekstais. Prof. J. Trilupaitienė supažindino dalyvius su 1970 m. Šilutėje surašytomis giesmėmis. Prof. Vyt. Mažiulis kalbėjo apie kitas G. Michelini Lietuvoje paskelbtas studijas. Kiti kalbėtojai iškėlė G. Michelini nuopelnus lietuvių kalbotyrai.

Lietuvos prezidento rinkimai

Kas lėmė Rolando Pakso kelią į prezidentūrą? Ištrauka iš ilgoko LINOS PEČELIŪNIENĖS straipsnio "Šunkelio žavesys"

Prieš antrąjį prezidento rinkimų ratą Lietuva galėjo lygintis su Prancūzija. Atrodė, visos pagrindinės partijos susivienys (kairė ir dešinė), parems Valdą Adamkų ir neleis populistui Rolandui Paksui tapti Lietuvos prezidentu. Taip, kaip susivienijęs Pranzūcijos kairieji ir dešinieji išrinko dešinįjį J. Chirac, neleisdami nacionalistui Le Pen iškopti į prezidento postą. Pasirodė, kad Lietuva – ne Prancūzija.

Net 17 išsirikiavusių kandidatų į prezidento postą buvo ženklas, kad politinė Lietuvos sistema išsekusi, diskredituota ir net tapusi patyčių objektu. Tikriausiai nesurasi šalies, kad prezidento ir savivaldos rinkimai buvo sujungti į vieną dieną. E. Gentvilas, K. Glaveckas, K. Prunskienė, R. Dagys, V. Šustauskas, iš dalies ir K. Bobelis bei A. Paulauskas, kandidatavo todėl, kad sustiprintų savo partijų pozicijas savivaldos rinkimuose. Tarp kandidatų buvo ir tokių, kurie atvirai skelbė, kad svarbiausias tikslas jiems gauti progą pasirodyti televizijoje. Net 5 kandidatai rinkimuose gavo daug mažiau balsu, negu privalėjo surinkti parašų, kad būtų paskelbti kandidatais (reikia 20, 000 parašų).

Tokia kandidatų gausa jaukė rinkėjų protus. Niekas negalėjo atskirti nesąmonių nuo rimtų dalykų, ką jau kalbėti apie programų palyginimą. Vėlėsi toks jovalas, kuriame galėjai atsiminti nebent V. Šustausko baimę atsigerti televizijoje vandens ("ar aš nenudvėsiu", – paklausė kandidatas); arba V. Bernatonio spektaklį bučiuojant iš kišenės ištrauktą suglamžytą vėliavą.

Savo straipsniuose aš nepuoliau smarkiai kritikuoti TV žvaigždės V. Šerėno. Atrodė, jo vaidmuo kandidatuojant į prezidentus bus tarsi sanitaro bepročių palatoj. Jis meistriškai išjuokdavo visus populistinius pažadus. Tačiau, teisus žurnalistas R. Valatka, tie, kurie balsavo už V. Šerėną, balsavo visai rimtai.

Dauguma kandidatų keikė dabartinį gyvenimą, visas buvusias valdžias, taigi ir V. Adamkų. Visas rinkimų jovalas atrodė tarsi tyčia suorganizuotas fonas stipriausiam populistui R. Paksui iškilti.

Sociologinės prognozės skelbė, kad R. Pakso populiarumas vis kyla. Tačiau paskutinės apklausos rodė beveik lygų jo populiarumą su A. Paulausko (abu turėjo apie 10%). Kadangi V. Adamkaus populiarumas net dvigubai buvo didesnis, atrodė nėra labai ko jaudintis.

Kai pirmajame rinkimų rate R. Paksas gavo net dvigubai daugiau balsų už R. Paulauską, dešinieji ir kairieji ėmė kaitinti vieni kitus dėl R. Pakso iškilimo. Konservatorius A. Kubilius teigė, kad R. Paksui vartus į sėkmę atvėrė kairieji, nesugebėję susivienyti ir iškelti vieno stipraus konkurento V. Adamkui. Socialdemokratas G. Kirkilas priminė, kad dešinieji užaugino R. Paksą. Būdamas premjeru, G. Vagnorius kišo didelius pinigus į Vilniaus savivaldybę, kurios tuometinis meras R. Paksas galėjo švaistyti, rodydamasis stipriu Vilniaus tvarkytoju ir beje nemokėdamas mokesčių valstybei. *Tokį veikėją, prezidento V. Adamkaus paskatinti, krizės akivaizdoj konservatoriai patvirtino savo vyriausybės premjeru.*

R. Paksas visiškai nesugebėjo būti vyriausybės vadovu. G. Vagnoriaus paliktas Rusijos krizės įtakojamas valstybės finansų vežimas dardėjo į prarają. Valstybei grėsė bankrotas. R. Pakso vyriausybė nuolat buvo kaltinama neveiklumu. Vyriausybės pareigūnai šnabždėjosi, kad tokios netvarkos dar niekada nebuvo. Nieks nežinojo, ką reikia dirbti, todėl nedirbo nieko. Įdomu, kad konservatorių laikraštyje R. Paksas paskelbė, jog svarbiausias jo darbas – pagerinta sutartis su "Williams" bendrove, kuri tuoj bus pasirašyta ir labai naudinga abiem pusėm – Lietuvai ir "Williams". Tai pasakė vos prieš mėnesį iki savo atsistatydinimo. Iš tikrųjų R. Pakso paskirti derybininkai su E. Maldeikiu priešaky pusę metų derėjęsi gerokai pablogino sutartį, nusileidę visiems "Williams" pageidavimams ir pridėję Lietuvai per 1 bilijoną Lt finansinių įsipareigojimų.

E. Maldeikis pats teikė seimui priimti vėliau pripažintus antikonstituciniais įstatymus dėl "Williams" atėjimo sąlygų. Vėliau aiškino, jog tada jis tikėjęsis, kad seimas, pamatęs kokie tie įstatymai blogi, juos atmes.

Ir štai paskutinę dieną prieš sutarties pasirašymą R. Paksas apsiverkė televizijoje, dėl tariamo patriotizmo jos nepasirašė ir atsistatydino. Galima svarstyti, gal R. Pakso komanda tyčia blogino sutarties sąlygas, kad būtų neįmanoma jos pasirašyti ir iškart atsivertų kelias į "Mažeikių naftą" ateiti rusų bendrovei.

Šiaip ar taip panašios analizės nieko nepadėjo – visuomenei į galvas buvo įkaltas R. Pakso įvaizdis – drąsus, dėl valstybės gerovės pasiryžęs atsisakyti net premjero posto. O "Williams" išėjimas iš Lietuvos – buvo pirmoji ir labai didelė priežastis, dėl ko R. Paksas šiemet tapo prezidentu.

Paradoksalu, bet R. Paksą lepino ir kėlė ant šakių pats V. Adamkus. Dabar jis prisipažino, kad ne dėl R. Pakso gabumų, o iš gailesčio, kad neliktų gatvėj, priėmė jį tada išėjusį iš vyriausybės savo patarėju. Kalti ir liberalai. Gerai suvokdami, kad R. Paksas nėra politikos proto bokštas, jie nedvejodami griebė "kovotojo prieš *Williams* įvaizdį" ir padarė savo partijos pirmininku. Kaip teigia G. Kirkilas, R. Paksas liberalų pirmininku tapo net nespėjęs įstoti į partiją.

Žinoma, R. Paksas Liberalų sąjungą, iki tol nėkart neperlipusią 5% barjero į parlamentą, padarė antrąją vietą (po socdemų) laimėjusią 2000 metų seimo rinkimuose.

Kas vyko toliau, net nebeįdomu pasakoti – R. Paksas vėl būdamas premjeru lygiai taip pat kaltinamas neveiklumu. Greitai susipyko su koalicijos partneriais A. Paulausko Naująja sąjunga, o paskui vėl atsistatydinęs dar perskėlė pusiau liberalus.

Politologai sako, kad R. Paksas neabejotinai yra charizmatinis veikėjas, kaip niekas kitas sugebantis pakilti net iš pačios giliausios nuosmukio duobės. Galbūt taip yra todėl, kad jis visą laiką rūpinosi tik savo įvaizdžiu. Gali būti, kad jau pirmąkart su ašaromis atsistatydindamasis iš premjero posto mintyse matavosi prezidento kostiumą.

Besivienydama Europa skaldosi

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pavojaus nėra ko skubėti, tai kodėl Amerika tokia nekantri? Lai ieško tų ginklų minėta komisija dar keletą mėnesių. O tada bus aiškiau, ką su Iraku reiktų daryti.

Gal nereiktų ir priminti, kad užpulti kitą valstybę be JT pritarimo būtų nelegalus aktas, o jo dalyviai – karo nusikaltėliai. Ar JAV nori savo pastatyti į tokią padėtį? Sveikas protas sako, kad taip neturėtų būti. O vis dėlto karas esąs neišvengiamas, nes Amerika su Anglija turi sutraukusios labai daug karių, laivų ir ginklų į Persijos įlanką. Tai brangi avantiūra. Bet ar reikėjo skubėti tai daryti? Gal čia persistengta.

Vašingtonas dabar griežtai reikalauja, kad Irakas vykdytų Saugumo tarybos rezoliucijas. Iš kitos pusės, per paskutinius 32 m. JAV vetavo 22 kartus tos Saugumo tarybos rezoliucijas, liečiančias Palestiną. Kodėl toks nežmoniškas skirtumas? Aišku, dėl ko.

Karas su Iraku ir tos šalies okupacija kainuotų šimtus bilijonų dolerių. Vašingtonas teisingai skaičiuoja, kad išlaidas turėtų padengti visi sąjungininkai kartu. Dėl to, juo daugiau sąjungininkų, juo geriau.

Galų gale peršasi negraži mintis, kad Amerikos kažkokie strategai yra sugalvoję įsteigti globalinę imperiją, kuriai nesvarbūs tarptautiniai įstatymai nei JT. Tai pavojinga utopija. Imperijų griuvimas visad būna skaudus.

Mums, europiečiams, rūpi išlaikyti ES vienybę ir paveikumą. Krizės metu privalome būti labai atidūs ir nešauti sau į koją. Prisiminkim Šv. Tėvo ir Nelson Mandelos pasisakymus prieš tokį planuojamą karą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

O KAS TOLIAU?

Lietuvai įsijungus į europines struktūras

Kelios mintys iš Lietuvos ambasadoriaus Vygaudo Ušacko paskaitos Politinių studijų savaitgalyje Los Angeles mieste 2003.I.25-26

O kas gi po 2004 metų, kai tapsime pilnateisiais ES ir ŠAS (NATO) nariais?

Lietuva išrinks savo atstovus į Europos parlamentą, paskirsime atstovus į Europos komisiją, NATO būstinę Briuselyje. Vis daugiau žiniasklaidos pranešimų pasieks Lietuvos žmones iš Briuselio, kur bus derinami ir priimami svarbūs sprendimai ne tik dėl vidaus rinkos, paramos ūkininkams ir suteikiamų kvotų, bet ir dėl bendros Europos sąjungos šalių užsienio ir saugumo politikos.

Ar tai reiškia, kad galime įsilieti į vieningą Europos rinką, džiaugdamiesi, kaip kai ne kurie mūsų kaimyninių šalių politikai, jog "galų gale tapsime nuobodžia Šiaurės valstybe?"

Per 12-ka atkurtos nepriklausomybės metų Lietuvos pasiekimai užsienio politikoje yra įspūdingi. Atstatėme diplomatinius santykius su pasaulio valstybėmis, atkūrėme diplomatines atstovybes ir išplėtėme jų ratą, nustatėme draugiškus santykius su kaimynais, tapome PPO nariais, baigiame stojimo į Europos sąjungą ir NATO darbus.

Tačiau šie pasiekimai nėra tikslas savaime. Kaip Š. Amerikos lietuvių parama Lietuvos valstybingumo atstatymui bei NATO narystei, taip ir eventuali Lietuvos narystė NATO ir ES nėra Lietuvos kelio pabaiga. Priešingai, narystė NATO ir ES – tai tik naujo, daug žadančio kelio pradžia, tai prielaidos saugiai ir klestinčiai Lietuvai stiprėti.

Visų pirma būtina pripažinti, kad Lietuvos įstojimas į Europos sąjungą įneš žymius pokyčius į Lietuvos vidaus ir užsienio reikalų tvarkymą. Lietuva taps ekonominės ir politinės Europos sąjungos dalimi, kuri ruošia ir reiškia bendrą poziciją kitų valstybių atžvilgiu ekonomikos, aplinkosaugos, vidaus reikaluose bei vis plačiau užsienio politikos srityje. ES-JAV santykių klausimai, ypač ES-JAV ekonominės politikos klausimai neišvengiamai taps svarbia Lietuvos-JAV santykių dalimi. Lietuvos narystė Europos sąjungoje suteiks naujas galimybes geriau ir įtakingiau atspindėti mūsų valstybinius interesus naujame Pasaulio prekybos organizacijos derybų etape.

Gal pradžioje kiek neįprastai, tačiau vis dažniau ir giliau Lietuvos santykiai su JAV bus persmelkti Europos sąjungos dvasia, o dvišaliai klausimai bus sprendžiami ne tik Lietuvos trispalvės, bet ir Europos sąjungos vėliavos fone. Tapę pilnateisiais ES nariais, sėdėsime prie vieno stalo su kitomis 24-iomis Europos valstybėmis aptariant su JAV tokius klausimus, kaip kova su terorizmu, abipusė teisinė parama dėl ekstradicijos, transporto ir talpintuvų saugumo klausimai, ekologinė žemdirbystė, muitų procedūros, plieno prekybos ir žemės ūkio paramos klausimus. Tai yra šiuo metu ES pirmininkaujančios šalies – Graikijos numatyti ES-JAV santykių prioritetai šiam pusmečiui.

Jau antras pusmetis, kai Lietuvos atstovai dalyvauja komiteto dėl Europos ateities darbe, kurį numatoma užbaigti šių metų pradžioje. Komiteto nariams pavesta parengti rekomendacijas, dėl naujos Europos sąjungos politinės, teisinės ir institucinės architektūros tam, kad išsiplėtusi Europos sąjunga nuo 15-os iki 25 valstybių-narių būtų demokratiškai ir efektyviai sprendimus priimanti sąjunga, išlaikant šalių ir piliečių lygybę bei tampanti vis stipresnė veikėja tarptautiniuose reikaluose. Šias rekomendacijas komitetas turi pateikti tarpvyriausybinei konferencijai, kuri darbą pradės 2004 m.

Nuo stojimo į ES sutarties pasirašymo, kuris numatomas 2003 metų balandžio mėn. 16 d. Atėnuose, iki stojimo ratifikavimo pabaigos, t.y. pilnateisės narystės, Lietuvos atstovai dalyvaus Europos sąjungos tarybos veikloje stebėtojų statusu, svarstant ir ruošiant Europos sąjungos sprendimus.

Narystė ES ir ŠAS (NATO) suteiks ne tik visumą galimybių Lietuvos žmonėms, bet ir pareikalaus įsipareigojimų. Lietuva kelių metų laikotarpyje turės išsiųsti dar apie 35 vyrus ir moteris su antpečiais. Tačiau labiausiai vertinamas praktinis įnašas, karių ir pajėgumų dalyvavimas operacijose. Tiesa, šie žmonės nedirbs sąjungininkų ar LR misijos struktūrose, bet jie atstovaus Lietuvai operacijose. Jau dabar iš viso dalyvavusių NATO operacijose skaičius sudaro per 1000, o ateityje dar natūraliai didės.

Taigi Lietuvos vidaus ir užsienio politikos dėmesys vis labiausiai koncentruosis ties Briuseliu, kur bus derinami ir daromi Lietuvos vidaus ir užsienio politiką išreiškiantys ir ją įtakojantys sprendimai.

Savaitė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

koordinavimo komisiją, kurios pagrindinis uždavinys bus informuoti pasaulio visuomenę apie Lietuvos laimėjimus ir vykstančius procesus. Kaip rašo ELTA/LGTIC, komisijai bus pavesta parengti Lietuvos valstybės informacijos politikos strategiją bei koordinuoti jos įgyvendinimą. Komisija sieks, "kad užsienio visuomenė būtų kuo efektyviau informuojama apie Lietuvos laimėjimus ir galimybes", turėtų koordinuoti ministerijų bei kitų valstybės įstaigų veiklą kuriant Lietuvos įvaizdį užsienyje.

Jai vadovaus ministerio pirmininko patarėjas Renaldas Gudauskas. Ją sudaro ministerio pirmininko, ministerijų, komitetų ir departamentų prie vyriausybės, prezidento, seimo atstovai, taip pat Lietuvos eknonominės plėtros agentūros, Valstybinio radijo ir televizijos, Lietuvos parodų centro "Litexpo" vadovai. **RSJ**

PADĖKA

AtA

MARIJA GUDAITIENĖ

mirė 2003 m. sausio 12 d.
Mūsų mylima teta grįžo į Tėvo namus.

Norime išreikšti nuoširdžiausią "ačiū" visiems , kurie mums padėjo išgyventi šias liūdnas dienas – tiems, kurie dalyvavo laidotuvėse ir kurie užprašė šv Mišias ar aukojo "Gyviesiems akmenims".

Ypatingai ačiū Tėvams pranciškonams už velionės lankymus ir suteiktus Sakramentus bei maldas namuose, ligoninėje ir laidotuvėse. Kun. Pijus Šarpnickas, OFM, asmeniškai suteikė daug paguodos.

Tetos maloniausi atsiminimai buvo apie Maironio mokyklos mokinius: iki pat gyvenimo pabaigos ji norėjo būti su jaunimu. Džiaugiamės turėję tokią kilnią moterį savo šeimoje.

Ilsėkis ramybėje, Tetukėle –

Dukterėčia Dalia Daugvainytė-Wicks ir vaikai

PADĖKA

EDVARDAS AUKSUOLIS VALIŪNAS

mirė Toronte 2002 m. gruodžio 28 d. sulaukęs 49 metų. Paliko žmoną Karen, dukras – Reną ir Sarah, tėvus Algį ir Genę, seserį Snaigę Šileikienę su šeima.

Nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, už Auksuolio lankymą ligoje, už dalyvavimą paskutinio atsisveikinimo apeigose laidotuvių koplyčioje. Dėkojame už užprašytas Mišias, už tiek daug prisiųstų užuojautos laiškų, gėlių, už piniginį prisidėjimą mergaičių švietimo fondui ir už visur parodytą didelį nuoširdumą.

Pasilikę – artimieji

Tremtinių vaikaičių mokyklos "Lietuvių Namai" vaikai Vilniuje Kūčių vakarą gieda kalėdines giesmes
Nuotr. A. Seikalio

Nepraradęs spindėjimo šviesulys

Profesorius Levas Karsavinas 1882-1952

V. A. JONYNAS

2002 m. gruodyje Lietuvoje buvo surengta tarptautinė konferencija prof. Levo Karsavino 50 metų mirties metinėms paminėti. Ta proga paskubėta išleisti jo sonetų ir tercinų vertimų knygą su dail. R. Dichausko spalvotomis iliustracijomis. Sumirgėjo spaudoje *(Kauno dienoje, Literatūroj ir mene)* straipsnių apie mįslingą ir gal kiek per anksti užmirštą Karsavino asmenybę. Neperseniausiai buvo antru leidimu išleista jo penkiatomė *Europos kultūros istorija* (ji dabar verčiama į rusų kalbą). Karsavinas nusipelnė savo skilties *Lietuvių literatūros enciklopedijoj*. Vadinamojo tarpukario metu Karsavino įnašas mūsų kultūros istorijon buvo svarus. Ne vien jis prisidėjo prie tada leidžiamos *Lietuvių enciklopedijos* apytikriai 70-čia straipsnių. Jis redagavo žurnalą *Senovė* ir buvo išvertęs G.W.F. Hegelio *Dvasios fenomenologiją*.

Visa tai – akademiniai rūpesčiai. Pati Karsavino gyvenimo (1882-1952) odisėja kur kas įspūdingesnė. Faktiškai jinai galėtų simbolizuoti autentiško intelektualo likimą pasaulyje, besigalynėjančio su totalitariniu smurtu Rytų erdvėje.

Likimas lėmė L. Karsavinui (tada buvusiam Petrogrado universiteto rektoriui) patekti būrin šviesuolių, (tarp tokių įžymybių kaip N. Berdiajevas, S. Bulgakovas, S. Frankas), išguitų iš savo krašto, kaip nevertų pastogės sovietiniame rojuje.

Pradžia, žinoma, visiems buvo sunki. Sakoma, kad Karsavinui padėjęs įsikurti Kaune A. Voldemaras, parūpindamas jam naujai besikuriančiame universitete visuotinės istorijos katedrą. Dar įspūdingiau skamba kitas teiginys. Profesorius atsižadėjęs darbo Oksfordo universitete Lietuvos naudai. Viena yra aišku, kad apsisprendęs Karsavinas savo autoritetą ir prestižą laimėjo įniršiu išmokt krašto kalbą ir praturtinti klausytojus savo plataus akiračio nuobiromis. Visus žavėjo jo erudicija, ironija, ypatingai pomėgis priminti klausytojams, kaip sunku yra įsivaizduoti praeitį su jos spalva, skoniu ir tvaiku. "Fenomenalinė atmintis ivairiakalbėms citatoms" – rašo Pulgis Andriušis savo *Septintojon įleidus*, "sąmojis, polėkinga vaizduotė, aukso burna ir faktų gausybės ragas. Jo paskaitų klausytis susirinkdavo ir iš kitų fakultetų studentai. Humanitaras Juška, kuris mokė jį lietuvių kalbos, neatsistebėdavo jo lingvistiniais gabumais. Vėliau paskaitas skaitė jau lietuviškai, "per egzaminus net kibdavo prie studentų dėl lietuvių kalbos klaidų".

Žavėjo (ir kartu baidė) klausytojus Karsavinas ir savo istorijos samprata. Jo nedomino "įvykinė" karų ir dinastijų istorija, bet veikiau socialinė ir kultūrinė žmonijos raida. Ypač dvasiniai žmonių pokyčiai, savito galvojimo pradmenys erezijų pražydimas ir nusirpimas, viduramžinės kultūros neaprėpiamumas.

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Ankstesniu savo kūrybiniu bagažu, rusų kalba rašytais filosofiniais veikalais L. Larsavino kuriamoji filosofinė-teologinė sistema panėšėjo į Vl. Solovjovo pradėtos rusų religinės minties atgimimo sąjūdį, bet išliko savitas. Jis užimponavo Lietuvos inteligentijai puikiu lietuvių kalbos įvaldymu, ištikimybe mokslui ir atvirybe diskusijai.

Per pirmąjį bolševikmetį L. Karsavinui pavyko, nepaisant komsomolcų provokacijų, išsilaikyti savo poste, bet karo audrai vos praūžus, 1944 m. okupantų valdžia pašalino jį iš universiteto. Kurį laiką vadovavo Vilniaus Dailės instituto meno istorijos katedrai ir dirbo Vilniaus istorijos muziejuje. Karsavinas 1949 m. buvo suimtas, apkaltintas kontrrevoliucine veikla 1924-30 m. Paryžiuje, ir išsiųstas į Abezės lagerį Komių respublikoj 10-čiai metų.

Negaluodamas plaučiais, tolydžio silpdamas badmiriavimo, Karsavinas buvo pasmerktas lėtai mirčiai. Nuostabia valios koncentracija jai priešinasi, susilaukdamas iš vargo brolių lietuvių zekų visuotinės pagarbos ir kai kada net kuklios medžiaginės paramos – pieštukų, popieriaus skiaučių pavidalu. Nepaisant primityvių beveik kanibališkų, gyvenimo sąlygų, jis moko nelaimės draugus lotynų ir graikų kalbų, kasdien susikaupdamas maldai ir kūrybai. Kaip teigia prof. Br. Genzelis, Karsavinas nesiliovė tikėjęs žmogaus svarba ir gyvenimo tobulėjimo galimybe. Tai laimi jam ištikimų mokinių (fizikas A. Vanejevas) bei tikrų bičiulių pagarbą ir padeda jam užsimiršti kurpiant viduramžiško skambesio sonetus bei tercinas.

Posūkiai į meditaciją, maldą ir grožinę kūrybą nėra tokie reti reiškiniai katorgininkų buityje. Panašiai elgėsi ir kiti zekai: A. Solženicinas, Varlamas Šalamovas, Primo Levi, ieškodami atminties avilyje atsparos prieš nužmogėjimą. Kad Karsavinas pasirinko savo posmams tercinų formą kuriomis parašyta jo mėgstama Dantės *Dieviškoji komedija*, yra žinoma. Tų tekstų vertėjas Alfonsas Bukontas vaizdžiai apsako, kokį prarajos įspūdį paliko jam sandūra su Karsavino eksperimentais:

"Atsidūrus lagery, visos jo teologijos studijos, susikurtas religinis pasaulėvaizdis ir gyvenimo patyrimas, išsiliejo eiliuota forma. Straipsnio juk neįsiminsi viso; eiliuota forma tai viena galimybių užrašyti ir įsimena lengviau, ir minties kvintesenciją ja perteikti galima geriau. Manau, kad tie sonetai buvo pradėti eiliuoti tarp tardymų Lukiškių kalėjime. Žmogus savo izoliacijoj vienatvės erdvę pripildė eiliuotų minčių. Vėliau, pasitaikius progai užrašė. Jo kalba senoviška, keista, primenanti slavų bažnytinę kalbą. Kai suradau senus, geltonus beveik išblukusius popierėlius universiteto rankraštyne, tai jau vien jų išvaizda darė įspūdį. Pirmiausia aš juos nusirašiau. Jie tada buvo specfonde, bet kadangi aš paprašiau leidimo susipažinti su tercinomis ir sonetais, tai leidimą gavau nesunkiai; čia juk poezija, atseit toks niekis, ne traktatai ar straipsniai. Nusirašęs net negalvojau, kuriam tikslui. Rašė juk visokie politikai, tironai. Stalinas rašė eilėraščius. Marksas rašė jaunystėje, bet tai nebuvo

Prof. LEVAS KARSAVINAS (1882-1952)

poezija. Žinoma, Karsavino eilėraščiai ne tokie kaip jo bendraamžių – Briusovo, Balmonto, Bloko. Karsavino poezija labiau panaši į viduramžių tradicija parašytą teologinį traktatą, tik atgijusį poetine forma. Ta forma leido laisviau kalbėti, atmetant visa, kas nereikalinga. Tai ne religinė filosofija, o tik šiaip brandaus žmogaus krikščioniška patirtis.

Versti Karsaviną paskatino dar ambicija. Pamaniau – žmogus, sunkiai sirgdamas, prieš mirtį uždarytas lagery, galėjo parašyti, tai kodėl aš, pusiau sveikas ir dar laisvėje, negaliu išversti. O nejuokaujant – iš pradžių išverčiau vieną, kitą sonetą, paskui žiūriu, kad jie jungiasi ir panorau išversti visus. Tercinų iš pradžių neketinau versti, nes ir pats tokiu žanru nebuvau rašęs nei vertęs. Buvo įdomu patyrinėti patį žanrą. Po kurio laiko pajutau tokio tipo poezijos muziką, skambesį ir po truputį išverčiau. Niekam nieko nebuvau pažadėjęs, bet aš visados stengiuosi daryti tai, ko man pačiam reikia, o jei man reikia, tai gal ir dar kam nors prireiks. Kai turiu padarytą darbą, ieškau leidėjo. Susidomėjo Rašytojų sąjunga; pridėjau Karsavino traktato ir išėjo gana didelė knyga ("Nuo suvažiavimo iki suvažiavimo. Su poetu ir vertėju Alfonsu Bukontu kalbasi Paulina Žemgulytė" *Literatūra ir menas* 2002.XII.6)".

Ar regzdamas savo mintyse, vėliau užrašydamas ant skurdžių popieriaus skiaučių, galėjo prof. L. Karsavinas įsivaizduoti, kad ateis diena ir toji jo kūryba bus komentuojama ir dargi tarptautinėj konferencijoj? Abejotina. O tačiau tai įvyko. Kalėjęs Abezės lageryje kartu su Levu Karsavinu fizikas Anatolijus Vanejevas drauge su gydytoju Vladu Šimkūnu išsaugojo Karsavino rankraščius bei jų nuorašus ir pasirūpino, kad jie pasiektų Lietuvą. O Leontina Šimkūnienė perdavė juos saugoti Vilniaus universiteto bibliotekai. Tris dienas trukusioj konferencijoj filosofo palikimą aptarė Lietuvos, Rusijos ir Italijos mokslininkai. Tarp svečių buvo profesorė Michalina Žibajeva iš Maskvos Kultūros ir meno universiteto, dr. Aleksandras Klementjevas, kuriam pavyko beveik iš sąvartyno išgelbėti Levo Karsavino artimiesiems rašytus laiškus.

Apie kitų rankraščių likimą spaudoj neminima. Taip sakysim yra žinoma, kad, suimdami 1949 m. profesorių, saugumo organai konfiskavo beveik visą jo archyvą. Kas nutiko jo rašomos *Pasaulio kultūros istorijos* pirmųjų dviejų tomų rankraščiams, nežinoma.

Vėl garbinsim stabus?

HENRIKAS PAULAUSKAS

Iš Lietuvos atėjo žinių, kad ten viešai ir iškilmingai rengiamasi paminėti Lietuvos komunistų partijos ilgamečio pirmojo sekretoriaus Antano Sniečkaus 100-tąsias gimimo metines. Mokslų akademijoje rengiama konferencija *Tauta, epocha, asmenybė*.

Kiekvienam lietuviui A. Sniečkaus išteisinimas ar jo veiklos pateisinimas yra spjūvis į veidą. Tremtiniams, politiniams kaliniams, iš Sibiro negrįžusių tėvų vaikams šio tautos nusikaltėlio vardas tik dar labiau aitrina praeities amžiaus žaizdas. Nežinau, kokių tikslų siekia Sniečkaus "advokatai" – kvailo populiarumo ar originalumo, sovietinės sistemos reabilitavimo, pataikavimo tiems, kurie vis nepatvirtina sienų su Lietuva, o dabar net prabilo apie mūsų "skolas" Rusijai?

Didžiais filosofais įsijautę veikėjai nebesuvokia buvusios okupacijos mastų, kad tauta penkiasdešimčiai metų buvo pasmerkta vergijai, kad tai milžiniška žala kiekvienam lietuviui. Ir nedėkokim Sniečkui, kad sovietinėje Lietuvoje buvo daugiau "šlapios" dešros ir "vodkos" nei kitur Sovietijoje.

Prisiminkim tik kai kuriuos faktus, kaip "patriotas" Sniečkus naikino tautą. Jau 1940 m. liepos 12 d. už kalėjimo grotų atsidūrė du tūkstančiai šalies žymesnių žmonių, inteligentų. Tai Sniečkus ir jo parankiniai sankcionavo masinius trėmimus 1941 m. birželio 14 d. Sniečkus trėmė net savo gimines. Dar anksčiau, būdamas Sovietų Rusijoje, net piršto nepajudino, kad nesušaudytų Angariečio, Uborevičiaus, Putnos, Vareikio, savo bendražygio Povilo Jankausko – gal juos laikė karjeros konkurentais? Sniečkus dėjosi viską išmanąs – Antrojo karo audroje Maskvoje jis pasiskelbė sovietinių partizanų judėjimo vadu – 1943 m. pasiuntė Adomo Meskupo desantinę grupę į Lietuvą sunkesnius ginklus sudėjęs prie atskirų parašiutų, o žmonėms palikęs tik pistoletus. (Desantininkai neturėjo toli šaudančių ginklų ir buvo lengvai pažeidžiami). Biržų girioje du vokiečių policininkai be vargo sunaikino visus 8 parašiutininkus. Tai vis Sniečkaus "genialaus" vadovavimo rezultatas.

Kai po Stalino mirties "reabilituotieji" pradėjo grįžti į tėvynę, juos persekiojo visokie Sniečkaus draudimai – neleisti prisiregistruoti, gyventi didesniuose miestuose ir panašiai. Žmonės su prašymais eidavo pas J. Paleckį, J. Baltušį, bet niekas – pas Sniečkų. Jis niekam nėra padėjęs, jis buvo kurčiai negailestingas.

Vieną kartą patekę Sniečkaus nemalonėn buvo pasmerkti – užteko prof. Povilui Pakarkliui, užėmusiam teisingumo ministerio vietą 1940-tais, pasisakyti, kad Tilžė, Karaliaučius būtų po karo atiduoti Lietuvai, kai visam laikui Pakarklis jau nebebuvo kviečiamas į vyriausybinį darbą.

Baisioje komunistinės partijos vidinėje kovoje Sniečkus ieškojo šalininkų ir stipraus užnugario – jis pataikavimu, dovanom, nepaprastu vaišingumu patraukė į savo pusę sovietų aukštus kariškius. Baliai ir medžioklės, nomenklatūrinės vilos ir pirtys tarnavo okupantui ir jų šeimos nariams. Nuo tada pagarsėjo rusų generolienių posakis: "Graži mūsų Palanga, tik per daug joje lietuvių". Sniečkus organizavo grandiozinio paminklo "armijai išvaduotojai" statybą, kariškiai steigė savo bazes gražiausiose Lietuvos vietose, dergė ir niokojo gamtą.

Kvailystė teigti, kad Sniečkus rūpinosi Lietuvoje žemdirbiais ir žemės ūkiu. Kaimiečiai buvo paversti baudžiauninkais, visiškai nuskurdo. Aišku, kiekviename rajone buvo vienas-du reprezentaciniai kolchozai svečiams mulkinti. Ne Sniečkus mus apsaugojo nuo pagarsėjusio Chruščiovo "kukurūzų vajaus" – tiesiog drąsūs mūsų mokslininkai išjuokė tokį ūkininkavimą, pagaliau – patys kukurūzai neaugo!

Baisus buvo Sniečkaus ir jo partijos planai statybose ir architektūroje – Vilniuje buvo numatyta išgriauti senamiestį, nutiesti plačius prospektus. Nuo katedros nulėkė skulptūros, susprogdinti Trys kryžiai, nugriautos garsiosios Vilniaus Kalvarijos, sudarkytas senamiestis, išplėšta dauguma šventovių. Baisias piktžaizdes Vilniui paliko nauji gyvenamieji rajonai, užstatyti nepatogiais, klaikios kokybės blokiniais namais. Tai vis su Sniečkaus palaiminimu padaryta!

O Sniečkaus pėdsakai kultūroje? Tai suvedžioti ir be laiko iš gyvenimo išėję S. Nėris ir Petras Cvirka, ištremti poetai Kazys Inčiūra, Antanas Miškinis, žurnalistas Juozas Keliuotis, kūrybiškai išprievartauti Antanas Vienuolis, Vincas Mykolaitis Putinas ir kt. Buvo sunaikintas Kauno Karo muziejus, išniekintas Nežinomojo kareivio kapas.

Teigiama, Sniečkus "apsaugojo" nuo rusų kalbos įvedimo Lietuvos mokyklose – būtų jie pabandę vėl mus rusinti "graždanka" ar lietuviško žodžio draudimu, iš kart būtų sulaukę tokių demonstracijų ir pasipriešinimo, kokių Sovietija nematė. Jie tai žinojo ir neišdrįso. Tai patvirtina VI dešimtmečio studentų bruzdėjimai, įvykiai Rasų kapinėse, 1972-jų Kalantos susideginimas Kaune, pogrindinės spaudos atsiradimas.

Antaną Sniečkų mes galime vertinti tik kaip tautos išdaviką, nuo pat jaunų dienų parsidavusį užsienio žvalgybai, žemo išsimokslinimo fanatiką, liguistai norėjusį išlikti valdžioje. Jis buvo ir didžiausias veidmainis – pataikavo Stalinui, pritarė Chruščiovui, padlaižiavo Brežnevui.

Nedaug pasitaiko žmonių, kurių išsižadėtų ir prakeiktų sava motina. Sniečkui teko tokia karti dalia. Paradoksas, kad net jo augintinis A. Štromas, pamatęs komunizmo puvenas, pasuko disidento keliu.

Gruzijoje yra nuostata, kad tokių išdavikų kūnų gimtoji žemė nepriima. Jie randami išmesti iš kapo. Gerai, kad dar Lietuvoje tokio žiauraus papročio nėra. Bet neapgalvoti, visuomenę erzinantys Sniečkaus ir panašių išgamų pagerbimai ir paminėjimai gali išsaukti nereikalingus incidentus.

Tautos nervai nėra geležiniai. Ir gėda Lietuvos mokslų akademijai, jos Istorijos institutui, kad jų pastogėje tokie renginiai vyksta.

Lietuvininkai prie Vydūno kapo Bitėnuose

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue,Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Šilutė, Žalgirio 12. Janinos ir Juliaus Balčiauskų pavyzdingai tvarkoma sodyba. Iš kairės: architektė Marija Purvinienė ir Julius Balčiauskas, Bitėnų-Rambyno kapinaičių – Mažosios Lietuvos panteono ilgametis želdinių puoselėtojas, augintojas ir aukotojas Ntr. M. Purvino, 2002 m.

Sausio 13-osios aidai

JERONIMAS ŠALČIŪNAS

Smarkaujančios žiemos keliais, asmeniškai užsimokėję privačiai firmai už autobusą, sausio 12-ąją (sekm.) iš Marijampolės pro Kauną važiavome į Vilnių. Ten – pagrindiniai renginiai, skirti sausio 13-osios baisumams paminėti. Neilgam sustojus, rašinio autorius skaitė savo posmus *Sausio 13-osios aidai*.

Sostinė pasitiko dar storesniais sniego patalais ir snaigių spiečiais. Skubėjome į katedrą, kur šv. Mišias už žuvusius dėl mūsų laisvės drauge su dviem kitais vyskupais atnašavo kardinolas A. Bačkis. Pamoksle kardinolas užjautė ir artimuosius, ir visą tautą dėl netekties, ragino imti pasiaukojimo pavyzdžius iš gyvybę atidavusiųjų. Sausakimšoje katedroje tvyrojo susikaupimas, dvasios pakilumas. Po palaiminimo skliautais plaukė visų giedamas Lietuvos himnas ir *Marija, Marija*.

Po to laukė Antakalnio kapinės. Pakvietė baltomis skraistėmis apsigobusios medžių šakos ir giliam sniege įskasti takai aplink panteoną. Nuskardeno trimitas. Ansambliui atliekant *Oi neverk motušėle!* (J. Maironio žodžiai), laiptais kopė respublikos vadovai, grupė seimo, vyriausybės narių, kiti įžymūs asmenys. Jie padėjo vainikus, gėlių puokštes ar pavienius žiedus ant didvyrių kapų. Kardinolas A. Bačkis paragino susirinkusiuosius meilei, susiklausymui. Drauge su juo kalbėjome *Tėve mūsų* ir *Amžinąjį atilsį* už tuos, kurie savo žūtimi padėjo įtvirtinti demokratiją.

Vakare prie seimo rūmų ir paminklo A. Sakalausko žūties vietoje įsiplieskė šimtai specialių žvakių skardinėlėse. Lankėme mielą kampelį, kur išlikę brangūs ženklai, o greta kryžiaus – stendas su visų įtampos laikotarpiu amžinybėn išėjusiųjų nuotraukomis, vardais, pavardėmis. Galėjai matyti čia pakaitomis užsukančių ir besimeldžiančių veidus, kuriuose atsispindėjo nuliūdimas, supratimas.

Septyniolikta valanda. Ilgai skambant varpui, vis kitas vaikinas imdavo kiekvienam nebegrįžusiajam skirtąjį deglą ir panešėjęs ateidavo prie kruopščiai sukrauto laužo. Pagaliau sutratėjo prakurai, ir jį apglėbė liepsnos. Prisiminėme mūsų pačių kūrentus jo pirmtakus, kurie stiprindavo šiluma bei dūmų kvapu. Nuo pakylos pirmasis kalbėjo profesorius V. Landsbergis. Jis pacitavo eilutes iš savo anuometinio Sausio 13-osios testamento ir kvietė tvirtai laikytis tomis dienomis prisiimtų įsipareigojimų. Seimo narys V. Andriukaitis itin pabrėžė tai, kad Nepriklausomybės aikštėje šalia viena kitos plaikstosi trijų Pabaltijo šalių vėliavos. Telšių vyskupas J. Boruta apžvelgė šios dienos reikšmę bei ragino prašyti Dievo pagalbos ir Švč. M. Marijos malonių. Prie mikrofono pasisakė ir kiti dalyviai. Juos keitė muzikantai, dainininkai. Pasigesta naujai išrinkto prezidento R. Pakso ir katedroje, ir prie laužo.

Sudomino bėgimas *Gyvybės ir mirties keliu* nuo Antakalnio ligi televizijos bokšto. (Kitą dieną – iškilmingas seimo posėdis laisvės gynėjams atminti).

Didesnė mūsų dalis senojo universiteto kiemeliais pasiekė puošnią, erdvią šv. Jonų šventovę. 18 val. prasidėjo koncertas *In Memoriam*, skirtas Laisvės gynėjų dienai. Galingai skambėjo J. S. Bacho muzika (vargonavo L. Digrys). A. Šlepikas deklamavo M. Martinaičio eilėraštį *Aukojimas*. Ilgų plojimų, dėkojimų susilaukė prof. S. Sondeckis. Jam diriguojant Lietuvos kamerinis orkestras pakiliai atliko A. Šnitkės kūrinį *Sutartinės*, o choras "Vilnius" – N. Jomelli *Requiem* su solistais.

Tarp važiavusių ne vienas, kai šaukė pavojų Tėvynei supratę patriotai, aną speiguotą sausį budėjome prie parlamento, televizijos bokšto, Konarskio gatvėje Vilniuje, Juragiuose, Sitkūnuose ir kitur. Todėl grįžome susimąstę: kuo atsilyginti šiandien pagerbtoms aukoms, kuo pasitarnauti vienybei ir dvasingumui, kaip saugoti lietuvių tapatumą su tradicijų turtais, bręstant įvykiams pasaulyje ir pučiant globalizacijos vėjams?

Nepriklausomybės vėjai,
Pūtę kovo aušroje,
Nepradžiugint negalėjo,
Galvas guldžiusių už ją!

Nuslopinti parlamentą
Susimokė vanagai,
Aiškiai troškę taip gyventi,
Kaip gyvenę – amžinai.

Bet gynėjai nepabūgo –
Priesaikai ištikimi.
Per speigus nuožmius, per pūgą,
Kurstė laužus širdimi.

Tankų vikšrai pražlegėjo
Priešų kerštas ir klasta,
Pro Lazdynus, kur stovėjo
Minios, spausdamos rankas.

Sausio tryliktoji… Naktį
Slinko debesys juodi!
Puolė žmones kulkom plakti
Atėjūnai nekviesti.

Vamzdžiai ugnį spjaudė
bokštan
Televizijos laisvos,
Su keiksmais kareivis ropštės
Ant sniegu dengtos kalvos.

Krito dvylika sūnelių
Karšto kraujo kalnuose,
O greta – jauna dukrelė,
Kančią slepianti veide.

Gaubė sielvartas Tėvynę –
Graudžiai verkė Lietuva! –
Dangui atžalas grąžino
Motinėlė ne viena.

Rymant kryžiams ir paminklams
Po beržais, po pušimis,
Šnabžda Didvyriai – beginkliai –
Dievui maldą su mumis.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ŽALIOJO RAKTO PROGRAMA

Tarptautinis Aplinkosauginio švietimo fondas (FEE) pradėjo vykdyti Žaliojo rakto programą Lietuvoje. Žaliasis raktas – tai diplomas, skirtas viešbučiams, kurie laikosi nustatytų aplinkosauginių reikalavimų. Šie yra skirstomi į šešias grupes – aplinkosauginis švietimas, valdymas, vandens vartojimo mažinimas, energijos vartojimo mažinimas, atliekų tvarkymas ir saugumas. Dalyvavimo programoje teisė teikiama vieneriems metams ir vykdoma per vieną nevyriausybinę organizaciją, Lietuvoje – per Lietuvos žaliųjų judėjimą. Programoje, kuri buvo įsteigta 1994 m., dalyvauja Danija, Prancūzija, Estija bei kitos Europos valstybės.

OBJEKTYVUMO APKLAUSA

"Vilmorus" visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras atliko apklausą sausio 16-19 d.d., kurioje pateiktas klausimas "Koks dienraštis objektyviausiai nušvietė Prezidento rinkimų kampaniją?". Apklaustieji galėjo pasirinkti iš sąrašo, kuriame tokia eilės tvarka surašyti laikraščiai 1. *Kauno diena*, 2. *Respublika*, 3. *Lietuvos aidas*, 4. *Lietuvos rytas*, 5. *Lietuvos žinios* ir 6. *Vakaro žinios*. Beveik ketvirtadalis skaitytojų pripažino, kad rinkimų vajų objektyviausiai nušvietė dienraštis *Lietuvos rytas* (24.0%). *Respublika* liko antroje vietoje su 6.8%, *Vakaro žinios* gavo 6.2%, *Kauno diena* – 3.9%, *Lietuvos žinios* 3.5% *Lietuvos aidas* – 0.8%. "Daugiau kaip pusė apklausoje dalyvavusių respondentų negalėjo nuspręsti, kuris dienraštis per Prezidento rinkimus elgėsi nešališkiausiai", rašo *Lietuvos rytas* (2003 m. sausio 25 d.).

PERMOKĖJO UŽ REMONTĄ

ELTOS/LGTIC žiniomis, Valstybės kontrolės (VK) revizoriai sausio 24 d. paskelbė savo sprendimą, kad Lietuvos seimo kanceliarija, organizuodama seimo pastatų remonto darbus, "pažeidinėjo pirkimų įstatymą bei kitus norminius aktus, neracionaliai naudojo valstybės lėšas". Kanceliarijai duotas 3 mėnesių terminas pažeidimams pašalinti, pareikalauta imtis priemonių, kad dėl neracionalaus lėšų naudojimo kalti asmenys būtų nubausti. Kanceliarijos 2000 m. paskelbtą konkursą remontui laimėjo UAB "Alsa", nors jos pasiūlyta kaina buvo didesnė už kito konkurso dalyvio kainą. 2001-2002 m. viešojo pirkimo konkursą taip pat laimėjo ir seimo pastatus remontavo "Alsa". Nustatydama konkurso nugalėtoją, viešojo pirkimo komisija nepareikalavo, kad "Alsa" pagrįstų savo pasiūlyme nurodytą kainą, kuri buvo mažesnė už kitų konkurso dalyvių pasiūlytas kainas. Revizoriai nustatė, kad darbų tikroji kaina maždaug 2-2.5 karto viršijo konkursui pasiūlytas kainas. Iš viso per 200-2002 m. seimo kanceliarija bendrovei "Alsa" sumokėjo 5.14 mln. litų – 80% visų statybos ir remonto darbams skirtų lėšų.

KURS "ELEKTRONINĘ" VALDŽIĄ

Sausio 30 d. Lietuvos seime vyko seminaras, kuriame dalyvavo 70 specialistų iš Baltijos jūros valstybių aptarti elektroninės valdžios kūrimo galimybes. Kalbėta apie viešojo administravimo modernizavimą, valstybės institucijų kompiuterių tinklo saugumą, elektroninius viešuosius pirkimus ir elektronines tapatumo korteles, rašo ELTA/LGTIC. Seminarą surengė Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie vyriausybės ir Švedijos viešojo administravimo plėtros agentūra, atsižvelgdamos į Šiaurės el. dimensijos veiksmų plano siekius skaitmenizuoti Šiaurės Europos valstybių viešojo administravimo sektorių ir įgyvendinti vyriausybės projektus šioje srityje. Tikimasi, kad elekroninės valdžios sukūrimas leis padidinti vykdomosios valdžios sprendimų priėmimo skaidrumą, efektyviau ir kokybiškiau teiks visuomenei, verslo subjektams ir institucijoms viešąsias paslaugas bei informaciją.

SPARČIAI AUGA

Suomijos Besivystančių kraštų ekonomikos institutas ("Institute of Developing Economies" – BOFIT) neseniai išleistame tyrime rado, kad Lietuvos ekonomika yra sparčiausiai auganti iš visų trijų Baltijos valstybių. Pramonės pelnas išaugo 17% 2001 m., tuo tarpu Latvijoje ir Estijoje siekė tik 7% ir 8% atitinkamai. Didžiausias augimas patirtas Lietuvos transporto priemonių sektoriuje, detalių pardavimas išaugo net 125%. Naftos perdirbime buvo 47% augimas, elektros energijos gamyba ir teikimas išaugo 29%, o tekstilės gamybos pramonė pakilo 16%.

KORUPCIJOS RODIKLIS

ELTA/LGTIC žiniomis, Tarptautinės organizacijos 'Transparency International" pasaulio valstybių korupcijos rodikliu Lietuva dalinasi 36-39 vietomis su Gudija, Pietų Afrika ir Tunisu. Praėjusiais metais tarp 102 pasaulio valstybių Lietuvai atiteko 36 vieta. Estija buvo 29-oje vietoje, Latvija – 52-oje. Šiais metais Estija dalinasi 29-30 vietas su Taivanu, Latvija – kartu su Čekija, Maroku, Slovakija ir Šri Lanka dalinasi 52-56 vietas. Iš visų Vidurio ir Rytų Europos valstybių aukščiausiai įvertinta buvo Slovėnija. Pirmoje vietoje, kaip ir pernai, buvo Suomija, įvertinta kaip mažiausiai korupcijos turinti valstybė visame pasaulyje. Po jos eina Danija, Naujoji Zelandija ir Islandija. **RSJ**

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS
- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

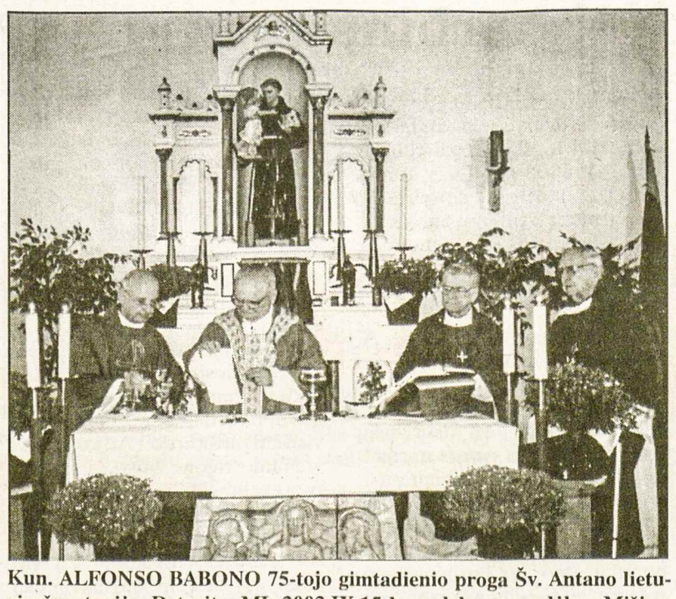

Kun. ALFONSO BABONO 75-tojo gimtadienio proga Šv. Antano lietuvių šventovėje, Detroite, MI, 2002.IX.15 koncelebravo padėkos Mišias: (iš. k.) prel. Jonas Staškevičius (iš Kanados), sukaktuvininkas kun. Alfonsas Babonas, kun. Viktoras Kriščiūnevičius ir kun. J. Walter Staniewich

Nuotr. R. Juškaitės-Švobienės

Nesam vieni - Dievas su mumis

Šv. Antano lietuvių parapijos Detroite klebono kunigo Alfonso Babono 40 metų kunigystės sukaktis

1962 m. gruodžio 22 d. Laterano šventovėje Romoje Povilas Martuzas (miręs Australijoje), Jonas Staškevičius (Anapilio klebonas) ir Alfonsas Babonas buvo įšventinti kunigais. Iš pradžių kun. A. Babonas darbavosi Pensilvanijoje lietuvių parapijose, o nuo 1968 m. Detroito arkivyskupijoje, kur nuo 1979 m. sausio mėn. tapo Šv. Antano parapijos klebonu.

Sausio 26 d. kun. A. Babonas atnašavo iškilmingas Mišias su kun. Viktoru Kriščiunevičiumi (buvusiu Dievo Apvaizdos parapijos klebonu) ir kun. Vidmantu Griciumi (Šventosios Lietuvoje naujos parapijos klebonu). Giedojo parapijos choras, vadovaujamas muziko Stasio Sližio, kuri ne vien tik vadovavo chorui, bet ir sukūrė daug religinės muzikos.

Salėje įvyko pagerbimo akademija, kurią pradėjo Stefanija Kaunelienė; kalbėjo parapijos komiteto pirm. Algis Zaparackas, liturginės komisijos pirm. Stasys Sližys (atlikęs liturginių Mišių giedojimą daugiau kaip 1000 kartų Šv. Antano šventovėje). Mykolas Abarius perskaitė sveikinimus iš kardinolų Maida ir Bačkio, labai šiltą paskatinimą iš prelato Jono Staškevičiaus, iš brolio su broliene ir sesers iš Lietuvos, iš lietuviškų organizacijų (kun. Babonas yra Šaulių sąjungos išeivijoje dvasios vadas ir BALFo Detroito skyriaus pirmininkas), iš pavienių asmenų. Regina Juškaitė-Švobienė aprišo kun. Baboną lietuviška juosta ir įteikė jam parapijos dovaną. Stasio Sližio vadovaujamas moterų oktetas atliko meninę programą: *Už Raseinių* (Naujalio), *Domine exaudi* (Sližio), *Tėviškės bitelė* (Baltrėno).

Sukaktuvininkas kun. A. Babonas savo žodyje pastebėjo, jog tautinės parapijos išeivijoje nyksta. Labai skaudžiai yra paliesta Šv. Antano parapija. Jam pačiam jau esant 75 metų ir parapijiečiams vis iškeliaujant Anapus, parapija tuštėja. Vaikai ir vaikaičiai nepakeičia tėvų ir senelių. Esant tokiai padėčiai, kunigui ir parapijiečiams reikia tikėtis jog Dievas yra mūsų globėjas. Jis dėkojo už ištvermę Algiui Zaparackui, Mykolui Abariui, Reginai Juškaitei-Švobienei, ypač Stasiui Sližiui, choristams ir visiems kitiems.

Vyko vaišės jau ne visiškai pilnoje salėje, bet nuotaika buvo pakili ir nuoširdi. Spalvingas Mykolo Abariaus sukurtas plakatas ir gėlių žiedai žiemos šaltyje priminė, jog Šv. Antano parapija tebėra gyva ne vien tik Dievo valia, bet ir per žmonių pasiaukojimą.

Saulius Šimoliūnas

Hamiltono radijo programos "Gintariniai aidai" steigėjas ir vedėjas inžinerijos studentas Eduardas A. Stungevičius 1978.I.13

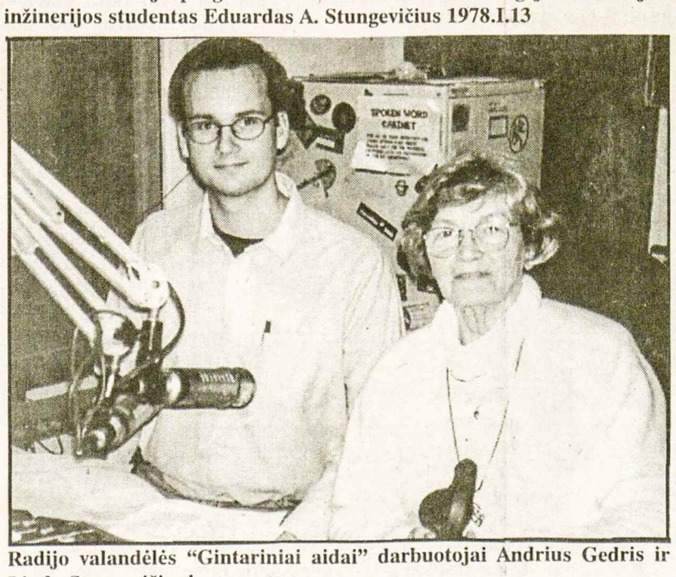

Radijo valandėlės "Gintariniai aidai" darbuotojai Andrius Gedris ir Liuda Stungevičienė

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Hamilton, Ont.

HAMILTONO LIETUVIAI paminėjo savo parapijos steigėjo prel. Juozo Tadarausko 10 metų mirties sukaktį šv. Mišiomis sausio 27 d. 10 val. ryto Šventovė buvo pilna parapijiečių, nors tai buvo pati šalčiausia metų diena. Po šv. Mišių visi atėjo į Jaunimo centro salę, kuri buvo parapijos Visuomenės sekcijos skoningai papuošta – ant stalų degė žvakutės, o prelato J. Tadarausko didelis portretas, su žvakutėmis iš šonų, stovėjo ant staliuko prie scenos. Kavute su skanumynais vaišindamiesi, žilagalviai parapijiečiai, prisiminė savo parapijos kūrimosi pradžią ir su kokia energija ir pasišventimu tada jaunas dvasiškis lipdė kap kregždė lizdą, šią lietuvišką parapiją su šventove ir salėmis. Prel. J. Tadarauskas su parapijiečių pagalba čia įsteigė "Mažąją Lietuvą". Iš čia sklido, tuo laiku pavergtos Lietuvos, garsinimas bemaž po visą pasaulį, kai "Gyvataras" ir mergaičių choras "Aidas" gražiai atstovavo savo tautai išvykose į P. Ameriką, Australiją ir Europą. A.a. prel. J. T. daugiau kaip 30 metų gerino parapijos pastatus, kad tik būtų geriau, patogiau savo parapijiečiams. Hamiltoniečiai visada prisimins jį kaip gerą organizatorių, ne vien suburiant katalikus, bet svarbiausia lietuviams palikus stipriai suorganizuotą lietuvybės centrą. **J.K.**

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS patalpose sausio 25 d. buvo paminėtos kun. Audriaus Šarkos, OFM, įšventinimo kunigu metinės. Mišių metu klebonas kun. Juozas Žukauskas, OFM, pasakė tai progai pritaikytą pamokslą. Pavakare į Jaunimo centrą susirinko nemažas būrys parapijiečių. Parapijos tarybos pirm. Marius Gudinskas parapijiečių vardu pasveikino kun. Audrių ir palinkėjo jam sėkmės. Klebonas pasveikino susirinkusius, pasidžiaugė, kad susirinko gausus būrys parapijiečių, dėkojo Aukščiausiajam už galimybę būti kartu, už suteiktas malones ir palaimino maistą. Vaišės buvo suneštinės. Jų metu žiurėjome prieš metus darytą šventinimo apeigų vaizdajuostę. Linkint kun. Audriui sėkmės, buvo sugiedota *Ilgiausių metų*.

Kun. Audrius Šarka, OFM, padėkojo susirinkusiems ir šio paminėjimo rengėjams. Sakė, kad buvimą mūsų tarpe priima kaip Dievo dovaną ir yra dėkingas už ją. **D. G.**

"GINTARINAI AIDAI", lietuviška radijo valandėlė, pradėta transliuoti iš Hamiltono McMaster universiteto radijo stoties 1978 m. sausio 13 d., šiais metais švenčia 25-rių metų sukaktį. Pirmos daugiakultūrės radijo rogramos iš McMaster universiteto buvo lietuvių ir ukrainiečių kalbomis. Tai buvo dviejų elektros inžineriją studijuojančių studentų idėja: Eduardo Stungevičiaus ir ukrainiečio Jerry Hryviack, kurie priklausė studentų radijo klubui, todėl jų idėja buvo lengvai įgyvendinta. Vėliau Eduardas pasikvietė į pagalbą Aušrą Pleinytę, Dalią Pajarskaitę, Edvardą Labucką ir Antaną Rašymą.

Studentams pabaigus studijas ir išsikėlus gyventi į kitas vietoves, programą perėmė Liuda Stungevičienė. Tai talentinga ir tautiškai nusiteikusi lietuvių radijo programos vedėja, kuri sugeba sumaniai parinkti muziką, dainas ir žodžius. Per tuos radijo valandėlės metus turėjo pagalbininkų: kurį laiką padėjo jaunas ir talentingas studentas Andrius Gedris, bet baigęs studijas McMaster universitete, išsikėlė studijų baigti į Otavą. Jį pakeitė kitas jaunas lietuvis, baigęs farmaciją, Viktoras Remesat, jam sukūrus šeimą atėjo į pagalbą jo žmona Aldona Venslauskaitė-Remesat, bet po kiek laiko išsikėlė gyventi į kitą miestą.

"Gintariniai aidai" yra labai mėgstama ir klausoma Hamiltono ir apylinkės lietuvių radijo programa, kurią galima girdėti sekmadieniais 13-14 val. CFMU-FM 93.3 ir taip pėr per internetą http://cfmu.mcmaster.ca visame pasaulyje Garbė ir padėka "Gintarinių aidų" vedėjai Liudai Stungevičienei už paaukotą neapmokamą laiką, didelį pasitarnavimą bendruomenei. Linkime ir toliau lankyti mūsų namus su gražia lietuviška muzika, daina ir gyva lietuvių kalba. **L.P.**

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

LIETUVIAI PASAULYJE

Urugvajus

Lietuviška mokyklėlė Montevideo mieste gruodžio 19 d. užbaigė darbo metus. Šios mokyklos mokiniai yra vadinami rintukais. Pradžioje šis vardas buvo taikytas šokančių mažųjų grupei. Prieš porą metų sumanyta suburti vaikus bent vieną kartą per savaitę. Bet nuo 2002 m. pradžios tautinių šokių mokytojos Viktorijos Zabelos ir pradžios mokyklos mokytojos Patricijos dėka vaikai rinkdavosi kiekvieną penktadienį pažaisti, pašokti ir pasimokyti lietuvių kalbos. Per pabaigtuves užkandžiauta, pasidalinta Kalėdų senelio saldumynais. 2003 metais norima pritraukti daugiau vaikų, nes tėvai sudarė būrelį draugų, įpratusių bendrauti nuo mažens. Mat velionis kun. Giedrys norinčius pabendrauti suveždavo ir parveždavo namo. Seneliai ir tėvai prašomi prisiminti kaip būdavo anksčiau ir surasti laiko vieną kartą per savaitę suvežti vaikus pabendrauti lietuviškoje dvasioje.

(*Žinios*, 2002 m. 50 nr.)

Ispanija

Ispanijos policija neseniai sulaikė prievartavimu įtariamą Lietuvos nusikalstamo pasaulio atstovą E. P. rytų Ispanijos Alikantės provincijoje. Čia į vieną grupę yra susijungę Panevėžio bei Kauno nusikalstamo pasaulio atstovai. Kauniečiams jau senokai vadovauja ten įsikūręs vienos Kauno Šančių nusikalstamos grupės vadovų Vladas Gediminas. Jo žinioje yra darbo ieškančių lietuvaičių parūpinimas žemės ūkiui bei barams. (ELTA).

Britanija

Apie Didž. Britanijos lietuvių sąjungą (DBLS) *Europos lietuvyje* 2002 m. 14 nr. rašo jos pirm. V. Gasperienė. Ši organizacija įsteigta 1947 m., dar prieš įsisteigiant Pasaulio lietuvių bendruomenei. Jos įstatai ir tikslai buvo – sujungti visus Britanijos lietuvius ir rūpintis savo narių tautiniais, kultūriniais, moraliniais, socialiniais ir ekonominiais reikalais. 1969 m. įstatai buvo pakeisti, pagal Pasaulio lietuvių chartą. Prisitaikant prie valdžios reikalavimų, įstatai buvo išversti į anglų kalbą ir iki šiol jie pripažįstami kaip šio krašto teisiniai įstatai: "Sąjunga", kai kurių nuomone, atrodanti kaip uždara organizacija, ir ji naujuosius ateivius atbaidanti. Pasak V. Gasparienės, ar nebūtų verta "Sąjungą" pakeisti "Bendruomene". Naujas pavadinimas būtų toks: Didžiosios Britanijos lietuvių bendruomenė. Esą, senesnės kartos tautiečiai yra pripratę prie dabartinio pavadinimo ir gal nenorėtų pakeitimų. Tačiau, pasak pirmininkės, prisitaikant prie naujų sąlygų reikėtų pasiūlymą svarstyti.

Lenkija

Punsko Kovo 11-tosios licėjaus moksleiviai praeitų metų gruodžio 4 – 8 d.d. lankėsi Vasario 16-tosios gimnazijoje Hüttenfelde. Toks sumanymas buvo kilęs dar anksčiau, bet kliūtys, ypač lėšų trūkumas, trukdė jį įvykdyti. Licėjaus direktorė I. Bobinienė išvykai paprašė paramos iš Lietuvių tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos valdžios ir gavo 6000 litų. O Vasario 16-tosios gimnazijos direktorius A. Šmitas pasiūlė Vokietijos lietuviams gruodžio 6 d. gimnazijos patalpose surengti moksleivių koncertą. Licėjaus mergaičių choras "Šalčia", taipgi mergaičių kvartetas ir poezijos būrelis pradėjo ruoštis pasirodymui.

Į Hüttenfeldą išvykta gruodžio 4 d. Svečius gimnazijos patalpose maloniai sutiko jos direktorius A. Šmitas ir sekretorė O. Šiugždinienė. Gruodžio 5 d. direktoriaus pavaduotojas R. Tesnau punskiečius nuvežd̄ino į Heppenheimo miestelį Odenvaldo kalnuose, kur buvo pamatyta viduramžių Starkenburgo vienuolių pilis. Kitą dieną, gruodžio 6, iš ryto ruoštasi koncertui, o vakare vyko pasirodymas. Žiūrovams patiko skambios dainos, trankūs šokiai ir deklamavimas. Po koncerto išgirsta gerų atsiliepimų. Gruodžio 7 d. nuvykta į Vormso miestą prie Reino, aplankyta sena katedra ir seniausios žydų kapinės Europoje. Taipgi aplankytas ir Heilderbergo miestas su didinga savo pilimi ir žaviu senamiesčiu. (Per karą ši vietovė nenukentėjo).

Sekmadienio, gruodžio 8, vidurdienį išsirikiuota aikštėje prie pilies. Giedant Lietuvos himną, pakelta trispalvė. Po to vyko pamaldos Hüttenfeldo katalikų šventovėje. Per pamaldas giedojo licėjaus mergaičių choras. Tą pačią dieną dar nuvažiuota į kalnus, pavadintus Akmenų jūra, ir grįžtant užsukta į Lorscho miestelį, kuriame yra išlikę IX šimtmečio architektūrinę vertę turintys vienuolyno vartai. Vakare bendrabučio salėje susirinko mokytojai, moksleiviai ir svečiai punskiečiai kartu pagiedoti kalėdinių giesmių. Pabaigai licėjaus mergaičių choras atliko keletą giesmių. Tai buvo kartu ir atsisveikinimo vakaras. Kaip rašoma *Aušros* 2002 m. 24 nr., tiltas Punskas-Hüttenfeldas jau nutiestas. Tačiau jis sutvirtės tik tada, kai bus sulaukta Vasario 16-tosios gimnazijos mokytojų ir moksleivių Punske.

Australija

Melburno lietuviai Lietuvos kariuomenės šventę minėjo 2002 m. lapkričio 24 d. Ji buvo pradėta pamaldomis Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės šventovėje. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. E. Arnašius. Skaitymus atliko Vl. Bosikis ir V. Rutkauskienė. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas D. Levickienės. Minėjimo programa vyko Lietuvių Namuose. Įnešus į salę vėliavas, įžanginį žodį tarė Melburno ramovėnų skyriaus pirm. Vl. Bosikis, kartu pakviesdamas kleboną kun. E. Arnašių sukalbėti invokaciją. Kalbą pasakė svečias iš Sidnio T. Rotcas, primindamas sudėtas aukas už Lietuvos laisvę, taipgi primindamas, kad kariuomenė kraštui visada yra reikalinga. Lietuvos kariuomenė buvusi ne tik ginklo mokykla, bet ir švietimo bei auklėjimo institucija, parengusi daug sąmoningų krašto piliečių.

Meninės programos dalyje pasirodė St. Eimučio vadovaujamas kanklių sambūris, atliko liaudies dainų pynę. Prie jo prisijungė ir dvi solistės B. Kymantienė bei R. Mačiulaitienė, kartu sudainuodamos *Gromatėlę parašiau* ir *Einu per žemę*. "Dainos vyrai", vadovaujami Danutės Levickienės, atliko šias dainas: *Karo žygio daina, Žygis į Vilnių, Oi neverk, motušėle* ir *Aras*. Pastaroji daina buvo palydėta audringais plojimais bei ovacijomis. Po koncerto sveikinimo žodžius tarė LB Melburno apylinkės valdybos atstovas Z. Augaitis ir Lietuvos garbės konsulas A. Žilinskas. Visiems programos atlikėjams ir šventės dalyviams padėkojo ramovėnų skyriaus pirm. V. Bosikis. Programai vadovavo dr. A. Butkutė. (*Mūsų pastogė*, 2002 m. 50-52 nr.). **J. Andr.**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.
AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.10%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	3.00%		
3 m. term. indėlius	3.35%		
4 m. term. indėlius	4.00%		
5 m. term. indėlius	4.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	3.35%		
3 m. ind.	3.60%		
4 m. ind.	4.25%		
5 m. ind.	4.75%		

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
- Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

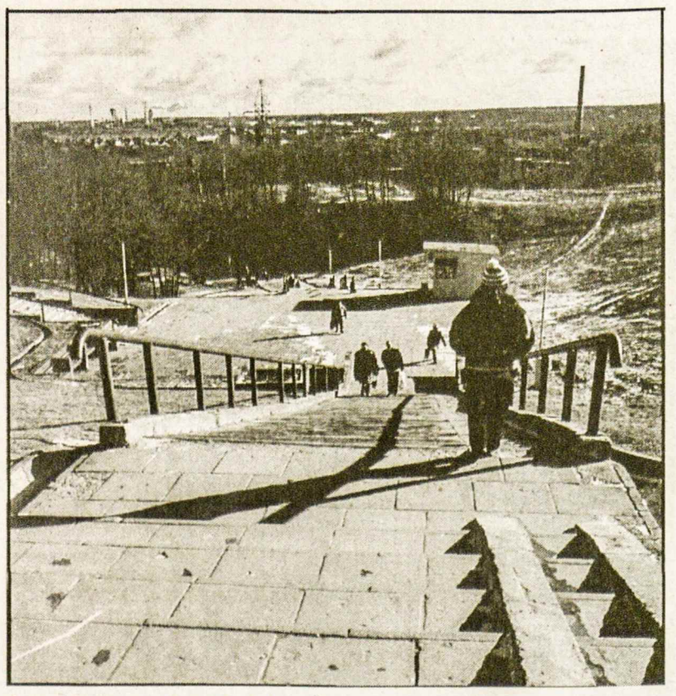

Jonavoje upelio skardžiu kylanti laiptinė veda į naują gyvenamų namų plotą
Nuotr. J. V. Tamušausko

Galvos skausmas

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Medicinos praktikoje gydytojai skiria galvos skausmą, kaip atskirą klinikinį sindromą, ir galvos skausmą, kaip simptomą, kuris dažniausiai atsiranda dėl insulto, meningito, galvos smegenų naviko, chroninio inkstų uždegimo, psichinės ligos, galvos traumos. Taip pat skauda galvą apsinuodijus, sutrikus galvos smegenų kraujotaikai, sergant arterine hipertenzija ir kt. Tokiais atvejais kartu su galvos skausmu pakyla kūno temperatūra, pacientas dažnai vemia, jam svaigsta galva, sunku vaikščioti, neretai atsiranda įvairios (klausos, regėjimo, uodimo) haliucinacijos.

Šiose eilutėse norėtųsi daugiau paminėti galvos skausmą, kaip atskirą, savarankišką sindromą. Statistiniais tyrimais nustatyta, kad tokiu galvos skausmu skundžiasi apie 70% (Europos ir Amerikos) gyventojų (žr. *Proceedings of the International Headache Congress, Toronto,* 1995).

Jeigu ausies uždegimo (otito) metu skausmą laikyti intensyviausiu, o pilvo skausmą pavojingiausiu, tai galvos skausmas užimtų tarpinę padėtį. Blogiausia tai, kad šis skausmas yra ypač dažnas, o vėliau tampa chronišku. Nors nuo jo dar niekas nemirė, tačiau gyvenimą jis daugumai stipriai apkartina ir žymiai sumažina gyvenimo kokybę. Tokiam pacientui sunku ne tik vykti į turistines keliones, bet ir lankytis teatro spektakliuose, vaišėse. Ilgainiui dėl ištiso skausmo ir jo sukeltos nervinės įtampos pacientas tampa irzlus, užgaulus, egocentriškas; iškrenta iš visuomeninio ir šeimos gyvenimo. Bet didžiausia bėda, yra ta, kad tokio tipo galvos skausmas yra nereta savižudybės priežastis.

Gydytojui svarbu žinoti, ar seniai pacientui skauda galvą, koks yra skausmo intensyvumas, kokia jo dinamika, ar nesivysto skausmas stiprėjančia linkme, nuo ko skausmas sustiprėja, kas pacienui padeda ir kas kenkia.

Nemaža net ir sveikų žmonių kurie yra jautrūs orų permainoms, šis reiškinys vadinamas meteolabilumu. Prieš nepalankius orus galvos skausmai dažniausiai sustiprėja.

Dėl galvos skausmo visada reikalingas gilus paciento klinikinis, laboratorinis bei instrumentinis ištyrimas. Nustatoma akių dugno būklė, regėjimo laukų apimtis, atliekama transkranijinė doplerografija, galvos rentgeno nuotrauka, neretai galvos smegenų kompiuterinė arba magnetinio branduolinio rezonanso tomografija.

Jeigu liguistų organinių (patomorfologinių) pakitimų nerandama, tai dar nereiškia, kad galvos skausmai neturi materialaus pagrindo. Be abejonės, toks pagrindas yra; deja, šiuolaikiniais tyrimo metodais dar nenustatomas. Tačiau svarbiausia, kad atlikus minėtus tyrimus, galima atmesti tokias pavojingas ligas, kaip pvz. insultas, galvos smegenų navikas, kurių gydymas yra kitoks negu savarankiško galvos skausmo sindromo.

Pripažinus, kad pacientas serga savarankišku galvos skausmo sindromu (pvz. migrena, arba nervinės įtampos sukeltu galvos skausmu), reikalingas gydymas. Kaip ir visais kitais atvejais, taikoma tausojanti dienotvarkė bei darbotvarkė, racionali, subalansuota mityba. Sumažinamas darbo krūvis, šalinamos (realiai ir psichoterapiškai) visos nervinę įtampą sukeliančios šeimos, buities, darbo bei socialinės priežastys. Rekomenduojama daugiau laiko skirti pasivaikščiojimui, kitoms klimato terapijos procedūroms, sportiniams žaidimams. Prailginamas (fiziologiškai ar vaistų pagalba) miegas, taip pat rekomenduojama pagulėti po pietų. Siūloma nevartoti valgomos druskos daugiau kaip 5 gramus per dieną, vengti prieskonių, rūkytų, keptų patiekalų. Kategoriškai draudžiama rūkyti.

Migrenos priepuoliui malšinti skiriamas specifinis vaistas sumatriptanas (imigranas), ergotaminas, o taip pat nespecifiniai vaistai (aspirinas, movalis, imizilis). Migrenos profilaktikai tinka antidepresantai (xanax, prozokas, amitriptylinas), beta – adrenoreceptorių antagonistai (atenololas, timololas), kalcio kanalų blokatoriai (felodipinas, nifedipinas, verapamilis).

Tačiau ilgai (metais) vartojant priešskausminius preparatus gali atsirasti savotiškos paradoksinės reakcijos, kada išgerti vaistai galvos skausmą dar labiau sustiprina. Šio simptomo mechanizmas gana sudėtingas. Bet visada tai liudija, kad analgetinių vaistų vartojimą reikia kuriam laikui visiškai nutraukti arba bent kaitalioti įvairius priešskausminius vaistus. Galimas daiktas, kad ilgai vartojami vaistai (šiuo atveju priešskausminiai) gali pakeisti fiziologines struktūras taip, kad imuniniai mechanizmai ima į jas reaguoti, kaip į organizmui priešiškas. Vadinasi, čia vėl susiduriame su autoagresijos (autoalergijos) procesais.

Mūsų patirtis liudija, kad migrenos priepuoliai ir nervinės įtampos sukeltų galvos skausmų profilaktikai reikia taikyti kurortinį gydymą (mineralinio vandens vonias, įvairias vandens procedūras, tarp jų – maudymąsi baseine, dušus, masažą, gydomosios kūno kultūros pratimus, elektros procedūras). Nemažos naudos duoda individuali muzikos ir kvapų terapija.

Dauguma pacientų galvos skausmą gydosi patys. Tai klaidinga keliais požiūriais. Visų pirma taip galima uždelsti gydymą tokio susirgimo, kuriam reikalinga chirurginė pagalba, intensyvus gydymas antibiotikais, organizmo detoksikacija ir pan. Antra, neretai vartojami konkrečiai susirgimo formai ir stadijai nepaveikūs vaistai. Bet svarbiausia, jog pačiam gydantis galima prisišaukti nelaimę. Iš istorijos žinoma, kad L. van Bethoveno mirtis 1827 m. įvyko jam savarankiškai gydantis nepakeliamą galvos skausmą analgetiku salicilu.

• **Nesiskundžiau ir nedejavau dėl savo likimo, tačiau kartą, kai buvau basas ir neturėjau lėšų batams pirkti, pradėjau murmėti. Prisiėgtas nuėjau į didelę mečetę Kufoje ir ten pamačiau vyrą be kojų. Tuomet dėkojau Dievui už tai, kad turėjau abi kojas, kurioms trūko tiktai apavo (Madi)**

Auga nauja lošėjų karta

REDA ULINSKAITĖ

– Pirk čipsus, laimėk pokemonus... Nori laimėti kompiuterį? Tu jį laimėsi, jei nusipirksi kukurūzų lazdelių... su linksmiausiais pasaulio ledinkukais ledinukais keliauk į Disneilendą... Tokie užrašai mūsų kasdienybėje šmėžuoja kiekvieną dieną. Skatinantis pirkti, lošti ir laimėti. Iš šalies žvelgiantys į loterijų pamėgimą pedagogai spėlioja ar žavėdamiesi loterijomis, neauginame lošėjų kartos?

Mokytojai paskelbė karą loterijoms

Tėvo Benedikto Andruškos pradinės mokyklos pedagogai (Šiauliuose) praėjusiais mokslo metais surengė projektą *Saugokimės pokemonų ir agresyvios aplinkos.*

– Pastebėjau, kad moksleiviai rankioja kažkokius popierinius paveikslėlius. Juos maino, iš jų lošia ar lenktyniauja, kas turi gražesnių. Ir klasėje, ir per pertraukas prasideda pykčiai, pavydai, isterijos priepuoliai. Išsiaiškinau, kad vyksta loterija: perki čipsų pakelį – ten gali rasti kartotinius apskritimus ant kurių nupiešti pokemonai (pokemonai ir digimonai populiarūs japonų animatorių sukurti filmukai. Jų herojai panašūs į pabaisas, siaubūnus, savo problemas sprendžiantys kovos ir kariavimo būdu). Tada vaikai, vietoj bandelės pietums, nusiperka pokelį čipsų, ten randa pokemoną ir lošia. Be to, tai savotiškas tėvų reketavimas, – taip apie pokemonų maniją kalbėjo trečiokų mokytoja Danutė Peleckienė.

Pasak mokyklos direktoriaus pavaduotojos Ilonos Kubilienės, mokyklos pedagogai pabandė skatinti vaikus suprasti, kad besaikis dalyvavimas loterijose, nuolatinis pirkimas siekiant ką nors išlošti, nėra geras dalykas.

– Iš pradžių vaikai mūsų tikslų nesuprato. Jie juokėsi. Tačiau vėliau jiems paaiškinus, kad vietoj tokių tuščių užsiėmimų jie galėtų sportuoti, piešti, šokti... Užsiiminėti turiningesne veikla ir netuštinti tėvelių piniginių. Vaikai suprato ką mes norėjome jiems pasakyti ir iš mokyklos koridorių dingo visi ryškiaspalviai paveikslėliai su pokemonais.

Vaikus kaupti pokemonus skatina ne tik žiniasklaidoje propaguojama reklama, bet ir animaciniai filmukai. Pasižiūrėkite į šiuos herojus. Pokemonai, digimonai – jie pikti ir agresyvūs. Kariauja, mušasi ar gi tokie dalykai yra reikalingi mūsų vaikams, – klausė I. Kubilienė.

"Mama, perkam čipsų, čia bus pokemonas"

Pedagogė Raimonda Tamoševičienė tvirtina, kad tėvai turėtų labiau domėtis ką po pamokų veikia jų vaikai. – Būdamas penkerių jis lošia iš digimonų. Devynerių – jam rūpės kur gauti švirkštų. Aštuoniolikos – jis pateks į perpildytą kalėjimą. Mokykla, tėvai – turi rūpintis vaikų užimtumu. Tačiau, kaip gali rūpintis mokykla, jei papildomas ugdymas mūsų valdžiai atrodo nereikalingas. O tėvai užsiėmę ir savo vaikui numeta dešimt litų. Tai jis, matydamas reklamą, kad už litą gali išlošti – dešimt litų, ir perka tuos čipsus. Juk mes nuo mažų dienų žinojome, kad lošimais žavisi žemiausiam socialiniam sluoksniui priklausantys žmonės. Mums buvo sakoma, kad viską galima užsidirbti. Dabar vaikams peršama nuomonė, kad viską galima išlošti. Pagalvokite, kaip kenčia šeimos biudžetas, kuomet vaikai, matydami reklamas, kiekvieną dieną perka čipsus, koka kolas... Beje, mūsų mažamečiai į pedagogų žodyną ir atnešė tokius barbarizmus, kaip: čipsas, hot dogas, pokemonas, – samprotavo R. Tamoševičienė.

Trečiokų mokytoja Ramutė Naudužienė taip pat galvoja, kad tėvai turėtų daugiau rūpintis savo vaikų laisvalaikiu. Pasak jos, dabar vaikų laisvalaikis – loterijos.

– Kartą klasėje šventėme vaikų gimtadienius... pamatę, kad išmečiau koka kolos kamštuką, vaikai vis šnekėjo: "Mokytoja, kam išmetėte. Gal būtumėte ką nors laimėjusi". Pasakiau, ar būtina ką nors laimėti? Be to, lošimai labai skurdina jūsų tėvelių pinigines, – sakė mokytoja.

Mažamečių tėvai teigia, patys neatsistebintys savo vaikų išmone ir imlumu.

– Kai su septynerių metų dukrele nueinu į parduotuvę, stebiuosi, kad ji puikiai žino visų produktų pavadinimus, o ką jau kalbėti apie loterijas. Parduotuvėje ji čiupinėja čipsų pakelį ir sako: "Mama, šitą perkame, čia yra pokemonas", – teigė tris vaikus auginanti mama Asta Barnauskienė.

Šnekintų pradinukų tėvai kalbėjo, kad stengiasi riboti savo vaikų užgaidas ir netenkina visų jų norų. Tačiau prisipažįsta, jog yra bejėgiai prieš galingą reklamos mechanizmą, kuris įtraukia jų vaikus.

– Kukurūzų lazdelėse – gali rasti kortas, čipsų pakelyje – pokemonus, buteliuko kamštuke – laimėti ausinuką... Net vaikiški žurnalai reklamuoja agresyvius pokemonus ir spalvingais užrašais skatina juos pirkti. Pas mus vyrauja masinė pirkimo kultūra. Ja serga ne tik vaikai, bet ir suaugusieji. Mes perkame daug, nes viskas pigu. Laukiame išpardavimų. Nors namai prikimšti nereikalingų daiktų. Nueini į parduotuvę, o ten užrašas: "Tavo etiketė – lošia". Kaip gi nepirksi. Tai masinis reiškinys, su kuriuo neįmanoma kovoti. Tačiau reikėtų būti tvirtesniems ir nepasiduoti reklamos įtakai, – galvoja farmacininkė ir vaikų mama Alma Dapkuvienė.

Mama Alma Baranauskienė prisipažino nustebusi pamačiusi, kad dukra žiūrėdama populiarią laidą vaikams, užsirašinėja, kiek čiulpinukų reikia nusipirkti, kad laimėtumei gerų prizų.

– Visos loterijos vaikams yra tiesiog brukamos. Vaikų leidiniuose ir televizijų laidose neturėtų būti tokio pobūdžio reklamos. Dabar jaunesnio amžiaus vaikai tarsi apsėsti rinkimo manijos. Kai mes buvome maži, irgi rinkome aktorių nuotraukas, lipdukus. Tačiau šis rinkimas nevirsdavo manija ir netuštindavo šeimos biudžeto. Dabar yra kitaip. Auginu tris vaikus. Vyriausiam – septyniolika, tokie dalykai jam nebeįdomūs. O penkiolikametis sūnus ir septynerių metų dukra – tokiais dalykais itin domisi. Mes aiškiname jiems, kad negalima per daug švaistyti pinigų tokiems dalykams. Tačiau vaikai išeina į mokyklą, turi draugų – tai labai veikia, – kalbėjo mama.

Los Angeles pensininkų renginyje Šv. Kazimiero parapijos salėje sausio 5 d. Iš. k. II-ji filmų aktorė Rūta Lee, šalia jos – pusseserė Onutė Katilienė su pobūvio dalyviais

Pensininkai jaunystės nuotaikoje

Hollywood'o filmų aktorė Rūta Lee pensininkų pobūvyje

IGNAS MEDZIUKAS

Šiemet, sutinkant Naujuosius metus, niekas nesiryžo rengti pasilinksminimo, kaip būdavo kitais metais. Todėl pensininkų klubo ruošiamas tradicinis balius pirmą sekmadienį, sausio 5, susilaukė daug svečių.

Kai visi susirinkusieji užėmė vietas prie stalų, klubo pirmininkė Onutė Katilienė pradėjo renginį, pakviesdama tarti žodį filmų aktorę Rūtą Lee (Kilmonytę), kuri su įprastu humoru kreipėsi į dalyvius. Ji maniusi, kad čia susirinkę senukai. Pasirodo, jie dar pilni jaunatviškos energijos ir noro pasilinksminti. "Mano pusseserė Onutė – tikras generolas, kurios visi turi klausyti", – kalbėjo ji. Palinkėjo smagiai praleisti laiką ir sakė: "Tegu šie metai suteikia visiems vilčių išsipildymo ir tegul jie būna pažymėti gera sveikata!"

Pakviestas klebonas kun. Stanislovas Anužis sukalbėjo maldą ir po to prasidėjo vaišės.

Vėliau Povilas Jasiukonis parodė du įdomius filmus iš gyvenimo ir įvykių Lietuvoje. Vienas buvo apie JAV prezidento George W. Bush apsilankymą Vilniuje, kur jis Rotušės aikštėje kalbėjo į susirinkusią jo sutiktį minią, pareikšdamas labai svarbią mintį ilgai kentėjusiai tautai: "Lietuvos priešai bus ir Amerikos priešai. Nebus daugiau miunchenų ir jaltų". Jo kalba buvo audringai palydėta garsiu AČIŪ. Aikštėje buvo susirinkę žmonės su vėliavomis. Arčiau jo stovinčius prezidentas Bush sveikino, paduodamas ranką.

Antrasis filmas buvo Lietuvos operos 1920-2000 metų sukaktuvinis koncertas. Čia buvo parodytos visos operos įžymybės, ištraukos iš *Rigoletto, Madam Buterfly, Pilėnų,* žymiausieji operos dainininkai, tarp kurių žymioji Violeta Urmanavičiūtė, Irena Milkevičiūtė, S. Stonytė, solistai Kaniava, Noreika ir kiti žymūs operos pirmūnai.

Vaišių metu buvo sveikinami visi, kurių gimtadieniai ar vardadieniai buvo sausio mėnesį. Kaunietė Ramutė Rinkevičienė puikiai deklamavo momentui pritaikintų eilėraščių. Susimetę į grupes, pensininkai, prisiminę jaunas dienas, Česlovui Geštautui akordeonu pritariant, dainavo jaunystę primenančias dainas. Kai kurie mėgino ir pamiklinti stingstančias kojas.

Gražu, kad pensininkai gautą parengimų pelną paskiria Rytų Lietuvos mokykloms ar kitiems svarbiems kultūros reikalams.

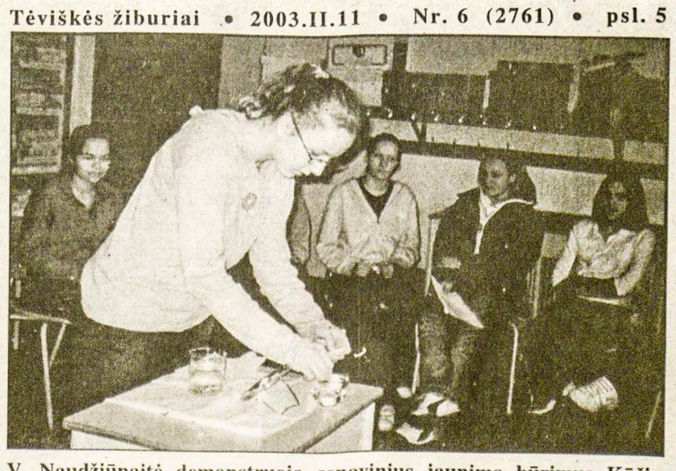

V. Naudžiūnaitė demonstruoja senovinius jaunimo būrimus Kūčių naktį. Toronto Aukšt. lit. kursai
Nuotr. N. Benotienės

Toronto Aukštesniųjų litaunistinių kursų moksleiviai, pasiruošę tradicinėms Kūčių apeigoms
Nuotr. N. Benotienės

"Turime mažą žemės gabalėlį..."

Šių laikų beveik biblinių minčių rinkinys – Vytauto Landsbergio knyga, išleista Vilniuje 2002 metų pabaigoje

ANTANAS DUNDZILA

* *Mes nenorime pergalės, vien taikos ir Taikos sutarties. (1991 10 08, p. 26).*

* *Mums, lietuviams, antrasis pasaulinis karas baigėsi šiek tiek sėkmingiau 1993 metų rugpjūčio 31 dieną, kai paskutinis Rusijos kariuomenės dalinys paliko mūsų šalį. (1994 03 17, p. 33).*

* *Turime mažą žemės gabalėlį, Lietuvą, kurį mums pavedė Dievas, likimas, istorija, ir už jį esame atsakingi. (1990, p.138).*

* *Žvirblis, kuris nenuleido snapo, yra daugiau negu žvirblis. (2002 02 11, p. 238).*

Tai Vytauto Landsbergio minčių rinkinys, kalbų bei straipsnių ištraukos, sutelktos į 360 puslapių, mažo formato (maždaug pusės lapo dydžio) knygą. Metrikoje sakoma, kad tai vaizdingų, raiškių ir svarbos nepraradusių minčių rinktinė, sugrupuota į tuziną skyrelių apie laisvę, tėvynę, meną, idealizmą, gyvenimo prasmę ir kt. Kai kurios ištraukos – tai trumpučiai aforizmai (Vaižgantas sakytų: deimančiukai), kitos – net 10 – 15 eilučių straipsneliai. Visos ištraukos pažymėtos datomis, tuo būdu jas įrikiuojant į nepriklausomybės atstatymo pastangų chronologiją. Iš tikrųjų Nepriklausomybės atstatymo ir krašto valdymo temos vyrauja. Didoką knygos dalį skaitai kaip talentingai parašytas mizanscenas Nepriklausomybės atstatymo epui. Gaila, kad tik maža ištraukų dalis pažymėta vietovėmis (pvz. Jungtinės Tautos, Briuselyje Karališkoji akademija, JAV kongresas ir t.t.).

Rinkiniu gardžiuojantis, neįmanoma jo bent dalies nelyginti su Šventojo Rašto patarlių knyga ar mūsų tautosakos leidiniais apie patarles. Šventraščio patarlėse vaizdingai sukaupta biblinių laikų žmonių patirtis, o lietuvių tautosakoje – mūsiškė, žemdirbio dalia. Šiuo teigimu nesakau, kad V. Landsbergis Šventraštį ar mūsų liaudį būtų kaip nors plagijavęs. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo dramą stebėjusį skaitytoją autorius stebina savo teigimais bei pastabomis, kuriose dažnai sutelkta nepaprastai daug intelekto, vizijos bei tikėjimo, vilties. Net ir naudodamas istoriją ar kitų asmenybių (pvz. Čiurlionio, Kudirkos ir t.t.) mintis, V. Landsbergis kalba mūsų laikų žodžiais.

Štai dar keli pavyzdžiai:

* *Baltijos jūra vėl atvira; ji yra laisvės jūra, kuri nebeskiria, kaip keletą dešimtmečių, laisvų ir nelaisvų tautų, o jungia visus gražiai bendraujančius kaimynus rytiniame ir vakariniame krante. (1997 07 06, p. 4).*

* *Atėjo dar viena naktis, kuri nebebus ilga, kaip nebebūna ilgas tamsiausias metas prieš aušrą. Supuvę vergijos namai griūva, ir nei prižiūrėtojų siutas, nei parsidavėlių šliaužiojimas nebegali to Sovietijos kalėjimo išgelbėti. (Iš 1991 01 13 testamento, p. 15).*

* *Šalia pagrindinės teisės gyventi norėčiau paminėti ir pabrėžti žmogaus teisę turėti savo tėvynę, nebūti deportuotam ar išvarytam iš jos. (2000 04 03, p. 53).*

* *Esu girdėjęs viename kaimo žmonių susirinkime ir tvirto, stoiško pesimizmo balsą: "Mes buvome prie parlamento tą naktį, tad mums nereikia nieko aiškinti. O tiems, kurių ten nebuvo, jūs neišaiškinsite". (1999 08 05, p. 59).*

* *Jei Sąjūdis buvo dainuojanti revoliucija, tai dabar prieš jį šliaužia meluojanti kontrrevoliucija. (1992 kovas, p. 62).*

* *Neturime prašyti to, kas yra mūsų. Prašymai sudaro klaidinantį įspūdį, kad kas nors kitas už Lietuvos ribų gali jai ką nors teisėtai leisti ar neleisti... (1988 11 29, p. 75).*

* *Supraskime, kad ne mes turime išeiti iš komunizmo. Tegu komunizmas išeina iš mūsų. (1995 balandis, p. 91).*

* *Jeigu žmogus nori gyventi dorai, tai kodėl pasaulyje negali būti doros politikos? (1991 09 17, p. 227).*

* *Didžiulė mūsų tautos drama neturi išlikti atmintyje vien kaip legenda ir dainos, kaip apibendrintas prisiminimas – ji turi būti visapusiškai išanalizuota ir aprašyta. Tada mes būsime ir politiškai daug stipresni. (1994 12 17, p. 260).*

Kas per asmenybė Vytautas Landsbergis – aiškinti nereikia, ypač šia proga. Tegalima pridėti, kad jis yra daugiau kaip 20 knygų autorius apie muziką, dailę ir politiką; išleido ir vieną poezijos rinkinį. Šio leidinio sudarytojai bei redaktoriui tegalima pastebėti, kad skaitytojui lieka neaišku, ar, knygą ruošiant, panaudota medžiaga nebuvo bent šiek tiek redaguota. Įdomu: leidykla skelbia, kad ši knyga gali tapti Lietuvos intelektualų "Minčių" serijos pradžia. Amerikoje knygą platina Vydūno fondas (14911 E. 127 Str., Lemont, IL 60439, tel/faksas 630 243-0865).

BŪTA IR PASAKYTA: mintys – Vytautas Landsbergis; sudarytoja Liucija Jasiukevičiūtė. Vilnius, Pasviręs pasaulis, 2002.

PRINTING NET
SPAUSTUVĖ
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis
Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

Karaliaučiaus krašto Įsruties pedagoginėje kolegijoje susitikimo vakaras su Įsruties lietuvių bendrija ir Mažosios Lietuvos enciklopedijos rengėjų grupe iš Vilniaus. Penktas iš kairės – kolegijos direktorius Aleksas Bartnikas, vienas svarbiausiųjų pasišventėlių, lietuviškos kultūros puoselėtojų Karaliaučiaus krašte; greta jo – architektai – Mažosios Lietuvos paveldo tyrėjai Marija ir Martynas Purvinai

Nuotr. V. Dzindziliausko

Vėl grįžtant prie straipsnio

"Vieni jį niekino..." *Tėviškės žiburiai, 2003 m. 3 nr.*

Kunigą marijoną Antaną Ylių pažinojau nuo 1935/36 mokslo metų, kai mes, būrelis Marijampolės moksleivių ateitininkų ir ateitininkių, jam talkinome veikiant su angelaičiais. Paskui, jau davęs vienuolio įžadus, bet dar gimnazistas, domėjausi jo verčiama iš vokiečių kalbos knyga apie šv. Mišių liturgiją (Pius Parsch, *Messerklärung*). Įsimenė trečiasis susitikimas artėjant Antrojo pasaulinio karo pabaigai.

1944 m. birželio 11 d. gavęs kunigo šventimus kaip vienuolis marijonas, buvau liepos mėnesį mūsų provincijolo kun. Pijaus Andziulio pasiųstas pas kun. Antaną Ylių į Skardupius praleisti atslenkančio iš Rytų fronto. Kunigas Ylius ką tik (okupacijos sąlygomis!) buvo ten pastatydinęs bažnyčią, kleboniją-vienuolyną ir špitolę. Su mumis dar buvo mano pašaukimo brolis ir didelis bičiulis kun. Jonas Paliūkas, taip pat nuo numatomų fronto baisybių klebonijoje glaudėsi vargdienių seserų vienuolijos generalinė vyresnioji Uršulė Navickaitė. Paskutinėmis dienomis prieš frontą pasirodė ir žvali miela kokių 17-os metų juodaplaukė Marytė, apie kurią patyliukais sužinojome, kad yra žydaitė, kun. Yliaus rūpesčiu išslapstyta per visus trejus vokiečių okupacijos metus. Neatrodė suvargusi, matyt turėjo neblogas sąlygas.

Bene rugpjūčio 1 – 2 d. naktį pro Skardupius traukėsi mechanizuotas vokiečių kariuomenės dalinys. Kariai ragino mus trauktis su jais: pro žiūronus jie matę, kaip užėję raudonarmiečiai išvarą žmones ir gyvulius rytų kryptimi. Be to, *neue Waffen* (nauji ginklai) greit atnešią Vokietijai pergalę. Pasitraukė tą naktį parapijietis, buvęs marijonų gimnazijos mokinys, klierikas Jonas Klimas su tėvais, o mes buvome apsisprendę dalytis bendru tautos likimu.

Rugpjūčio 2 d. priešpiet iš sovietų apšaudomos bažnyčios klebono pavedimu išnešiau Švenčiausiąjį Sakramentą (prisirišęs komuninę rankšluosčiu prie krūtinės, – jaučiausi kone pirmųjų amžių Tarcizijus). Bėgdamas mačiau padrikai besitraukiančius vos kelis vokiečių pėstininkus, o jiems įkandin daug nelaukus užplūdo pora šimtų raudonarmiečių. Apie 3 val. popiet į klebonijos rūsį, kur slėpėmės, įėjo jaunas kareivėlis (kepurės raudona žvaigždutė pridengta žaliu šydu, kad neblizgėtų) ir linksmai sušuko: "Jūs išvaduoti!" Taip, pamąstėme, iš vienų išvaduoti, kitų pavergti.

Paskui užėję į rūsį kiti raudonarmiečiai ketino vestis kun. Ylių pabūti vertėju, apklausiant sužeistą belaisvį, bet netrukus pasakė, kad jau nebereikia. Kodėl nebereikia, pamatėme kitą rytą. Jaunas vokietukas negalėjo trauktis, nes buvo sužeistas į šlaunį, tai "humaniškieji" raudonarmiečiai nutarė "nesiterlioti su tuo fricu", pribaigė jį šūviu į smilkinį ir paliko gulėti prie špitolės.

Su Maryte arčiau pasikalbėti neteko, po vienos kitos dienos ji iš klebonijos dingo, galbūt išvyko ieškoti savo artimųjų. Apie jos tolesnį likimą nieko nesu girdėjęs. Jei p. Chaim Bargman ką nors apie ją žino, labai norėčiau patirti.

Pirmą ar antrą vakarą pora karininkų su žmonomis(?) norėjo užimti kleboniją "štabui". Klebonas pareiškė, kad apsilankęs majoras Fronto tarybos – labai aukšto karinio organo vardu mums užtikrino, jog yra duota kariams direktyva bažnytinių objektų neliesti. Moteriškosios labai pyko, bet visi išėjo.

Kariai mus ramino, kad nebėra NKVD, o tik karinė kontržvalgyba. Netrukus patyrėme, ką ji reiškia. Pora karininkų pareikalavo gerai izoliuoto kambario ir atsivežė tardyti mano mokslo draugo kun. Vinco Inkrato brolį Kazį, o kaimynė Penčylienė, besilaukianti kūdikio, atėjo mūsų prašyti, kad surašytume prašymą paleisti suimtą jos vyrą Juozą Penčylą. Bendromis jėgomis su motinėle Navickaite sulipdėme rusų kalba tokį prašymą. Aišku, jis nieko nepadėjo.

Iš netolimų laukų raudonarmiečiai atgabeno ir prie kapinių paguldė du žuvusius vokiečių karius. Leido mums jų pažiūrėti, radome karių knygelėse įrašus: *R. – katholisch* (Romos katalikas). Pasiklausėme, karininkai leido juos palaidoti kapinėse. Vieno 22 metų gražaus vokiečių kario knygelėje buvo nurodyta, kad kilęs bene iš Vestfalijos, ilgokai tarnavęs Norvegijoje ir entuziastingai priėmęs perkėlimą į Rytų frontą: *Endlich der Einsatz!* (pagaliau į frontą ...). Nesumaniau, kaip išsaugoti tas knygeles galimoms žuvusiųjų paieškoms po karo: bus kratos, apkaltins ryšiais su priešu... Kažkur užkasiau be vilties, kad išliks.

Ten pat prie kapinių buvo paguldyti du žuvę raudonarmiečiai. "Mūsiškius palaidokite ant kranto prie kelio, kad pravažiuodami matytume". Taip ir padarėme. Prie jų nebuvo jokių dokumentų. Karininkai paaiškino: asmens duomenis kariai laiko gilzėje, palaidinės kišenėlėje; matyt, kas nors juos jau paėmė, bus perduoti į dalinį.

Kun. Antaną Ylių pažinojome kaip labai ryžtingą žmogų. Sunkiai skynė sau kelią į mokslą. Mėgdavo sakyti, jog piemenaudamas ar pusberniaudamas išmokęs rašyti ant kelmo, todėl rašąs kaip vištos koja. Į vienuolyną įstojo broliuku, bet vyresnieji pastebėjo jo veržimąsi į mokslą, padėjo pasirengti stoti į savają marijonų gimnaziją ir ją baigti, paskui mokslino iki kunigystės. Charakterio smarkumas, tautiniai ir religiniai jausmai jį paskatino tapti vienu judėjimo prieš bedieviškuosius okupantus pradininkų.

Kodėl kunigas Ylius gavo "standartinį" 10-ties metų nuosprendį, o ne aukščiausią bausmę – sušaudyti? Baudžiamosiose bylose tardytojo parinkta kaltinimo formulė (RSFSR BK 58 straipsnio punktas ir dalis) anuomet labai daug reiškė. Nėra pagrindo netikėti kun. Yliaus pasakojimu, kad tardytojas Ovsiejus Rozauskas, neužmiršęs žydiško tautinio solidarumo (žydų tautinis solidarumas ne mažiau girtinas kaip lietuvių ir kitų), galėjo parinkti švelnesnę formulę. Žydų gelbėjimas neapgynė vyskupo Vincento Borisevičiaus nuo mirties nuosprendžio: gal pritrūko tardytojo à la Rozauskas, gal didesnė buvo neapykanta vyskupams, o gal persvėrė kaltinimai už "antisovietinius" pareiškimus ganytojo laiškuose vokietmečiu?

Kita vertus, apie 1945 m. dar nebuvo 25 m. bausmės (ji įvesta truputį vėliau, panaikinus mirties bausmę). Kam neskirdavo mirties nuosprendžio, daugumai buvo seikėjama po 10 metų, kai kam ir mažiau. Lygiai kaip kun. Ylius, buvo kaltinamas kitas marijonas, buvęs Žemaičių Kalvarijos klebonas kun. Vladislovas Polonskis, irgi žydų gelbėtojas ir partizanų rėmėjas. Jam buvo atseikėta 10 metų kalėjimo.

Kun. Vaclovas Aliulis, MIC,
Vilnius

Vaikų ir jaunimo folkloro ansamblis "Vorusnėlė" (vad. D. Kiseliūnaitė) su kunigu J. Lioranču

Renesanso žurnalas be pretenzijų...

ANTANAS DUNDZILA

Čia eis kalba apie *Šiaurietiškus atsivėrimus*, Pasvalyje išleistą neperiodinį žurnalą, kurio padidinamasis stiklas nukreiptas į Pasvalio apylinkes, tą šiaurės Lietuvos kampelį. Tai kultūrinio pobūdžio, į aukštąjį lygį nepretenduojantis leidinys, kuris savo turiniu, savo paprastumu net ir ne iš Pasvalio kilusį skaitytoją sudomina. Jį bevartant ir pradėjus kad ir vietomis skaityti, valandėlei užsimiršta šių dienų aukštoji politika, rinkimai, referendumai, sostinės laikraščių dažnai spiegiančios ar erzinančios antraštės ir pan. Vieton jų skaitytoją pavilioja sklandūs straipsniai apie labai paprastas to krašto istorijukes, dokumentus, nuotraukas, įvykius bei žmones. Tai kultūrinis žurnalas be snobizmo įtampos. Žurnalas skaitytoją veikia kaip prieškariniai valeriono lašai ar šiandieninės "Valium" tabletės.

Naujai išleistas numeris – 2002 metais pirmasis, o imant bendrą skaičių nuo 1999 m. – 12-tasis. Šįkart leidinys 56 psl., su kreidinio popieriaus viršeliais. Leidėjas tiksliai nepažymėtas, tepasakyta, kad leidžia žurnalo visuomeninė redakcija. Leidinį remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, Pasvalio Mariaus Katiliško vardo viešoji biblioteka ir Pasvalio krašto muziejus. Talkininkų, spaudos rengėjų gan ilgas sąrašas: čia svarbu paminėti redaktorę, bibliotekos darbuotoją Vitaliją Kazilionytę ir dailininkę Leonorą Stravinskaitę. Tiražas – tik 500 egz. ...

Kaip ir visi ankstesnieji numeriai, pasirinktomis temomis leidinys labai "pasvalietiškas". Tačiau, supraskime, kad toje aplinkoje taip pat glūdi ir lietuviškosios Lietuvos gemalas. Ne veltui R. Ozolas, Nepriklausomybės atstatymo akto signataras, numerio vedamajame (čia galima drąsiai lažintis, kad Ozolas yra kilęs iš Pasvalio apylinkės...) teigia: "...kas nori pažiūrėti Lietuvos, turi išvažiuoti iš sostinės" Tai šventa tiesa! Aš asmeniškai džiaugiuosi turėjęs progą Pasvalį aplankyti.

Istorija apie Krinčino dvarą įdomi savo apimtimi ir detalėmis. Nemažiau įdomi ir Pasvalio krašto ugniagesybos istorija – kiek ten vaizduotę žadinančių smulkmenų! – Atrodo, ugniagesių automobilio šoferis L. Morkūnas dar dabar Čikagoje tebegyvena... E. Rutkauskaitės straipsnis apie vandens malūną, kuris "nenorėjo mirti", skaitytoją supa faktais ir švelnia romantika. Petriškiuose gimusio Lietuvos aviatoriaus Simo Mockūno prisiminimai nepaprastai įdomūs tiek eiliniam skaitytojui, tiek Lietuvos aviacijos istorijai.

Visko neišvardinsi, bet yra akvarelių, yra poezijos. Minint šių metų didžiuosius įvykius, išspausdintas *In Memoriam* B. Brazdžioniui, to krašto sūnui. *Tėviškės žiburių* skaitytoją pradžiugins net keli iliustruoti puslapiai apie *TŽ* redaktorių Č. Senkevičių, Joniškėlyje gimusį (12 km nuo Pasvalio...) Skaitome apie vietinius autorius, apie pasvaliečiu tapusį dzūką, šiuo metu veikiantį mėgėjų teatrą, jaunutę bibliotekos konkurso laimėtoją poezijoje ir t.t. Vienu žodžiu, leidinys gyvas ne tik Pasvalio praeitimi, bet ir Pasvalio dabartimi. Jis gyvas tolimesnį smalsumą žadinančiais pažadais, kaip tai, "kitame mūsų žurnalo numeryje rasite taip pat spalvotą P. Kalpoko drobės *Vakaras. Arklį girdo* įklijavimą".

Tiesumo vardan reikia pasakyt, kad anksčiau suminėtas R. Ozolas savo vedamajame vis dėlto ir politikuoja. Tai lyg ir nesiderina su bendrąja žurnalo linija. Tačiau turbūt gimtose lankose pasiraitęs kelnes braidžiojimui, politikas jau kitaip nebegali. Nepaisant politikavimo, jis vertina ir "provincijos renesansą". "Šiaurietiški atsivėrimai" yra tokio renesanso veidrodis.

"Visados – viltis..."

Poetė Regina Biržinytė ir jos kūryba

Gyvenimas gi gražus dar ir tuo, kad kančia suteikia jam tikrąją prasmę, o dvasios energija pakelia į aukštumas, kuriose, bet abejo, yra Dievas ir į kurias niekada nenuskris joks kosmonautas, nes šios aukštumos pirmiausia prasideda mūsų sielų gelmėse. (Regina Biržinytė)

2002 m. rugpjūčio 27 d. *Tėviškės žiburiuose* teko perskaityti Alfredo Franzkaičio iš Vokietijos laišką, kuriame jis pristato savo vertimų iš lietuvių į vokiečių kalbą knygą *Iš rūtų darželio (Aus dem Rautengärtchen)*. "Tokio rinkinio, berods, dar neturėjome", – sako vertėjas. Tai vien moterų (lietuvių) poezijos vertimai. Knygelė buvusi pristatyta ir Frankfurto knygų mugėje.

Deja, ją perskaitys ar bent pamatys ne kiekvienas norintis. Tik iš tame pačiame *TŽ* nr. esančio Vyt. Dyvo straipsnelio *Galbūt vienintelis toks leidinys*, vertinančio ir apibūdinančio vertimų rinktinę, sužinome apie leidinio privalumus ir trūkumas. Pvz. rinktinėje – 65-ių lietuvių poečių kūryba reprezentuojama ir kad joje yra mažai žinomų ar net visai (bent išeivijoje) negirdėtų pavardžių: Julija Iciksonaitė, Teresė Pautieniūtė, Regina Biržinytė ir daug panašių.

Kas tos "daug panašių" lieka man nežinoma. J. Iciksonaitė ir T. Pautieniūtė – taip pat. Tačiau apie Reginą Biržinytę šiek tiek žinau.

R. Biržinytės knygą *Sutemų slėniai* jau prieš keletą metų pati atradau V. Kudirkos bibliotekoje Kaune. Paaiškėjo, kad tai trečioji ir paskutinė poetės knyga. Eilėraščiai, publicistika, yra ir literatūrologės D. Striogaitės straipsnis. Pirmųjų dviejų knygų (*Takas į vienkiemį*, 1990 m. ir *Tenai, už Kražantės*, 1993 m.) šioje bibliotekoje nėra. *Sutemų slėniai* išleisti 1996 m. Tai 65-asis Lietuvos kultūros fondo Šiaulių krašto leidyklos "Saulės delta" leidinys.

Reginos Biržinytės pavardė figuruoja netgi kapitaliniame 2001 m. išleistame autoritetingos literatūrologės V. Daujotytės (Pakerienės) veikale *Parašyta moterų*. Ten yra pačios R. Biržinytės publicistika (*Sutemų slėniuose*), Dalios Striogaitės straipsnis *Eilėraščiais pražydusi siela*.

Beje, 2003 m. spalio 20 d. Lietuvos radijo I-os programos laidoje *Literatūros akiračiai* teko girdėti literatūrologo V. Gasiliūno pokalbį su Kelmės literatų klubo "Vyturys" pirmininku, kuris džiaugėsi Kultūros skyriaus bei Šiaulių krašto literatų draugijos parama, minėjo Žemaitės premijos laureatą prozininką Igną Viržintą, 7 knygų autorę A. Miltenienę. Įdomiausia man buvo išgirsti, kad tenykščiai literatai yra įsteigę Reginos Biržinytės vardo premiją – poetės, gimusios Anykščiuose, bet įsigyvenusios Kelmėje, prie Kražantės. Deja, neturiu žinių, kas ir kada bei už kokius kūrinius yra gavę jos vardo premiją.

Regina Biržinytė gimė 1949 m., mirė 1996. Viktorija Daujotytė ją vadina stipriavale moterimi; tai matyti ir iš jos kūrybos – eilių ir publicistikos (sirgo onkologine liga). Buvo mokytoja, bibliotekininkė. V. Daujotytės žodžiais tariant, saugojo gyvenimą kaip prasmę, šviesą. "Savaip supratau beatodairišką meilę gyvenimui: daryk tai, ko trokšta tavo siela, nesileisdama į kokius kompromisus, visa, kas leista tik sveikiesiems" – rašo pati R. Biržinytė straipsnyje *Visados – viltis"*... Kitame spraipsnyje ji rašo: "Dėkoju Dievui, kad Jis nesutvėrė manęs verteiva, kai į viską žiūrima vartotojiškai. Taip iškeičiama Tėvynė, išparduodama stambuluose ir lomžose, tikėjimas ir visa, iš ko susideda tautos dvasia, žmogiškumas, sąžinė. Ir man baisu, jog kol kas tokių mūsuose – nemažai." Tame pačiame straipsnyje, kaip būdama kursuose Vilniuje lankė Vilniaus šventoves, kurių kiekviena neprilygstama savo išskirtinumu, bet kur buvus, kur nebuvus vis sugrįždavo į katedrą. Mat joje nuolat lankėsi studijuodama, nors tais laikais tebuvo – Paveikslų galerija... Jai buvo žinomi mamos ir tetos Elzės pasakojimai apie prelatą Kozminą, senosios tetos dėdę, taigi Reginai jau prosenelių kartos atstovą, kaip apie giminės šviesulį, dirbusį šioje Katedroje. O teta Elzė Baleišytė, visą 94-erių metų gyvenimą nugyveno Zarasų Šaltupėj, mažame, skurdžiame kambarėlyje (jazmino krūmu po langu) seno namo, kadaise priklausiusio Baleišių giminei. Ji buvo Zarasų keistuolė, nes nuo pat jaunsytės stipriai skyrėsi iš minios. Regina suvokė esanti panaši į tetą Elzę ir slapta tuo didžiavosi. Teta Elzė galėjo pranešti atvažiuojanti į svečius, o įkandin atskrisdavo laiškas: "Atvažiuoti negaliu – pražydo mano oleandra"... Jau visai senutė, iškankinta sąnarių ligos, rašydavo: "O vis dėlto – kaip gera gyventi: atsibundu naktį, kalbu poterius, o per langą šviečia žvaigždės, ties juo supasi nokstančios vyšnios, ir esu pati laimingiausia pasauly, lyg būčiau dangaus angelas".

Gal dėl panašumo į ją Regina ir saugojo gyvenimą kaip prasmę, jį mylėjo ir suprato, kad džiaugsmas neįmanomas be skausmo (kuo dabar nenorima tikėti), kad be kūno sutramdymo neįmanoma dvasinė laisvė... Tikroji jos savitos kūrybos kaina – gyvenimas.

R. Biržinytė rašo apie save: "Mus dažnai vadina prarastąja karta. Bet ką gi mes praradome? Audringai aistringą jaunystę, kai už kiekvieną drąsesnį žodį ir darbą grėsė nemalonumai, beprotnamis, kalėjimas ir dėl to tik dar labiau norėjosi daryti tai, kas draudžiama? Beatodairišką meilę, kaip gali mylėti tik jauni, be kompromisų tikintys savo žvaigždės šviesa? Dvasinį alkį gėrio ir prasmingos būties? Šito niekas negalėjo iš mūsų atimti, ir ne veltui ryškiausi talentai iškyla tada, kai, rodos, jiems tarpti nėra menkiausių prielaidų."

Dalia Duobaitė,
Kaunas, 2003 m. sausis

Sekminių berželiai

Sekminių berželiai kampuos,
lyg protėvių vėlės stovi,
Ir jų vytimo kvapas sklinda
kaip malda.
Tai – mano vaikystės
elementorius,
Aukštesnės būties pažadai.

Langai gėlėmis kambarinėm
užaugę –
Nuo jų troboje šešėliuota
prietema,
Ir senas virdulys svečius
pranašauja,
Giedodamas pratisai ant ugnies.

Ir niekur iš čia nesinori išeiti,
Nes mano ir miško dvasia
Taip graudžiai gerumui
skleidžiasi
Kvepėjime Dievui aukotų
berželių.

Regina Biržinytė

Mažosios Lietuvos enciklopediją varto R. Mačiūnienė, E. Fetingienė ir kunigas L. Fetingis

Lietuvininkė dailininkė Eva Labutytė-Agluonėnų meno premijos laureatė

KĘSTAS

Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas Kęstutis Keparutis

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North,
Hamilton, Ontario L8L 5K8

Lietuva, Tėvyne

Tu – mažas, mažytis pilkas grumstelis
Ant didžiulio arimo virš žemės visos,
Virš laukų anksti rytą čiulbąs vyturėlis
Ir gražus sidabrinis lašelis rasos.

Tą mažą lašelį gal vėjai nupūsti.
Ir gal išdžiovinti jį saulė kaitroj.
Dar gali nelikti, kur paukščiui nutūpti.
Mes galim išnykti gal šiandien, rytoj...

Lopinėlis tu žalias po žydru dangum,
Po sklautu mėlyniausiu gražiu, ir saulėtu.
Kiekvienam leiski būti darbštuoliu žmogum.
Leisk pasaulį ir žmogų karščiausiai mylėti.

Tu siauras takelis istorijos plotuos.
Tik niekad, oi, niekad žole neužželk.
Kur eitų lietuvis vargšelis, ligotas?
Pasaulio valstybės duris gal užvert.

Juk dirbti ir džiaugtis, ilsėtis mes mokam.
Pagarbos dar pakanka ir meilės visiems.
Kai muzika groja, dainuojam ir šokam.
Dalelę širdies atiduodam kitiems.

Jei būtų čia giedra, jei būtų ramu,
Neslėgtų vargų, neteisybių našta,
Kaip gyventi būt miela, kaip būtų gražu!
Nuo seno lietuvių gyventa juk čia.

Brangi Lietuvėle, šalie nuostabioji,
Gražink savo sūnus, grąžinki dukras
Jie darbo ieškoti svetur išvažiuoja,
O čia kas darbuosius, ir melsis čia kas?

Birutė Žilinskaitė-Papečkienė

Vydūnas ir jo kūrybinis palikimas

50 metų nuo jo mirties ir 135 metai nuo gimimo (1868-1953)

JANINA JASIULAITIENĖ

Lietuva, brangi šalele,
Visados aš tavo,
Vos tik prie tavęs širdelė,
Tu – Tėvynė mano.

Vydūnas – mąstytojas, filosofas, dramaturgas, asmenybė, gyvenimo saulė, į kurią gali atsiremti visa tauta. Taip apibūdina Vydūną humanitarinių mokslų daktaras, filosofas ir sociologas, Vydūno raštų (1990-1994) sudarytojas, Vydūno draugijos pirmininkas Vaclovas Bagdonavičius.

Vydūno biografija paprasta, nors jo gyvenimas ilgas (85 m.). Gimė 1868 m. kovo 22 d. Jonaičiuose (Šilutės rajone). Tikroji pavardė – Storosta, vardas – Vilhelmas. Pradžios mokslai ir vaikystė prabėgo Naujakiemyje, netoli Pilkalnio (Pilkallen, Dobrovolsk), paskui Pilkalnio ir Ragainės mokytojų seminarijoje. Mokytojavo Kintuose, Tilžėje (Tilsit, Sovetsk). Dėl silpnos sveikatos (paveldėjo iš tėvo džiovą), būdamas 44 metų išleistas į pensiją. Vėliau dirbo dar dėstydamas lietuvių kalbą ir literatūrą Tilžėje, Telšiuose, Palangoje.

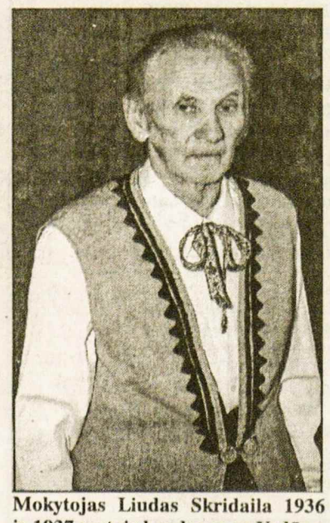

Mokytojas Liudas Skridaila 1936 ir 1937 metais bendravo su Vydūnu

Mokytojaudamas studijavo Vokietijoje – Greifsvaldo, Halės, Leipcigo ir Berlyno universitetuose laisvo klausytojo teisėmis, gilinosi į filosofijos, literatūros, meno istorijos, religijos klausimus, mokėsi vokiečių, anglų, prancūzų, sanskrito kalbų, tačiau egzaminų nelaikė ir aukštojo mokslo pažymėjimo neįsigijo.

Šalia pedagoginio darbo Vydūnas vedė plačią kultūrinę veiklą: vadovavo Tilžės šventovės lietuvių chorui, režisavo vaidinimus, kūrė dramas, dainų tekstus ir melodijas, leido dramų ir dainų rinkinius, žurnalus *Jaunimas* (1911-1914), *Naujovė* (1915), *Darbymetis* (1921-1925), rašė filosofinius, publicistinius straipsnius, spausdino Rytprūsių ir Lietuvos periodikoje, skaitė pranešimus. 1928 metais, švenčiant jo 60-metį, Kauno universitetas jam suteikė filosofijos garbės daktaro laipsnį. Buvo numatyta Vydūną pristatyti net Nobelio premijai. Savo veikale *Vokiečių-lietuvių santykiai per septynis šimtmečius (Siebenhundert Jahre deutsch-litauischer Beziehungen)*, Vydūnas parodė, ką iš tikro davė Lietuvai septynis šimtmečius trukęs Mažosios Lietuvos nutautinimas.

1935 metais hitlerinė Vokietijos valdžia uždraudė visus lietuviškus sambūrius ir leidinius Mažojoje Lietuvoje. 1938 metų kovo 11 d. jis buvo suimtas ir įkalintas Tilžės kalėjime neva už neteisėtai panaudotus Prūsų Lietuvių draugijų pinigus. Byla buvo nutraukta tik 1940 m.

Po kalėjimo Vydūnas atsidavė filosofiniams raštams. Daugelis jų buvo parašyti vokiečių kalba: *Religija per žmonijos istorijos tūkstantmečius, Didysis klausimas* ir kt. (*Religion durch Tausendjahre der Menschengeschichte, Die grosse Frage* u.a.).

1944 metų spalio 2 dieną Vydūnas paliko bombarduojamą Tilžę ir pasitraukė į Vokietijos gilumą (Powarben, Neukuhren, Stetten, Lübeck, Detmold). Detmolde išgyveno septynerius metus ir 1953 metų vasario 20 d. mirė. Palaidotas senosiose Detmoldo kapinėse. 1991 metais perlaidotas Bitėnų kapinaitėse Šilutės rajone.

Kūrybinis Vydūno palikimas labai didelis. Tai daugiau kaip 60 beletristikos, filosofijos, kalbos, autobiografinių knygų, žurnalų rinkiniai, kritiniai straipsniai Mažosios ir Didžiosios Lietuvos periodikoje ir kt. Tą Vydūno gyvenimo ir veiklos laikotarpį Lietuvoje kai kas vadina vydūnizmu. Šio reiškinio pagrindas – filosofija. Tarp dabartinių filosofų Vydūnas atrodo keistokai: nebaigęs aukštų mokslų, neapgynęs jokių disertacijų, Vydūnas buvo gyvenimo mokytojas. Jis primena daugiau senovės išminčių, kuriam filosofija buvo gyvenimo būdas ir esmė. Jam rūpėjo ne tiek filosofijos teorija, kiek noras savo darbais ir asmeniniu pavyzdžiu prisidėti prie gyvenimo tobulinimo. Jo veikla prasidėjo XIX šimtmečio pabaigoje ir tęsėsi iki XX šimtmečio ketvirtojo dešimtmečio pabaigos. Svarbiausia buvo atsispirti tautos pavergimui. Tuometinis vydūnizmas buvo labai panašus į indiškąjį fenomeną – gandizmą. Indiečių filosofija jį traukė savo moraliniu kryptingumu, dėmesiu žmogui, glaudžiais ryšiais su religija.

Vydūnas ragino tėvynainius kelti savo kultūrą, siekti žmogiškojo tobulumo. Nutrūkę žmogaus ryšiai su tauta, gimtosios kalbos praradimas reiškia iškrypimą iš natūralios dvasinio tobulėjimo eigos, žmogaus sumenkėjimą.

Filosofines savo idėjas Vydūnas reiškė savo draminėje kūryboje. Daugiau kaip 30 išleistų ir su Giedotojų draugija suvaidintų Vydūno dramų labai praturtino lietuvių literatūrą. Tokie kūriniai kaip *Amžina ugnis* (1913) ir dabar išleista 2001 m. "Alma littera", *Pasaulio gaisras* (1928), *Prabočių šešėliai,* įeina į Lietuvių dramaturgijos aukso fondą.

Sunku net įsivaizduoti, kaip tik pedagoginį išsilavinimą turintis žmogus sugebėjo pasiekti savo protu tokias mokslo aukštumas filosofijos, kalbų, meno, anatomijos, astronomijos ir kitų mokslų srityse. Dažniausiai mes apsiribojame tik savo specialybės mokslais, platesnė veikla – jau ne mūsų sritis.

Savo asmeninio gyvenimo pavyzdžiu ir gerais patarimais Vydūnas labai aukštino dorovinį žmogaus auklėjimą, dvasinį tobulėjimą. Vydūno raštų II t. *Slėpingoji žmogaus didybė* tai lyg gyvenimo patarimai, kurie labai aktualūs ir šiandien, III t. – filosofija ir publicistika.

Daugelis yra Vydūno filosofinių idėjų pasekėjai, skelbėjai, leidžia jo kūrinius, platina dabartinėms kartoms. Tokia yra Vilniuje Vydūno draugija, kuriai vadovauja humanitarinių mokslų daktaras Vaclovas Bagdonavičius.

Mūsų mokytojų, visų švietimo ir mokslo darbuotojų uždavinys – prikelti iš užmaršties Mažosios Lietuvos asmenybę – Vydūną kaip tautos idealą, kūrėją, gyvenimo ir darbo pavyzdį, mokytoją, kurio kūrybinis palikimas labai didelis, bet mažai kam pažįstamas.

Mokytojui Liudui Skridailai teko laimė du kartus susitikti su Vydūnu (1936 ir 1937) Skuode ir Šilutėje geriausių moksleivių chorų, instrumentinių ansamblių ir savos kūrybos skaitovų šventėse, kur dalyvauti kaip svečias buvo pakviestas Vydūnas. Mokytojas prisimena Vydūną kaip talentingą meno vadovą, išmintingą pedagogą ir filosofą, kuris savo ugninga kalba paliko gražius prisiminimus.

Marijampolės sambūris "Bočiai" ruošiasi Vydūno mirties 50-čio minėjimui š.m. kovo mėn. Laikas prikelti Vydūną iš užmaršties, studijuoti jo didelį kūrybinį palikimą kaip nemirštamą aukso fondą Lietuvos kultūros istorijoje.

Panaudota literatūra: V. Šilas, *Nuo Mažvydo iki Vydūno,* "Mintis", 1998. V. Bagdonavičius, *Vydūnas*, *Raštai* I-IV t. "Mintis", 1990-1994. Vydūnas, *Amžina ugnis.* Skaitymai, "Alma littera", 2000.

Sibiro maldaknygė angliškai

Džiugu pastebėti vis didėjantį susidomėjimą Sibiro tremtyje sukurta Adelės Dirsytės maldaknyge *Marija, gelbėki mus.* Šios maldaknygės nauja laida buvo išspausdinta 2002 metų gale, atvežta į JAV, yra platinama ją išleidusiųjų ateitininkų Čikagoje, Klyvlande, Los Angeles ir kituose miestuose.

ADELĖ DIRSYTĖ

Ne vienas teiraujasi ir apie Sibiro maldaknygę anglų kalba. Lietuviai nori padovanoti ją angliškai kalbantiems artimiesiems bei pažįstamiems. Katalikiška spauda vėl atkreipė skaitytojų dėmesį į Adelę Dirsytę ir Sibire jos sukurtą, po pasaulį paplitusią lietuvių tremtinių maldaknygę (žr. Bernadette Harris straipsnį *Treasure of prayers from the Soviet gulag,* Our Sunday Visitor, 2002.IV.21). Šio krašto žmonės taip pat teiraujasi, kur galėtų įsigyti tos maldaknygės angliškąją vertimą *Mary, Save Us.*

Šis naujas susidomėjimas Adele Dirsyte ir jos sukurta maldaknyge kilo ypač dėl to, kad neseniai buvo pradėta oficiali byla dėl jos paskelbimo palaimintaja, o taip pat, kad šiais metais vasario 16 sukanka 50 metų nuo šios maldaknygės originalo parašymo tolimame Magadane.

Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba pernai nutarė 2002-2003 veiklos metus paskirti Adelei Dirsytei: persiimti jos idealais, sekti jos pavyzdžiu ir su ja supažindinti mūsų visuomenę ir šio krašto žmones. Pirmieji žingsniai padaryti: man esant Lietuvoje, tarpininkaujant, buvo išleista nauja Sibiro maldaknygės laida, atvežta ir platinama.

Kai ranka rašytas maldaknygės originalas pro tuometinę Geležinę uždangą pasiekė Ameriką, ši maldaknygė buvo išspausdinta lietuvių kalba 1959 metais. Bet tuoj 1960 m., ji buvo išspausdinta JAV-se anglų kalba (vertimas kun. Kęstučio A. Trimako). 1960-1966 m. laikotarpyje ir pasirodė kelios laidos keliasdešimt tūkstančių egzempliorių tiražu.

Šiuo metu visos tos laidos išsibaigusios. Grįžęs iš Lietuvos, 2003 m. sausio mėnesį užmezgiau ryšį su paulistų knygų leidykla ("Paulius Press), kuri anuomet išspausdino pirmąsias maldaknygės laidas anglų kalba. Kadangi norima ne tik perspausdinti vertimo tekstą, bet ir spausdinti naują įvadą ir kitaip apipavidalinti, tad tenka tartis, paruošti ir pateikti naują medžiagą.

"Paulist Press" leidykla turi didelį platinimo tinklą JAV-se, o taip pat platinimo centrus kituose kraštuose – Kanadoje, Anglijoje, Australijoje ir kitur. Leidyklos išspausdintas knygas galima įsigyti knygynuose ir paštu užsakant telefonu. Knygos reklamuojamos periodiškai išleidžiamais katalogais.

Paulistų, t.y. Apaštalo Pauliaus misijonierių draugijos, knygų leidyklos veikia ir kituose kraštuose. Jų leidykla Romoje 1952 m. išleido Sibiro maldaknygę italų kalba, o tais pačiais metais Bogotoje (Kolumbijoje) ir Karakas (Venecueloje) – ispanų kalba. Ateityje, paskatintos, gal jos išspausdins naujas laidas tuose kraštuose.

Kai tik *Mary, Save us* maldaknygės nauja laida bus išspausdinta spaudoje, bus nurodyti visi būdai, kaip ją įsigyti.

Monografija apie Adelę Dirsytę

Vilniuje jau yra paruoštas monografijos rankraštis. Jo turinyje: Adelės Dirsytės biografija, veikla Lietuvoje, jos raštai, sueimimas, teismas, tremtis Sibire, gyvenimo pabaiga. Viskas pagrįsta dokumentais, raštais, ją pažinusiųjų liudijimais, nuotraukomis. Knyga bus gausiai iliustruota, iš viso apie 400 psl. Knygą paruošė ir leidžia Lietuvos katalikų mokslo akademija.

Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba paremia šios monografijos išspausdinimą, už tai įsigyja tam tikrą egzempliorių skaičių ir juos platins Š. Amerikoje.

Kai ši monografija bus išspausdinta, pasinaudojant jos medžiaga, bus ruošiama trumpa Adelės Dirsytės biografija anglų kalba.

Kun. Kęstutis A. Trimakas

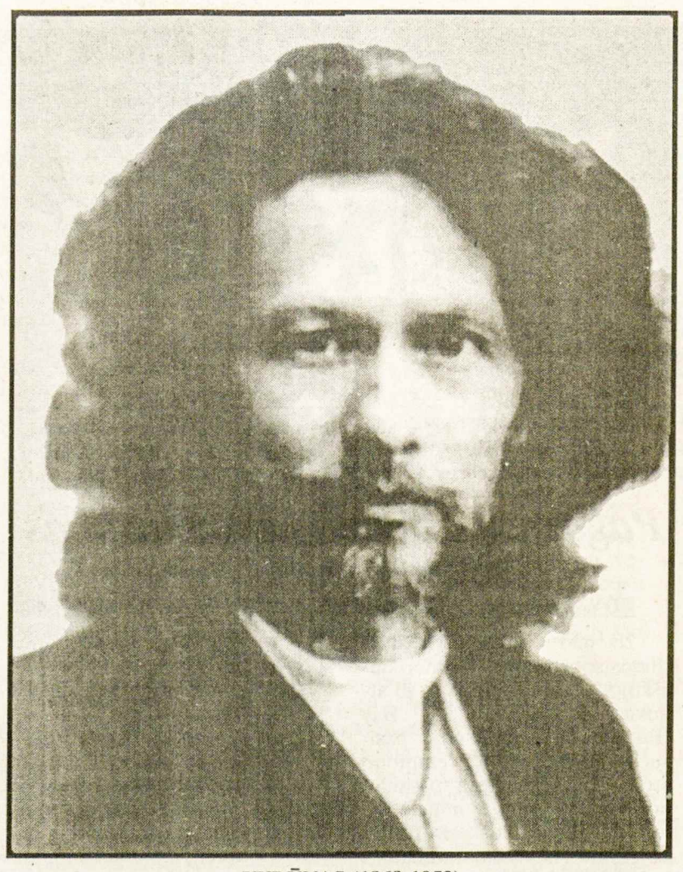

VYDŪNAS (1868-1953)

Italas apie lietuviškas giesmes

Guido Michelini – italas, diplomuotas lituanistas

MILDA ZINEVIČIŪTĖ
Vytauto Didžiojo universitetas Kaune

Prabėgus šventiniam šurmuliui, žiema ir vėl įsupo žmones į kasdieninės rutinos verpetą. Trūksta pinigų, nėra pramogų, darbo daug, rodos, kitaip ir būti negali... Gali! Dar ir kaip gali! Tereikėjo š.m. sausio 14 d. ateiti į VDU rūmuose, Marijos Gimbutienės vardo auditorijoje, vykusį susitikimą su Italijos Parmos universiteto profesoriumi Guido Michelini. Retorių teatro aktorės bažnytinių giesmių žodžiais, lydimais švelnios dūdelės melodijos, kvietė susipažinti su svečio išleista knyga *Prūsijos lietuvių bažnytinės giesmės. Nuo Mažvydo iki Kleino.* Garbusis svečias yra vienas garsiausių užsienio baltistų, senųjų kalbos paminklų tyrinėtojų, Klaipėdos universiteto garbės daktaras, už nuopelnus Lietuvos kultūros tyrinėjimui bei populiarinimui Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gediminio ordinu.

Susitikime ir knygos sutiktuvėse dalyvavę universiteto bendruomenės nariai – dekanas monsinjoras V. Vaičiūnas, prof. L. Gudaitis, prof. S. Karaliūnas, prof. R. Apanavičius, doc. I. Skurdenienė, doc. V. Vasiliauskienė, doc. R. Marcinkevičienė bei pats rektorius V. Kaminskas ne tik negailėjo pagyrimų svečio kūrybai, bet ir maloniai supažindino susirinkusius su prof. G. Michelini asmenybe.

Popietės svečias į Lietuvą atvyko iš Parmos universiteto, kuriam priklauso ir įžymusis Parmos vienuolynas, rektoriaus pastebėjimu, dar kitiems žinomas iš to paties pavadinimo filmo. Lietuvoje G. Michelini ne tik renka medžiagą savo mokslinėms knygoms, bet ir dėsto Klaipėdos bei Vytauto Didžiojo universitetų studentams paskaitas apie sanskrito ir lietuvių kalbos ryšį. Su šiomis aukštosiomis Lietuvos mokyklomis, pagal Europos sąjungos programą, bendradarbiauja Parmos universitetas.

Pernai gruodį Parmoje išleista studija apie Prūsijos lietuvių bažnytines giesmes yra skirta lietuvių kalbos paminklų tyrinėjimams, pasižymi ne tik gausia, originalių įžvalgų kupina, lietuvių kalbos paminklų tyrinėjimo medžiaga, bet ir yra didelis indėlis pristatant Lietuvą Italijai bei Europos sąjungai. Tai jau šeštasis tokio pobūdžio profesoriaus G. Michelini darbas. Lituanistikos temomis profesorius yra anksčiau parašęs dvi monografijas italų kalba, Lietuvoje paskelbęs kelis mokslinius darbus, beveik šimtą mokslinių straipsnių lituanistikos, baltistikos ir kitomis kalbotyros temomis įvairiomis Europos kalbomis. Šiuo metu yra parengęs mokslinį 1612 m. pasirodžiusio Lozoriaus Zengštoko giesmyno leidimą, kurį išleisti rengiasi "Baltų lankų" leidykla. Beveik parengtas ir 1666 m. Danieliaus Kleino giesmyno mokslinis leidimas, kuris turi pasirodyti dar šiais metais.. Profesoriaus tyrinėjimai ir senųjų tekstų leidiniai paremti itin kruopščia šaltinių analize bei kompleksiniu teksto ir melodijos studijavimu, kur muzika neretai tampa teksto raktu. Anot profesoriaus, išaiškinti giesmes – tai kaip detektyvinis žaidimas, – painu ir įdomu. Visi jo darbai pasižymi originaliomis kritinėmis įžvalgomis, plačia erudicija bei korektiška moksline diskusija.

Baigęs klasikinės filologijos studijas Bolonijos (Italija) universitete, G. Michelini kartu su savo darbo vadovu V. Mažiuliu 1975-ųjų lapkritį atvyko stažuotis į Lietuvą. Tais laikais, kai Lietuva priklausė Sovietų Sąjungai, užsieniečio noras susipažinti su Lietuva ir studijuoti lietuvių kalbą, buvo kone sensacingas. Į Lietuvą jis vyko per Maskvą, pasak profesoriaus, kaip supakuotas pašto siuntinys, kuriam nepasiklysti padėjo jo darbo vadovo pažįstama poetė A. Achmatova (Rusijos Federacija).

Vilniaus universitete išmoko lietuvių kalbą, apgynė filologijos mokslų kandidato, o vėliau ir mokslų daktaro disertacijas. Lietuvoje jam suteiktas habilituoto daktaro vardas, pripažintas ir Italijoje.

Profesorius nesigaili savo gyvenimą paskyręs senosios lietuvių kalbos paminklų tyrinėjimui. Jei ne ši jo aistra, galbūt nebūtų susipažinęs su lietuvaite Birute Žindžiūte, vėliau tapusia jo žmona. Gyvendama Italijoje, ponia Birutė puikiai išmoko italų kalbą ir tapo vertėja. Puikus to įrodymas galėtų būti G. Michelini universitetui padovanota jo žmonos į italų kalbą išversta knygelė vaikams *Lietuviškos pasakos,* iliustruota L. Gutausko.

Popietės metu netrūko klausimų, diskusijų bei nustebusių ir susižavėjusių klausytojų padėkos žodžių už neįkainojamą G. Michelini darbą. Susirinkusieji profesoriui linkėjo sėkmės, neišsenkančių tyrinėjimo šaltinių ir niekas neskubėjo išeiti...

Prof. GUIDO MICHELINI

Sutiktuvėse knygos "Prūsijos lietuvių bažnytinės giesmės" Kaune. Iš kairės: Humanitarinių mokslų fakulteto dekanas prof. Romualdas Apanavičius, VDU rektorius Vytautas Kaminskas, Parmos universiteto (Italija) prof. Guido Michelini ir Lietuvių literatūros katedros vedėjas prof. Simas Karaliūnas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lituanistikos centras pradėjo veiklą nuo 2003 m. pradžios prie Lietuvių kalbos instituto Vilniuje. Pasak Instituto direktoriaus Giedriaus Subačiaus, buvo "būtina kurti bendrą erdvę ne tik lietuvių kalbos tyrinėtojams, bet ir kitiems lituanistikos specialistams: mokytojams, leidinių redaktoriams, taip pat lituanistika besidomintiems moksleiviams susiburti, keistis informacija." Dėl to čia veiklą pradėjo lituanistikos forumas, unikalus lituanistikos muziejus, specializuotas kompiuterių tinklapis, biblioteka, skaitykla; laikui bėgant čia bus ir jaunųjų filologų mokykla, naujų knygų sutiktuvės, vyks susitikimai su kitų mokslo institutų darbuotojais, paskaitos mokytojams, kiti renginiai. Šiuo centru buvo užpildyta spraga: Vilniuje iki šiol buvo prancūzų, italų, vokiečių, lenkų kultūros centrai, bet nebuvo lituanistikos centro.

Valstybinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos Baleto skyrius atšventė savo veiklos 50-metį 2002 m. gruodžio 3 d. Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre surengtame koncerte, kuriame ištraukas iš baletų ir choreografines kompozicijas atliko buvę ir dabartiniai skyriaus auklėtiniai. 1952 m. tuometinėje M. K. Čiurlionio meno mokykloje buvo įsteigtas choreografijos skyrius, 1986 m. išaugęs į Vilniaus baleto mokyklą, 2001 m. perorganizuotas į Valstybinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos Baleto skyrių. Jam vadovauja baleto solistas Petras Skirmantas. Šią vienintelę Lietuvoje baleto artistus ruošiančią mokyklą baigė įvairių kartų baleto žvaigždės, kaip Loreta Bartusevičiūtė, Jolanta Valeikaitė, Eglė Špokaitė, Rūta Jezerskytė, Živilė Baikšytė, Mindaugas Baužys, Nerijus Juška ir daugelis kitų, dirbančių Lietuvoje ir užsienio baleto grupėse.

Būsimieji baleto šokėjai būna 8 metus ugdomi pagal baleto artisto mokymo programą. Mokoma klasikinio šokio trenažo, mažų ir didelių šuolių, puantų technikos, šokti solo, poroje ir ansamblyje, įvairių tautų liaudies ir sceninių, istorinių XVI-XX š. šokių, moderniųjų šokių plastikos, aktoriaus meistriškumo dalykų, taip pat ir baleto ir teatro istorijos, klasikinio ir lietuvių liaudies sceninio šokio teorijos, grimavimo technikos, grojimo fortepijonu, specializuotos gimnastikos disciplinų ir praktinių gebėjimų. Moksleiviams dėsto savo teatrinę karjerą baigę baleto solistai, žinomi baletmeisteriai. Mokomąsias praktikas būsimieji baleto šokėjai atlieka mokyklos spektakliuose, operos ir baleto teatre. Nuo 1990 m. moksleiviai nuolat dalyvauja tarptautiniuose konkursuose, laimi aukštus įvertinimus.

Režisierius Eimuntas Nekrošius, Italijos Florencijos "Teatro comunale" sėkmingai pastatęs Giuseppe Verdi operą *Macbeth*, sulaukė pasiūlymų Florencijoje režisuoti kitas G. Verdi operas bei Michailo Musorgskio operą *Boris Godunov*. Paklaustas, ar Florencijos teatre pastatyta opera *Macbeth* turi ką nors bendra su 1999 m. "Meno forte " pastatytu W. Shakespeare veikalu *Macbeth*, E. Nekrošius atsakė, kad operos sprendimas yra visiškai kitoks dėl muzikinio žanro specifikos, daug monumentalesnis. Taip pat pridėjo, kad repeticijos su operos solistais skiriasi nuo darbo su dramos aktoriais: dainininkams reikia duoti tikslesnius nurodymus, be to, muzika, atlikimo problemos jiems būna kur kas svarbesnės už vaidybą. Dėl to dainininkai sunkiai priima režisieriaus sprendimus, reikia ieškoti kompromisų tarp režisieriaus sumanymų ir dainininkų galimybių.

Tarptautinis džiazo festivalis *Mama Jazz 2002* 2002 m. lapkritį vyko Valstybiniame dramos teatre ir klube "Bravo" Vilniuje. Tris dienas trukusiame festivalyje koncertavo aštuonios grupės iš JAV, Japonijos, Prancūzijos, Austrijos, Rusijos, Suomijos, Švedijos ir Lietuvos. Lietuvai atstovavo Vytauto Labučio ir Eugenijaus Kanevičiaus duetas su nauja programa; bendrą muzikinį projektą paruošė saksofonininkas Liudas Mockūnas su suomių kvartetu "Idiot". Iš JAV dalyvavo festivalio favoritas, pučiamųjų ansamblis "Brass Fantasy", kurį subūrė žymusis amerikiečių trimitininkas Lester Bowie. Iš Austrijos atvyko "Viena Art Orchestra", kurie pristatė Duke Ellington skirtą projektą. Koncertavo ir avangardinis japonės Satoko Fuji kvartetas, švedų kvintetas, suomių grupė "Trio Toykeat", Rusijos intymaus džiazo krypties atlikėjai "Second Approach", švedų "Oddjob" ir kiti džiazo muzikai iš Prancūzijos, Bulgarijos ir Olandijos. **G.K.**

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Laisvėja mintys

Vasario 16-tajai

Nuo molio aslos, Tu Baltoji Gulbe,
Veržeisi laisvėn, žodį skleisdama. –
Tautos didvyriai amžiais galvas
guldė,
Tikėdami šviesiąja rytdiena.

Laisvėja mintys. Dainos skamba –
Lietuviška mūs motinų šneka,
O Lietuvos garbingą vardą
Pasaulis taria įvairia kalba.

Ėjai į tikslą apavu vyžotu
Su ryšuliu ir knygnešio dalia.
Javus geltonus pylei į aruodus, -
Juk Tau numirti buvo nevalia!

Pušynai ošė. Jūros melsvos akys
Per nuoskaudas, saulėlydžių vartus
Lydėjo vis Tave, įdėmiai sekė
Bekylančią net kelerius kartus.

Pražydo žemė. Aidi Laisvės varpas.
Ir trispalvė puikuojasi aukštai.
Visas jėgas kilniems darbams
sutelki, -
Lai ateitis įvertins visa tai!

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.60%
3 metų term. indėlius	3.00%
4 metų term. indėlius	3.25%
5 metų term. indėlius	3.65%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.85%
3 metų GIC-met. palūk.	3.35%
4 metų GIC-met. palūk.	3.85%
5 metų GIC-met. palūk.	3.95%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.35%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.85%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.15%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.45%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.60%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 5.50%

Sutarties paskolas nuo 5.50%

Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 4.25%
2 metų 4.60%
3 metų 5.00%
4 metų 5.20%
5 metų 5.45%

Su keičiamu nuošimčiu
1, 2, 3 metų 4.50%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

DUNDAS-EAST MALL skubiai parduodamas 6 kamb. "Bungalow" su rūsio butu. Privatus įvažiavimas, keli žingsniai iki "Cloverdale Mall". Prašoma kaina $319,000.

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
416-879-4937
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

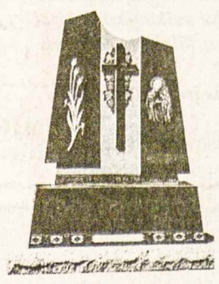

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601

$2.00* off for 1 parcel $2.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Tradicinėj Montrealio lietuvių slidinėjimo stovykloje Mont La Reserve, Saint Donat, Que., kuri šiemet vyks kovo 6-9 d.d., laikui paįvairinti užsiimama ir "nauju sportu" – ledo rituliu su sviediniu **Ntr. V. Bulotienės**

Pagarsėjęs lietuvis sportininkas

Joe Jurevičius – "Super Bowl" čempionas

EDVARDAS ŠULAITIS

28 metų amžiaus lietuvių kilmės sportininkas – amerikietiškojo futbolo žaidėjas su jo atstovaujama Tampa Bay "Buccaneers" komanda pasipuošė "Super Bowl" čempiono titulu, kuris prilygsta pasaulio šios sporto šakos nugalėtojo vardui. Amerikietiškasis futbolas (kuris čia tiesiai vadinamas futbolu, o visame pasaulyje pamėgtasis futbolas Amerikoje tebėra tik "soccer") yra pati populiariausia sporto šaka (šalia beisbolo) Dėdės Samo žemėje. O "Super Bowl" – pats didžiausias šio krašto sporto renginys metų laikotarpyje.

Kuomet sausio 26 d. San Diego mieste, Kalifornijoje, "Buccaneers" komanda įveikė Oaklando "Raiders" ekipą 48-21, Floridos klubas ir jo žaidėjai tapo JAV sporto aistruolių herojais. Apie juos amerikiečių dienraščiai kiekvieną dieną (prieš varžybas ir tuoj po jų) spausdino šimtus straipsnių.

Nemaža vietos buvo skiriama ir lietuviui J. Jurevičiui, kilusiam iš Klyvlando lietuvių telkinio, kur jis priklausė vietos lietuvių klubui ir "Žaibo" sporto klubui bei lietuvių meškeriotojų būreliui. Šis jaunuolis, baigęs Penn State universitetą ir ten pasižymėjęs kaip vienas iš geriausiųjų futbolininkų, buvo pakviestas į Niujorko "Giants" profesionalų klubą. Jame sėkmingai žaidęs 4 metus, 2002 m. balandžio 9 d. pasirašė 4 metų sutartį su Tampa Bay "Buccaneers" ir su šia komanda laimėjo čempionų žiedus. Beje, prieš porą metų, dar žaisdamas "Giants" klube, jis taip pat buvo pakliuvęs į "Super Bowl" varžybas, bet tą kartą laimė lydėjo varžovus.

Šį kartą lietuvis išgarsėjo ne vien tik savo sugebėjimais sporte. Trumpai prieš varžybas lietuvio žmona pagimdė sūnų, kuris gimęs mėnesiu anksčiau negu buvo numatyta, turėjo nemažai komplikacijų. Todėl mūsiškis sportininkas buvo priverstas nemažai laiko praleisti ligoninėje arti savo sūnaus ir žmonos. Tai kaip tik sudomino sporto žurnalistus bei radijo ir televizijos reporterius. Šis faktas Jurevičiui irgi padėjo susilaukti daug dėmesio. Taip pat amerikiečių spauda iškėlė faktą, jog Jurevičius labai didžiuojasi savo lietuviška kilme, net ant savo rankos yra išsitatuiravęs lietuvių senovės simbolį – Vytį. Jis buvo matomas nuotraukoje kurią sausio 27 d. laidoje įsidėjo populiariausias JAV sporto savaitraštis *Sports Illiustrated.*

Smagu, kad Joe Jurevičius pratęsia praėjusio šimtmečio laikotarpyje garsėjusių lietuvių futbolininkų tradicijas. O jų eilėse buvo bent tuzinas žymių sportininkų, kurių viršūnėse matėme Johnny Unitą-Jonaitį, Dick Butkų. Be šių, dar pagarsėjo Ray Apolskis, John Karwales, Al Bložė, William (Bill) Osmanski, Lou Rymkus, Vince Banionis, Bill Wightkin-Vaitkevičius ir kt.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kūno temperatūra buvo 22.9° C (normali 37° C), vos užčiuopiamas pulsas plakė 25 sykius per minutę (normaliai per 100); kūdikis buvo taip sušąlęs, kad jos kūnas vietomis buvo mėlynas, ji nejudėjo ir tik retsykiais mėgino įkvėpti oro. Budintieji dr. Paul Mazzoli ir slaugė Debbie Passmore, vėliau prisidėję dr. Glen Bandiera, dr. Michael Sgro, kvėpavimo specialistė Patricia Jankul, ją gaivino pusantros valandos: darė širdies masažą (atsargiai tik dviem pirštais spaudė jos krūtinėlę), šildė iš išorės, intraveniniais skysčiais, pripildydami jos plaučius šiltu ir drėgnu deguoniu, įleisdami švirkštu adrenalino, kad paspartintų širdies plakimą. Pagaliau kūno temperatūra pakilo iki 28° C, dar po 45 min. iki 34° C, širdies plakimas pakilo iki 100, vėliau iki 155 sykių per minutę; kūnas paružavėjo, kūdikis atmerkė savo rudas akutes ir pradėjo čepsėti lūpomis – buvo alkana. Mira, vardas duotas ligoninėje (sutrumpintas nuo *miracle = stebuklas*), nes jos išgelbėjimas tikrai buvo stebuklingas. Dar 10 minučių pavėlavus nebūtų buvę galima jos išgelbėti. Šiuo metu ji stiprėja, atsirado daug norinčių ją priglausti ar įdukrinti. Atrasta ir jos motina – benamė 41 metų amžiaus moteris.

Protesto demonstracijos prieš JAV prezidento ruošiamą karą su Iraku sausio 18 d. (12-jų Persijos įlankos karo sukaktuvių proga) sutraukė dešimtį tūkstančių pasekėjų Toronte, nors ir buvo šaltas oras. Demonstruotojai iš Nathan Phillips aikštės, University gatve praėję JAV konsulatą, užbaigė eiseną Toronto universiteto *Convocation Hall* pastate. Mažesnės, bet tūkstantinės demonstracijos vyko Montrealyje (PQ), Halifakse (NS), Edmontone (AB), Vankuvery (BC). Demonstracijos tą dieną vyko ir JAV bei kitose pasaulio valstybėse – Washington, DC, demonstravo kelios dešimtys tūkstančių, San Francisco, CA, apie 50,000, didelės minios demonstravo Vokietijoje, Rusijoje, Japonijoje, Sirijoje, Egipte, Pakistane ir kitur.

Ledo ritulys Kanadoje, kaip krepšinis Lietuvoje, yra tapęs tautiniu žaidimu. Jaunuoliai jau nuo mažens mėgina pasisavinti žaidimo įgūdžius, kad vėliau galėtų tapti žinomais ir gerbiamais ledo ritulio profesionalais. Dienraštis *Toronto Star* neseniai (2003.I.28) davė įdomios statistikos apie Ontario jaunuolius, gimusius 1968 metais. Tais metais Ontario gimė 364,310 vaikų, vėliau iš jų 32,000 žaidė ledo ritulį jaunių ir jaunučių lygose. Į Ontario ledo ritulio lygą (OHL) buvo atrinkti 223 jaunuoliai, iš kurių tik 122-iems teko žaisti vienas ar daugiau rungtynių OHL lygoje; 27 gavo sportines stipendijas JAV mokyklose, 65 buvo atrinkti (*drafted*) į NHL (*National Hockey League*, aukščiausia lyga, kurios komandos žaidžia JAV ir Kanadoje). Iš jų 35 žaidė vieną ar daugiau rungtynių NHL lygoje, 8 žaidė 400 ar daugiau (vartininkai 180+) rungtynių NHL ir tik 4 (dabar jau 34 m. amžiaus) dar žaidžia NHL lygoje šiuo metu: Adam Graves (Niujorko *Rangers*), Jeff Daniels (Carolina *Hurricanes*), Jeff Hacket (Bostono *Bruins*) ir Bob Ray (Buffalo *Sabres*). Taigi, šiuo atveju labai tinka posakis "Daug pašauktų, bet (labai) mažai išrinktų." **G.K.**

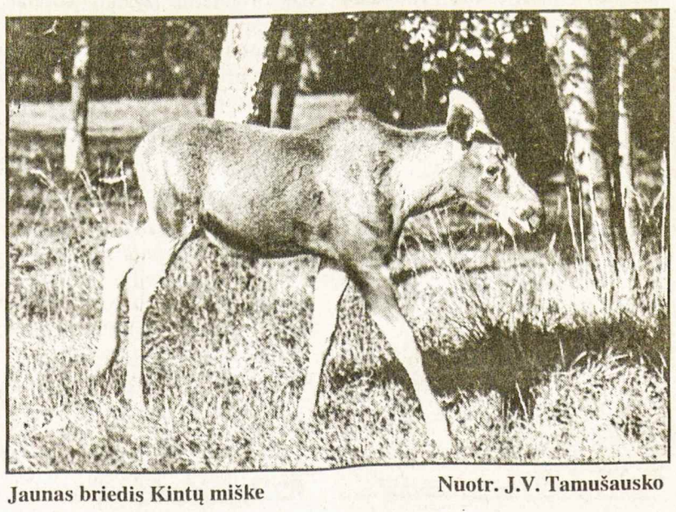

Jaunas briedis Kintų miške **Nuotr. J.V. Tamušausko**

Sportas

Žaidynės

Šiaurės Amerikos lietuvių 53-sios sporto žaidynės įvyks š.m. gegužės 9-10-11 d.d. Klyvlande, OH. Žaidynes vykdys LSK "Žaibas". Varžybos vyks įvairių sudėčių ir komandų šių sporto šakų: krepšinio, tinklinio, stalo teniso, šachmatų ir galbūt plaukimo. Dalyvauti kviečiami visi sporto klubai bei pavieniai sportininkai, atlikę 2003 metų ŠALFASS registraciją. Pradinė pirmenybių dalyvių registracija turi būti atlikta iki š.m. kovo 15 d. šiuo adresu: Vidas Tatarūnas, 8697 Harvest Home Dr., Mentor, OH 44060, tel. 440-209-0440; faksas 216-481-6064; E-paštas: tatarunas-@ameritech.net. Daugiau informacijos interneto tinklapyje: www.zaibas.org **ŠALFASS Inf.**

"Aušros" žinios

– Klubo valdyba vasario 6d. posėdyje savo sudėtin pakvietė du naujus narius – Alvydą Saplį, vyrų ir moterų krepšinio sekcijos vadovą, ir Arūną Čygą, narį. Barry Wilkinson vadovaus atletikos sekcijai, Algis Nausėdas – tinklinio vadovas. Jaunių sekcijai vadovauja Rūta Jaglowitz. Raimundas Paškauskas – tėvų k-to pirmininkas, Arūnas Morkūnas iždininkas, Rimas Miečius – klubo pirmininkas.

– Klubas vykdys ŠALFASS-gos jaunučių pirmenybes gegužės 31 – birželio 1 d.d. Sudaromas organizacinis komitetas, kuris posėdžiaus vasario 13 d., 7.30 v.v. Prisikėlimo parapijos patalpose. Daugiau informacijų apie klubo veiklą teikia pirm. R. Miečius, tel. 416-234-0878; faksas 416-234-8506.

"Aušros" valdyba

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Eurolygos B grupėje Kauno "Žalgiris" namuose nugalėjo Vitorija "Tau Ceramica" (Ispanija) krepšininkus 88:67 ir išsaugojo viltį patekti į kitą ratą. FIBA-Europe Čempionų taurės antrojo rato vyrų krepšinio rungtynes namuose laimėjo Vilniaus "Lietuvos rytas", įveikęs Latvijos čempioną – Rygos "Skonto" 96:89.

REKORDAS: Seatle (JAV) vykusiose studentų varžybose Lietuvos lengvaatletis M. Pukštas 500 m uždarose patalpose nubėgo per 13 min. 50.59 sek. ir pagerino vieną seniausių šalies rekordų, priklausiusių olimpiečiui A. Antipovui, pasiektą 1977 metais (14 min. 0.4 sek.).

DVIRAČIAI: Geriausias Lietuvos dviratininkas R. Rumšas vėl dalyvauja lenktynėse ir atstovauja "Lampre" klubui. Jis "GP Costa degli Etruschi" (Italija) lenktynėse užėmė 33-ąją vietą.

GALIŪNAI: Lietuvos stipruolis biržietis Žydrūnas Savickas 2002 metų pasaulio galiūnų taurės varžybų ("IFSA Strongman Super Series") galutinėje įskaitoje užėmė trečiąją vietą.

TENISAS: Čekijoje vykusiame 15-tame tarptautiniame jaunių uždarame čempionate 16-metė vilnietė L. Stančiūtė laimėjo antrąją vietą. Davis taurės pasaulio čempionate Europos – Afrikos zonos 3-ios grupės turnyre Alžyre Lietuvos komanda pusfinalyje pralaimėjo vengrams 3:0. **V.P.**

Skautų veikla

• Skautininkių/skautininkų sueiga įvyks vasario 19 d., 7 v.v. K. J. Batūrų namuose, 1 Burkston Place, Etobicoke. KLB pirmininkė, v.s. Rūta Žilinskienė papasakos savo įspūdžius iš kelionių po Lietuvą.

• Kaziuko mugė įvyks kovo 2 d. Anapilio patalpose. Laimikius mugei prašome atnešti į sueigą arba pristatyti s. Elzei Simonavičienei, 439 Runnymede Rd. (tel. 416-769-3270). Jei kas norėtų, kad laimikiai būtų paimti iš namų, prašome skambinti Jūratei Batūrienei tel. 416-239-8986. **J.B.**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME
1.00% už 30-89 d. term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius
1.55% už 180-364 d. term. indėlius
2.00% už 1 m. term. indėlius
2.60% už 2 m. term. indėlius
3.00% už 3 m. term. indėlius
3.25% už 4 m. term. indėlius
3.65% už 5 m. term. indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.
2.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
2.85% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.35% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest. pažym.
3.95% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)
2.75% už RRSP 1 m. term. ind.
3.35% už RRSP 2 m. term. ind.
3.85% už RRSP 3 m. term. ind.
4.15% už RRSP 4 m. term. ind.
4.45% už RRSP 5 m. term. ind.
1.00% už OHOSP (variable rate)
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.

IMAME
už asmenines paskolas nuo 5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų 3.90%
2 metų 4.60%
3 metų 5.00%
4 metų 5.20%
5 metų 5.45%
– su keičiamu nuošimčiu 4.50%

DUODAME
• *asmenines paskolas*
• *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
• *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
• *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca
KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR
IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS *TŽ* FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

Astra Travel & Services Inc.
"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė
ASTRA Skupaitė-Tatarsky
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS
Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd., *(on Royal York, North of Eglinton)* Etobicoke, ON, M9P 3B6.
Pačios žemiausios kainos į Vilnių, pradedant nuo $750, kelionių draudimai, organizuojamos grupės į šiltus kraštus.
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad. nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.
Tel: 416 538-1748 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
Į LIETUVĄ – šiuo metu geriausios kainos:
iki 2003 m. kovo 31 – $835+mokesčiai
Pensininkams 60 metų ir vyresniems pritaikau 10% nuolaidą!
SKRYDŽIAI Į 2003 METŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ IR DAINŲ ŠVENTĘ:
Turiu vietų birželio 23/24 ir liepos 1/2 dienos skrydžiuose.
ATOSTOGOS ŠILTUOSE KRAŠTUOSE – visuomet su nuolaida!
MALDININKŲ KELIONĖS: Roma, Lurdas, Fatima, daugiau!
Balandžio 22 – 12 dienų, gegužės 17 –14 dienų
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena
133 Roncesvalles Ave. TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ *MEDELIS CONSULTING*
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

"Šokio sūkury"

Toronto "Gintaro" sambūris rengiasi į Lietuvą. 2003 m. kovo 30 d. atliks savo 48-tąjį metinį koncertą

Dabartiniame "Gintare" yra pusantro šimto jaunuolių paskirstytų į 4 grupes. Vaikų grupei vadovauja Aldona Bubulienė, pavaduojama Ritos Birgiolienės ir Liucijos Kaminskienės. Dviem jaunių grupėm vadovauja Vida Tirilienė ir Ramona Yčienė, kurioms padeda Vida Hayes ir Nida Slapšienė. Studentų grupę moko Gintarė Kalendrienė, Romas Jonušonis ir ilgametė vadovė Rita Karasiejienė. Jos asmeniniai ir organizaciniai ryšiai su folkloro žinovais čia ir Lietuvoje užtikrina meninių programų įvairumą ir gyvastingumą.

Mokytojų imlumas naujenybėmis, glaudus bendradarbiavimas ir pasiryžimas aiškiai bei nuosekliai perduoti žinias gintariečiams padaro, kad visos grupės pagal amžiaus pajėgumą, yra stripriai paruoštos ir tiksliai atlieka jom skirtus šokius.

Meninė "Gintaro" programa nėra tik visa eilė tautinių šokių. Liaudies šokių, dainų, muzikos ir dailiojo žodžio pynė sklaido temą, kuri šiais metais pavadinta "Šokio sūkury". Scenoje taip pat išvysime įprastą smagią kaimo kapelą. Muzikiniai įrašai iš Lietuvos papildys kitą dalį šokių.

Toronto "Gintaras" yra apkeliavęs daugumą Šiaurės Amerikos lietuviškų centrų ir telkinių, lankėsi Anglijoje, Austrijoje, Vakarų Vokietijoje, Prancūzijoje, Škotijoje, Argentinoje, Urugvajuje ir kitur. 1989 metais "Gintaras" tapo pirmąja išeivijos tautinių šokių grupe, su koncertais aplankusia Lietuvą. Jis dalyvavo vienuolikoje tautinių šokių švenčių išeivijoje ir 1994 ir 1998 metais atstovavo visai Kanadai Pasaulio lietuvių tautinių šokių ir dainų šventėje Lietuvoje. Sambūris dažnai dalyvavo įvairiuose tarptautiniuose festivaliuose. Yra laimėjęs premijas. 2001 metų vasarą "Gintaro" studentų grupė vyko į Zacatecas, Meksiką, siunčiama "Folklore Canada International" ir "Toronto Community Folk Art Council" atstovauti Kanadai.

Gintariečius, jų vadovus bei mokytojus ir buvusius narius matome visur. Jie įsijungia į bendrą lietuvišką veiklą ir savo patirtimi prisideda prie lietuviškos kultūros puoselėjimo savo apylinkėje. "Gintaras" atlieka menines programas per tautines ir kultūrines šventes. "Gintaro" vadovai ir mokytojai reiškiasi organizacijose ir bendruomenėje. Rita ir Juozas Karasiejai surengė ne vieną išeivijos tautinių šokių šventę, vadovavo išeivijos grupėms, dalyvaujančioms Lietuvos šventėje ir aktyviai dirba Tautinių šokių institute, užtikrindami lietuviško liaudies šokio tęstinumą kartų kartoms.

Šią vasarą "Gintaras" vyks į Lietuvą. Tai vienintelė tautinių šokių grupė iš Kanados, kuri dalyvaus Dainų šventės šokių dienoje. Jau ištisi metai studentų grupė, kurią sudaro per 40 šokėjų ruošiasi šiai išvykai. Šalia naujo repertuaro, reikia įsigyti uniformas ir telkti lėšas, kurios viršys 70,000 dol.

Neprašytas ir neragintas Prisikėlimo kredito kooperatyvas paskyrė $3,000 "Gintaro" kelionei. Geradarė torontientė, p. Kuzmienė, sutiko nupirkti dalį gintariečių uniformų! Jonė Panavas per savo bendrovę "Soft Choice" padengia $4,000 gintariečių kelionės aprangos išlaidų! Gal išvysime gintariečius metiniame koncerte su naujomis uniformomis! "Gintaras" nuoširdžiai ir giliai dėkoja savo rėmėjams, tikėdamasis, kad ir kiti geradariai bei kitos institucijos paseks jų pavyzdžiu.

"Gintaro" sambūriui rūpi ugdyti susipratusius lietuvių kilmės jaunuolius. Per šokį, dainą ir lietuvišką žodį gintariečiai semiasi lietuviškos kultūros. Vykdami Lietuvon, jie užmegs ryšius su bendraamžiais lietuvaičiais, pajus tikrą gimtinės širdies plakimą ir artimiau pasijus kaip tikri lietuvių tautos vaikai.

Patariamasis "Gintaro" komitetas

• Nepriklausomybė gali būti prarasta... ir vėl atstatyta, bet mirusios tautos jau niekas nebepažadins. **Dr. J. GIRNIUS**

Pirmieji "Gintarinių aidų" radijo darbuotojai (iš kairės): Edvardas Labuckas, Aušra Pleinytė, vedėjas Eduardas Stungevičius, Dalia Pajarskaitė, Antanas Rašymas 1987.I.13

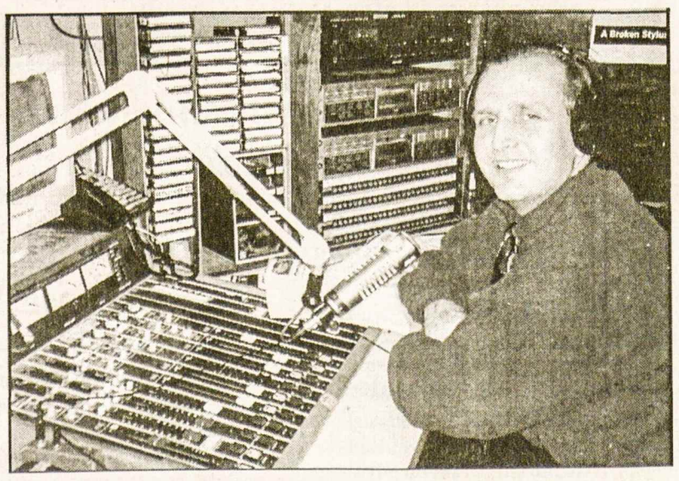

Hamiltono lietuvių radijo programos "Gintariniai aidai" talkininkas Viktoras Remesat

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

***Skambinti tel.* 416 769-0674**

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

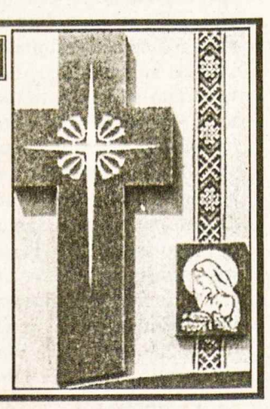

Dalis Toronto "Gintaro" narių, dalyvavusių Lietuvoje Dainų ir tautinių šokių šventėje 1998 metais

Pagerbtos filmų žvaigždės

***60-toji "Golden Globe" – "Auksinio gaublio" apdovanojimų* iškilmė**

KESTUTIS ŠALAVĖJUS

Tai didžiausias visų metų balius mieste – taip tvirtino daugelis kino žvaigždžių dar prieš *Golden Globe* (*Auksinio gaublio*) apdovanojimų pradžią duodami *interviu* didžiausioms televizijos ir radijo stotims. Ir iš tikrųjų, kino žvaigždės, 2003 m. sausio 19 d. susirinkusios į prestižinį "Beverly Hilton" viešbutį jaučiasi patekusios kaip į rojų, kuriam neprilygsta net Oskarų apdovanojimai. Tomis dienomis visas didžiulio viešbučio kompleksas buvo užimtas tik šiai iškilmei. Šiemet, kaip ir pernai, ypač buvo sustiprinta apsauga – visas Beverly Hills rajonas apie "Beverly Hilton Hotel" buvo uždarytas, nedirbo prie viešbučio esančios parduotuvės, kad į viešbučio teritoriją neprasmuktų koks nelauktas svečias. Apsigyventi viešbutyje galėjo tik patys laimingiausi – kasmet kambarius turistai užsisako vos ne prieš pusę metų, ir visa tai – kad tik filmų žvaigždes pamatytų. Mat viešbučio svečiams leidžiama iš toliau stebėti vieną po kitos raudonu kilimu žingsniuojančias kino bei muzikos žvaigždes.

Kasmet sausio antroje pusėje šį renginį remia "Hollywood Foreign Press Association", kurios nariai – žurnalistai balsuoja, atrinkdami geriausius metų filmus, režisierius bei aktorius. Tai organizacija, kurios vardą kasmet išgirsta vis daugiau ir daugiau žmonių visame pasaulyje, nes jos įtaka paskutinius kelis dešimtmečius smarkiai padidėjo.

Bilietai į renginį kainavo 600 dolerių, tačiau ne kiekvienas mirtingasis galėjo ten patekti. A. a. Algirdo Gustaičio atminimui, kuris priklausė šiai sąjungai iki pat mirties, jos vadovybė Algirdo žmonai Danguolei Gustaitienei ir šių eilučių autoriui bilietus įteikė nemokamai.

Kelias valandas viena po kitos raudonu kilimu žengė pasaulinio garso žvaigždės. Moterys, o kai kurie ir vyrai, stengėsi pasaulį sužavėti nauja apranga, paskleisti naują madą. Vėliau madų kritikai aptarinėjo, kieno apranga buvo graži, o kieno labiau panešėjo į brangius skudurus.

Praėję pro kelias apsaugos užtvaras, patekome į "Beverly Hilton Hotel" salę, kur akį džiugino dekoracijos, maistu ir gėrimais apkrauti stalai, aktoriai, laisvai bendraujantys su kiekvienu, juos užkalbinusiu, vos ne upeliais besiliejantis "Moet" šampanas.

Vakaro vedėjai skaičiavo paskutines sekundes ir su gausiais plojimais prasidėjo iškilmės per NBC TV stotį transliacija į 125 pasaulio šalis. Vienas po kito buvo skelbiami filmai, aktoriai, TV serialai, režisieriai. Didelių netikėtumų nebuvo, kaip ir nebuvo vieno filmo, kuriam šiemet būtų įteikta daugybė apdovanojimų. Tris *Golden Globe* apdovanojimus gavo *Chicago* už geriausią filmą muzikos ir komedijos srityje, už geriausio aktoriaus (Richard Gere) ir geriausios aktorės (Renee Zellweger) vaidmenis. "Eilinius" žymenis kaip geriausias režisierius atsiėmė Martin Scorsese (*Gangs of New York),* Meryl Streep už geriausios antraplanės aktorės vaidmenį filme *Adaptation* ir Jack Nicholson už geriausią draminio aktoriaus vaidmenį *About Schmidt.* Jennifer Aniston gavo statulėlę už vaidmenį TV seriale *Friends.* Ji ėjo scenon pasiramsčiuodama lazdele. Jos kolega Matt LeBlanc iš to paties *Friends* taip pat buvo paminėti, bet apdovanojimo negavo.

Bono ir U2 apdovanoti už geriausią dainą *The Hands That Built America* filme *Gangs of New York.* Jau antri metai iš eilės savo apdovanojimą už geriausios aktorės filme *The Hours* vaidmenį gavo Nicole Kidman.

Tarp apdovanojimų buvo tokie garsūs aktoriai kaip Carol Burnett, Elton John, Brad Pitt, Arnold Schwarzenegger, Sharon Stone. Robin Williams įžymiojo Cecil B. DeMille apdovanojimui už viso gyvenimo kūrybą pristatė Gene Hackman, pajuokavęs, kad pastarasis yra vaidinęs daugybėje filmų, jog išvedus vidurkį turėtų būti 102 metų amžiaus.

Po oficialios dalies niekas neskubėjo skirstytis, mat laukė atskirų bendrovių vakaronės, suruoštos skirtinguose "Beverly Hills" viešbučio aukštuose. Aš jų suskaičiavau bent penkias. Visų pamėgtoji ir geriausiai vertinama yra žurnalo *In Style* vakaronė, į kurią tuoj po iškilmės traukėme ir mes, nes vėliau susidarė eilės prie barų ir maisto. Čia susirinko dauguma vakaro žvaigždžių, neskubėdami, atsipalaidavę po įtampos, šnekučiavosi ir užkandžiavo. Spaudžiau ranką Elton John, prisistačiau, kad esu iš Lietuvos, prašė perduoti visiems linkėjimus. Labai draugiškas buvo Michael Chiklis, rankoje besinešiojantis statulėlę už geriausio aktoriaus TV draminio serialo vaidmenį.

Keliavome iš vienos salės į kitą, kiekvienoje sutikdami vis naujus ir naujus žmones, aptarinėjančius iškilmės rezultatus. Vaišės tęsėsi iki gilios nakties. Prieš išeinant iš viešbučio, kiekvienas svečias dar gavo po sunkiai atkeliamą krepšį dovanų.

Šypsokimės

L. STANKEVIČIUS

– Kur auga didžiausi burokai?
– Darže.

– Ar kalėjime kaliniai mokomi amatų?
– Aišku, štai vienas beraštis kalinys kalėjime išmoko skaityti ir rašyti. O dabar jis tame kalėjime sėdi už dokumentų padirbimą.

– Kas krenta žiemą ir niekuomet nesusižeidžia?
– Sniegas.

– Kaip patirti, kad turi blogą atmintį?
– Kai nuėjęs prie banko automato įdedi banko kortelę į jį ir vietoj spaudęs savo banko kodą, spaudi savo telefono numerį.

– Koks yra toks pats noras motinos ir jos 12 metų dukters?
– Jos abi norėtų turėti po 18 metų.

– Kaip patirti, ar moteris turi gerą skonį?
– Pažiūrėkite į jos vyrą, kaip jis yra apsirengęs.

– Kodėl savo bylai ginti geriausia pasisamdyti moterį advokatę?
– Todėl, kad visada teisybė yra moters pusėje.

– Kas žmones labiausiai suartina?
– Taurelė.

– Kas yra keturkojis, bet ne gyvulys?
– Stalas.

– Ar ilgas yra musės gyvenimas?
– Tai priklauso nuo to, ar ji yra įkyri: juo įkyresnė, juo gyvenimas trumpesnis.

– Ar yra vyrų, kurie moteris ant rankų nešioja?
– Taip, baleto šokėjai.

– Kodėl burokai tokie raudoni?
– Kadangi jie turi aukštą kraujo spaudimą.

– Ką padaryti, kad lazda turėtų keturis galus?
– Perlaužkite ją per pusę.

– Ar nekviestas svečias gali būti malonus?
– Taip, jeigu atneša dovanų.

– Ar reikia bijoti senatvės?
– Visai ne, nes nežinai ar jos sulauksi.

– Kodėl yra pardavinėjamos cigaretės, jei kenkia sveikatai?
– Todėl, kad jų pardavinėjimas nekenkia sveikatai, tik jų rūkymas kenkia.

– Ar tikrai Lietuvoje visi geria?
– O taip. Vieni geria alkoholį, kiti – vaistus.

– Ar yra žmonių, kurie turi dvi sielas?
– Žinoma. Moterys, kurios laukiasi kūdikių.

Skaitytojai pasisako

IŠ KAUNO

Labai ačiū už kalėdinius sveikinimus ir dovanėles. Jūs, kaip gerasis Kalėdų senelis, mūsų neužmirštate... Lietuvėlėje jokių šalčių, kaip šiemet, nebuvo seniai. Bet mes nesušalome: kūrename anglimi, tai net per didžiausius šalčius namie buvo +20°C.

Labai sugadino nuotaiką per šventes prezidento rinkimo rezultatai. Dar tokio "NIEKO" nesame turėję. Deja, reikia pripažinti, kad kaimiečiai "suvedė sąskaitas" su Adamkum. Pas mus iškilo rimta grėsmė narystei NATO ir Europos sąjungoje. Dabartinis "skraiduolis" yra visai nenuspėjamas. Viena paguoda: Kaunas ir vėl išliko Kaunas.

Gaila, kad Jūsų sveikata neleidžia atvažiuoti į Lietuvą. Pamatytumėte, kaip ji pasikeitė, išgražėjo. Nežinau, ar pas jus Kanadoje būna kokių nors leidinių apie dabartinę Lietuvėlę. Parašykite, aš su didžiausiu malonumu jums atsiųsčiau. Linkime geležinės sveikatos, geros nuotaikos, ilgų metų.

Rūta su visa šeimyna, Kaunas

TAI MŪSŲ TĖVAS

GERBIAMIEJI,

Su dideliu susijaudinimu skaičiau sausio 7 d. numeryje išspausdintą Viktoro Aleknos straipsnį *Laisvės kovotojai Raseiniuose.* Jis minėjo jau seniai užmirštas pirmas sovietų okupacijos aukas – suimtus liepos 11 d. 1940 metais. Cituoju:

"Liepos 12-tą dieną pradėti atidarinėti Raseinių kalėjimo vartai. Pirmiausia į tuščią Raseinių kalėjimą buvo atvežtas Jurbarko pradžios mokyklos mokytojas Benediktas Butkus".

Tai mūsų tėvas. Jis atsisakė mokyklos mokinius vesti į padėkos paradą – Sovietų Sąjungai. Jis Sibire buvo 23 metus. Po didelių šeimos pastangų atvko į Cleveland'ą ir čia mirė 1972 metais. Sūnaus Raimundo pastangomis išleista tėvo prisiminių knyga "Laisvės netekus".

Dėkojam *Tėviškės žiburiams,* Viktorui Aleknai už tėvelio prisiminimą.

Vaikai –

Aldona Stempužienė, Nijolė Adams, Raimundas B. Butkus

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas

◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – **416 769-3577**
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, *D.S., D.D. S.*
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 *(į vakarus nuo Hurontario)*
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, *B.Sc., LL.B.*
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Tony Genys
Sutton GROUP

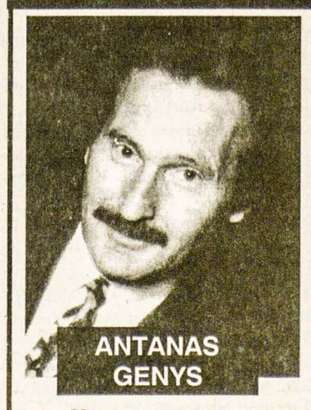

PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS *netoli naujos* PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. **416 236-6000**
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – $45.00, rėmėjo – $55.00, garbės – $65.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – $35.00
(JAV-se amerikietiškais doleriais)

Vardas, pavardė.....
Adresas.....
.....
.....
Siunčiu prenumeratą.....**dol., auką**.....**dol.**

Laikraščio adresas:
TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON
L5C 1T3, Canada
Tinklapio adresas: **www.tzib.com**
El. paštas: **tevzib@pathcom.com**
Tel.: **905 275-4672** Faksas: **905 290-9802**
Norintiems susipažinti TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI siunčiami nemokamai šešias savaites

PRIME MINISTER · PREMIER MINISTRE

I am pleased to convey my warmest greetings to everyone marking the 85th anniversary of the declaration of independence of Lithuania.

As you gather to mark this special occasion, you will have a wonderful opportunity to reflect upon the unique and rich heritage of Canadians of Lithuanian descent while celebrating the splendour of the Canadian mosaic. You may take great pride in the contributions members of your community have made to building a strong, prosperous and inclusive Canada.

Please accept my best wishes for a most enjoyable and memorable anniversary celebration.

OTTAWA
2003

Jean Chrétien

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Vasario 9, sekmadienį, Toronto "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų skautai su savo vėliavomis iškilmingai dalyvavo 9.30 v.r. Mišiose Lietuvos kankinių šventovėje, o vėliau Anapilio salėje turėjo savo sueigą, kurioje minėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę.

– Vasario 8, šeštadienį, palaidota a.a. Elena Lišauskienė, 84 m. amžiaus.

– Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių klebonijos posėdžių kambary. Pamokas praveda Janina Dzemionienė.

– Vasario 16-tosios minėjimas Wasaga Beach apylinkėje bus vasario 15, šeštadienį, 1 v.p.p. Gerojo Ganytojo šventovės patalpose. Programoje: KLB krašto valdybos pirmininkės Rūtos Žilinskienės paskaita ir Algio Ulbino vadovaujamo "Bočių" choro meninė dalis.

– Vasario 16-tosios minėjimas Delhi-Tillsonburg apylinkėje bus vasario 22, šeštadienį, po 3 v.p.p. Mišių Šv. Kazimiero šventovės salėje. Minėjimo programoje: Petro Meiklejohn paskaita ir parapijos mažųjų meninė programa.

– Vasario 16-tosios minėjimas Mississauga-Toronto apylinkėje bus vasario 16, sekmadienį, 4 v.p.p. Anapilio salėje. Mokyklos autobusas veš žmones į minėjimą iš Toronto nuo "Vilniaus rūmų" 3 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 7 v.v.

– Vaikų choras "Gintarėliai", vadovaujamas Deimantės Grigutienės, ruošiasi dalyvauti Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventėje, kuri vyks liepos mėnesį Lietuvoje. Galinčius kelionę paremti prašome aukoti per parapiją.

– Anapilio knygyne gauta: Kęstučio Kasparo knyga *Lietuvos laisvės armija* ir žurnalo *Lithuanian Heritage* sausio-vasario numeris. Knygynas kviečia paremti Vilniaus kunigų seminariją. Tai galite padaryti įsigydami knygyne seminarijos giesmių garsaplokštę už $20.

– Mišios vasario 16, sekmadienį: 9.30 v.r. už Sagevičių mirusius; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Petrą Babecką (XV metinės); Delhi Šv. Kazimiero šventovėje vasario 15, šeštadienį, 3 v.p.p. už parapiją.

Išganytojo parapijos žinios

– Iškilmingos Vasario 16-tos pamaldos įvyks 9.30 v.r., vasario 16, sekmadienį.

– Visuotinis parapijos susirinkimas bus vasario 23 d. po pamaldų Lietuvių Namų patalpose.

Maironio mokyklos žinios

– Vasario 15 d. mokyklos auditorijoje mokiniai paminės Vasario 16-tos šventę – KLJS-ga jiems paruoš tai progai užsiėmimų pamokų metu.

– Kovo 1 d., 9.15 v.r. kviečiame abiturientų (8 sk. mokinių ir paskutinių metų aukštesniųjų lituanistinių kursų moksleivių) tėvus į posėdį aptarti iškilmingo mokslo metų užbaigimo ruošą.

– Kovo 8 ir 15 d.d. pamokų nebus – pavasario pertrauka. **Živilė**

Šv. Jono lietuvių kapinėms N.N. aukojo $100.

POLMOT
AUTOMOBILIŲ APTARNAVIMAS
Visiems darbams pasiruošęs aptarnavimo centras
Marek Januszewicz
KVALIFIKUOTAS TECHNIKAS
tel. (905) 896-8585
3545 Hawkestone Rd. Unit #1
Mississauga, ON L5C 2V1

Prisikėlimo parapijos žinios

– Vasario 16 d. Nepriklausomybės šventės proga visose Mišiose bus meldžiamasi Lietuvos intencija ir sakomas pritaikytas pamokslas. Per 10.30 v.r. Mišias giedos parapijos choras.

– Katalikių moterų susirinkimas įvyks vasario 23 d. po 12 v.d. Mišių parapijos salėje. Kalbės dr. O. Gustainienė apie Sibiro tremtinių maldaknygės autorę Adelę Dirsytę.

– Parapijos 50-mečio iškilmingų šv. Mišių data yra pakeista. Nebus spalio 19 d., kaip anksčiau buvo nutarta, bet spalio 26 d., 3 v.p.p. Šis pakeitimas padarytas gavus pranešimą iš Toronto diocezijos, kad kardinolas Ambrozic labai norėtų dalyvauti mūsų iškilmėse, bet negali spalio 19. Iškilminga vakarienė įvyks taip kaip planuota spalio 18 d.

– Pyragų išpardavimas vyks ateinantį sekmadienį, vasario 16 po kiekvienų Mišių. Pelnas skiriamas Kanados jaunimo choro kelionei į Dainų šventę Lietuvoje šią vasarą. Paremkite mūsų jaunimą!

– "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagoje, šiais metais parapijos jaunimo stovyklos vyks nuo liepos 13 d. iki 26 d. lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams, nuo liepos 27 d. iki rugpjūčio 9 d. lietuviškai kalbantiems vaikams. Jaunų šeimų stovykla vyks rugpjūčio 10-16 d.d. Stovyklavimo datos šiemet pakeistos dėl Lietuvoje vykstančios Dainų, šokių ir sporto šventės ir įvairių suvažiavimų. Stovyklos registracijos anketos bus siunčiamos į namus kovo mėnesį. "Kretingos" stovyklavietei reikia įvairių dydžių kopėčių. Galintys padėti skambinkite Rūtai Jaglowitz 416 622-9919.

– Mišios sekmadienį, vasario 16: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9.15 v.r. už Seliokų ir Šelmių šeimų mirusius; 10.30 v.r. už a.a. kun. Antaną Prakapą, OFM, už Nekalto Prasidėjimo seselių vyriausią vadovę, už a.a. Vincą Beresnevičių; 12 v.d. už Lietuvą.

Lietuvių Namų žinios

– Vasario 9 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 229 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino J. V. Šimkus.

– LN valdybos posėdis įvyks š.m. vasario 13, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų "Seklyčioje".

– LN vyrų būrelio metinis balius įvyks kovo 15, šeštadienį, 6 v.v. Gedimino menėje. Bus įdomi programa, karšta vakarienė su vynu ir pyragais, loterija bei kitos įvairenybės. Stalus ar vietas rezervuoti pas E. Steponą tel. 416 622-5896 arba T. Stanulį tel. 416 879-4937.

– Tautinių šokių grupei "Gintaras" rengiant metinį koncertą Anapilio salėje kovo 30 d., Lietuvių Namų metinis susirinkimas nukeliamas į balandžio 13 d.

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima papietauti, pasiskaityti naujausių žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tinklapiu.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6.

A. a. Auksuoliui Edvardui Valiūnui mirus, užjausdamos jo žmoną Karen, dukras Reną ir Sarah, tėvelius Genę ir Algį, sesutę Snaigę su šeima, *Kovai su vėžio liga* Lietuvoje Pranutė Radzevičiūtė-Klimienė ir Alicija Šešelgienė aukojo $60. **M.P.**

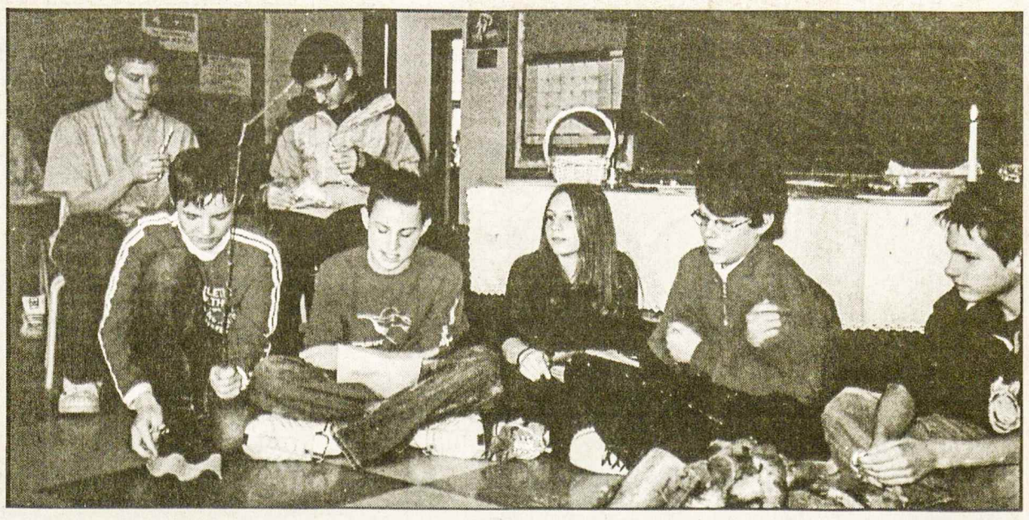

Toronto Aukštesniųjų lituanistinių kursų moksleiviai vaidina kalėdinius "Piemenėlių džiaugsmus"
Nuotr. N. Benotienės

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 85-mečio

MINĖJIMAS

įvyks š.m. vasario 16, sekmadienį, 4 v.p.p.
ANAPILIO SALĖJE
(2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.)

MINĖJIMO PASKAITININKĖ:
Lietuvos ambasadorė Kanadai SIGUTĖ JAKŠTONYTĖ.

MINĖJIMO KONCERTE *dalyvaus pianistės L. PAULAUSKAITĖ ir I. BERESNEVIČIENĖ, Toronto jaunimo ansamblis "Gintaras" bei Anapilio sodybos vaikų choras "Gintarėliai".* *Kaip ir praėjusiais metais, šis renginys vyks visiems žiūrovams sėdint prie stalų. Po koncerto visi bus pavaišinti šaltais užkandžiais ir vynu.*

KLB Toronto apylinkės valdyba

Medžiotojų ir žūklautojų klubo "TAURAS"
50 METŲ JUBILIEJINIS
BALIUS

PROGRAMOJE: Toronto lietuvių vyrų choras "Aras"
Žvėrienos vakarienė su vynu. ***Vaclovo Povilonio muzika.***
Įėjimas $25. Pakvietimai gaunami Lietuvių Namų sekmadienio popietėse, pas **J. Šimkų tel. 416 231-9425,** pas klubo narius ir prie įėjimo.
Rengėjai

2003 m. vasario 22, šeštadienį, 6 val. vak., Toronto Lietuvių Namuose
(1573 Bloor St.W.)

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia Vasario 16-tos minėjimą šeštadienį, vasario 15, 12 v.d., III-čio aukšto menėje. Paskaita – A. Vaičiūno. Programą atliks "Gintarėliai", vadovaujami D. Grigutienės. Bus šilti pietūs. Bilietai po $10 gaunami pas T. Kobelskienę, 416 760-8003, S. Kuzmicką 416 769-1351, A. Duobienę, 416 769-7750.

Autobusas į Nepriklausomybės šventės minėjimą, vyksiantį š.m. vasario 16, sekmadienį, didžiojoje Anapilio salėje, išvažiuos 3 val. p.p. nuo "Vilniaus rūmų" ir grįš 7 val. vak. Norintieji minėjime dalyvauti gali šia paslauga pasinaudoti. **Inf.**

Kanados lietuvių fondo atstovas dalyvaus Vasario 16-sios minėjime Mississaugoje ir priminės narių įnašų papildymus bei naujų narių įnašus. Primename, kad lietuvių organizacijos gali gauti paramos prašymų anketas kiekvieną pirmadienį ir trečiadienį nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Fondo raštinėje arba skambinant telefonu 416 889-5531. **Inf.**

Tradicinis mažlietuvių šiupinys rengiamas kovo 4, antradienį, 7 v.v. Toronto Lietuvių Namų Vytauto Didžiojo menėje. Visi torontiečiai kviečiami nepraleisti vienintelės metinės progos pasigardžiuoti savitu būrišku patiekalu ir tuo pačiu įvertinti jaunųjų mažlietuvių pastangas išlaikyti tėvų papročius. **I.A.**

Muziejaus-archyvo žinios

– Vasario 16 d. prieš minėjimą Anapilio salėje bus paskutinė proga aplankyti KLB veiklos parodą (po to jau bus ruošiama paroda apie skautus ir skautes). Kviečiame atsilankyti muziejuje ir atvesti savo svečius, kurie gal muziejuje dar nėra buvę.

– Muziejaus raštinei reikalinga mikrobanginė krosnelė (microwave), nes turima sugedo. Galintys paaukoti vartotą krosnelę prašomi skambinti 905 566-8755.

"Anapilio" sporto klubui N.N. aukojo $100.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

Maloniai kviečiame dalyvauti
VALENTINO DIENOS PROGA ŠVENTINIAME POBŪVYJE
2003 m. vasario 15, šeštadienį
Renginio pradžia 7 v.v., baras veiks nuo 6 v.v.
Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W.
Koncertinę programą atliks *pirmą kartą Lietuvių Namuose pasirodanti muzikos-poezijos grupė "Viltis",vad. V. Ramanausko.*
Šokiams gros *"MAJOR MUSIC" vad. V. Ramanausko.*
Karšta vakarienė su vynu, išradinga loterija, veiks baras.
Bilietai – $30 asmeniui. Perkant visą stalą (10 vietų) vienas bilietas nemokamai.
Bilietai gaunami LN raštinėje tel. **416 532-3311,** abiejose parapijose ir Lietuvių Namuose sekmadieniais.
Pobūvį rengia Lietuvių klubas "Santaka"

A. a. Vytauto Matulevičiaus ketvirtąsias mirties metines paminėti L. Matulevičienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

Anapilio sodybai T. B. Stanuliai aukojo $50.

"Gintarėlių" chorui N.N. aukojo $100.

"Angeliukų" chorui N.N. aukojo $60.

Gautas pranešimas, kad Lietuvos prezidentas Vasario 16-tosios proga Vyčio kryžiaus ordinais apdovanojo prof. Valdo Samonio senelį Vincą Pauliukonį (po mirties) ir tetą Teklę Pauliukonytę, Kanados pilietę. Apdovanojimai skirti už nuopelnus kovoje už Lietuvos laisvę. Apdovanotieji Suvalkų krašte palaikė glaudžius ryšius su partizanais, buvo kalinami, tremiami, prarado visą turtą, buvo persekiojami komunistinėje Lenkijoje. **Inf.**

Trečiajame Baltiečių filmų festivalyje Otavoje rodytus filmus galima pamatyti Toronte vasario 26-27 d.d. Deja, lietuviškas filmas turėjo būti sugrąžintas į Europą tuoj po festivalio. Latvių filmas "Lokio širdis" bus rodomas vasario 26, trečiadienį, National Film Board of Canada pastate, 150 John St., į pietus nuo Queen g. Vasario 27, ketvirtadienį, ten pat bus estų filmas "Gerosios rankos". Abu filmai, su angliškais parašais, prasideda 7.30 v.v. Informacija teikiama telefonu 416 259-9779 arba el. paštu pahapill@sympatico.ca.

A. a. Vlado Bartninko atminimui pagerbti, reikšdami nuoširdžią užuojautą Reginai Bartninkienei ir jos šeimai, giminėms bei visiems artimiesiems, Ramutė ir Jeronimas Pleiniai *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

"BALTIC TREE SERVICE" – Žiema yra geriausias ir sveikiausias laikas nugenėti medžius ir krūmus. Nelaukit pavasario! Darbas garantuotas. Danius Lelis: 416 753-0790 (pager) arba 905 692-9741.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

MONTREALQUE

A. a. Broniaus Staškevičiaus šeima ir artimieji pagal lietuvišką tradiciją pagerbė jo atminimą mėnesį po jo laidotuvių surengę "keturnedėlį" Aušros Vartų parapijoje vasario 9 d. Mišios 11 v.r. buvo aukojamos "Rūtos" klubo intencija. Po Mišių buvo vaišės parapijos salėje.

Vasario 16-toji bus švenčiama iškilmingomis pamaldomis vasario 16, sekmadienį, 11 v.r. Aušros Vartų parapijoje. Po Mišių vyks minėjimas parapijos salėje. Žodį tars *Tėviškės žiburių* redaktorė Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, meninę programą atliks parapijos vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Aleksandro Stankevičiaus. Šia proga taip pat bus Gedimino ordino įteikimas montrealiečiui Viliui Pėteraičiui.

Šv. Kazimiero parapijos pietūs įvyks š.m. kovo 2, sekmadienį, 12.30 v.p.p. (3420 Parthenais g.). Bilietai pietums su vynu $17, vaikams iki 10 metų veltui, studentams $6. Veiks loterija. Visi kviečiami dalyvauti.

Lietuvos karininkai vyr. ltn. Virginijus Kleponis ir vyr. ltn. Donatas Palevičius, sausio 11 d. atvykę iš Lietuvos, St. Jean Sur Richelieu kariuomenės bazėje gilina prancūzų kalbos žinias. Į Lietuvą grįš gegužės pabaigoje.

Rankdarbių ir tautodailės paroda įvyko vasario 1 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Savo gražius rankdarbius išstatė latvių dailininkas Oskars Vindedzis. Parodą įdomiais rodiniais praturtino lietuvių tautodailei atstovaujančios "Vaivorykštės" narės. Vaikučiai ir visi kiti parodos dalyviai buvo kviečiami išmėginti savo kūrybinius gabumus. Paroda surengta R. Verbylos iniciatyva ir rūpesčiu. Už tai jam pareikšta padėka.

Pajamų mokesčių kvitus galima atsiimti iš Aušros Vartų parapijos raštinės arba sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje. Šiokiadieniais prieš atvykstant paskambinti telefonu.

Montrealio AV šventovė, išpuošta A. J. Mickaus Kalėdoms. Prie vargonų matyti AV Marijos paveikslas, sukurtas J. Ladygos 1950 m. Seniau jis buvo laikomas seselių namuose **Nuotr. A. J. Mickaus**

Montrealio AV šventovėje atlikę muzikinę Kalėdų programą XII.24 (iš k.): sol. A. Keblys, dr. J. Domarkas (fleita), muz. L. Djintcharzde, kompoz. A. Stankevičius, choro seniūnas A. J. Mickus

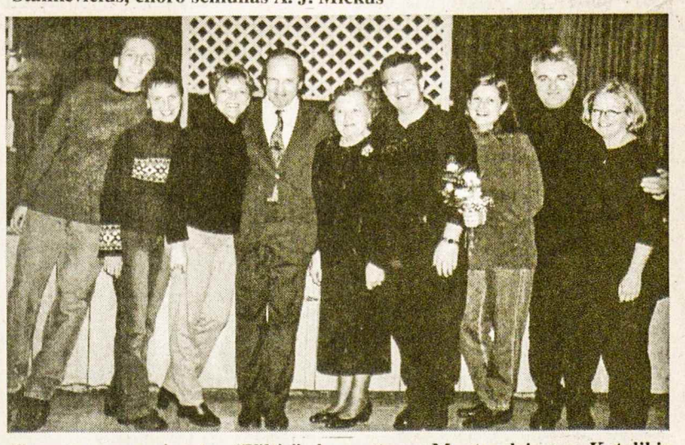

Toronto meno vienetas "Viltis", koncertavęs Montrealyje per Katalikių moterų šventę – 2002.XII.9. Viduryje – AV par. choro seniūnas A. J. Mickus ir Kat. moterų dr-jos skyriaus pirm. G. Kudžmienė Ntr. A.J. Mickaus

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 ***FAX: 766-1349***

Neužmirškime spaudos

Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau daugiau kaip 50 metų leidžiami *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savaitraštis. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis stipresnės paramos, ypač nuolat didėjant paruošimo, spausdinimo ir pašto išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* yra ir prasminga parama visai lietuviškai veiklai. Adresas: *Tėviškės žiburiai,* 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. ***TŽ leidėjai***

Paremkite *Tėviškės žiburius* auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – *TŽ leidėjai*

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122